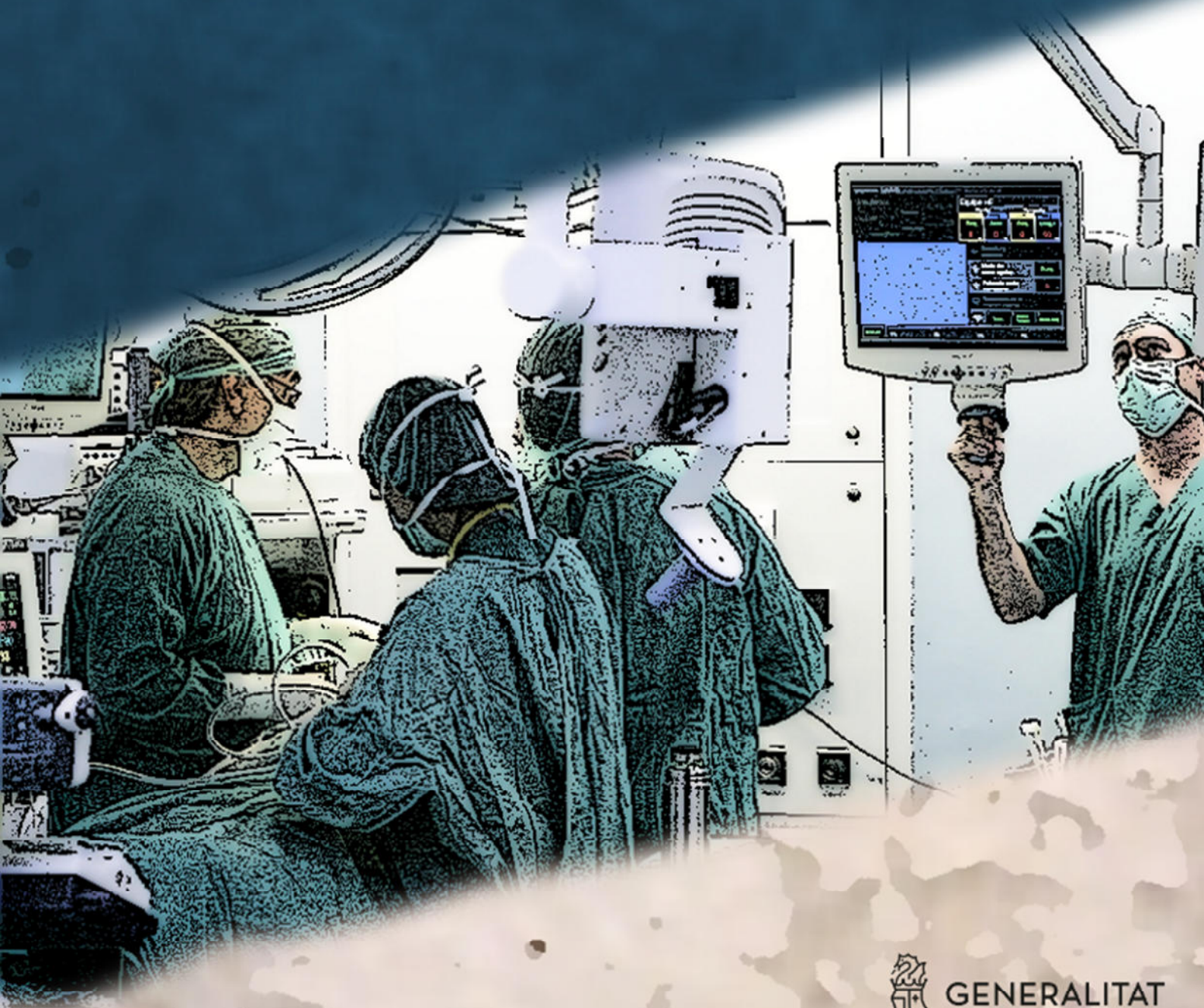

8. ACTIVITAT ASSISTENCIAL

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Sanitat
Universal i Salut Pública

Índex**8.1. Atenció Primària**

- 8.1.1. Cartera de serveis d'Atenció Primària
- 8.1.2. Percentatge de cobertura poblacional
- 8.1.3. Recursos assistencials: centres d'Atenció Primària i unitats de suport
- 8.1.4. Ràtio de professionals d'Atenció Primària
- 8.1.5. Evolució de l'activitat: consultes i freqüentació
 - 8.1.5.1. Consultes fetes segons el lloc d'atenció
 - 8.1.5.2. Consultes fetes segons el sexe, els grups d'edat i el lloc d'atenció
 - 8.1.5.3. Consultes fetes pel servei, segons el sexe i el grup d'edat
 - 8.1.5.4. Consultes fetes segons el tipus de cita
 - 8.1.5.5. Consultes fetes per ordre d'activitat
 - 8.1.5.6. Consultes fetes en Atenció Continuada
 - 8.1.5.7. Freqüentació
- 8.1.6. Treball social
 - 8.1.6.1. Recursos
 - 8.1.6.2. Treball social en Atenció Primària i unitats de suport
 - 8.1.6.2.1. Consultes
 - 8.1.6.2.2. Àmbit del treball social
 - 8.1.6.2.3. Distribució per departaments de salut
 - 8.1.6.2.4. Distribució pel nivell de cronicitat dels pacients
 - 8.1.6.2.5. Distribució per diagnòstics socials

8.2. Cronicitat i atenció integrada de casos complexos

- 8.2.1. Nivell 3: atenció integrada de casos complexos
 - 8.2.1.1. Hospital a domicili (HAD)
 - 8.2.1.2. Personal d'infermeria en gestió de casos (IGC)
- 8.2.2. Activitats transversals
 - 8.2.2.1. Estratègia d'autocura
 - 8.2.2.2. Rutes assistencials
 - 8.2.2.3. Formació
- 8.2.3. Atenció socio sanitària i a la cronicitat
 - 8.2.3.1. Hospitals d'atenció a crònics i de llarga estada (HACLE)

8.3. Atenció especialitzada

- 8.3.1. Cartera de serveis per hospital
- 8.3.2. Activitat assistencial
 - 8.3.2.1. Hospitalització
 - 8.3.2.2. Consultes externes
 - 8.3.2.3. Activitat quirúrgica
 - 8.3.2.4. Activitat en urgències hospitalàries
 - 8.3.2.5. Parts totals, cesàries i anestèsia epidural
- 8.3.3. Llista d'espera
 - 8.3.3.1. Llista d'espera quirúrgica
 - 8.3.3.2. Llista d'espera de consultes externes
 - 8.3.3.3. Pla de xoc
 - 8.3.3.4. Programa d'autoconcertació per a la reducció de la llista d'espera quirúrgica
- 8.3.4. Alternatives assistencials a l'hospitalització convencional
 - 8.3.4.1. Hospital de dia
 - 8.3.4.2. Curta estada

- 8.3.4.3. Hospitalització a domicili
- 8.3.5. Plans i programes sanitaris
 - 8.3.5.1. Malalties cerebrovasculars
 - 8.3.5.2. Malalties cardiovasculars
 - 8.3.5.3. Malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC)
 - 8.3.5.4. Malalties estranyes
 - 8.3.5.5. Programa per a la disminució de la prevalença d'úlceres per pressió
 - 8.3.5.6. Programa d'infermeria escolar
- 8.3.6. Centres, serveis i unitats de referència del Sistema Nacional de Salut
- 8.3.7. Unitats de referència de la Comunitat Valenciana
- 8.3.8. Infraestructures sanitàries
- 8.3.9. Convenis amb ajuntaments: col·laboració per a la prestació sanitària ambulatoria

8.4. Urgències i emergències extrahospitalàries

- 8.4.1. Organització general
- 8.4.2. Cartera de serveis
- 8.4.3. Recursos humans
- 8.4.4. Recursos d'emergència. Distribució territorial
- 8.4.5. Activitat dels recursos d'emergències sanitàries

8.5. Salut mental

- 8.5.1. Recursos humans
- 8.5.2. Recursos assistencials
- 8.5.3 Dades d'activitat assistencial

8.6. Donació i trasplantament d'òrgans, cèl·lules i teixits

- 8.6.1. Donació i trasplantament d'òrgans
- 8.6.2. Donació i trasplantament de teixits
- 8.6.3. Donació i trasplantament hematopoètic
- 8.6.4. Donació de sang i transfusió

8.7. Drogodependències i altres trastorns addictius

- 8.7.1. Recursos assistencials de caràcter ambulatori i hospitalari
 - 8.7.1.1. Unitats de conductes addictives i unitats d'alcoholologia
 - 8.7.1.2. Unitats de desintoxicació hospitalària
 - 8.7.1.3. Recursos complementaris a la xarxa pública
 - 8.7.1.4 Recursos complementaris finançats per la Conselleria
- 8.7.2. Recursos de la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius
- 8.7.3. Activitat en la xarxa pública de les drogodependències i altres addiccions
 - 8.7.3.1. Unitats de conductes addictives i unitats d'alcoholologia
 - 8.7.3.2. Unitats de desintoxicació hospitalària
 - 8.7.3.3. Derivacions al circuit terapèutic de la xarxa assistencial pública
- 8.7.4. Activitat "Recursos complementaris finançats per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública"
 - 8.7.4.1. Atencions especials
 - 8.7.4.2. Autoajuda
 - 8.7.4.3. Recursos destinats a l'atenció del joc patològic
 - 8.7.4.4 Recursos de la prevenció
- 8.7.5. Sancions per publicitat, venda i consum d'alcohol i tabac

8.1. Atenció Primària

8.1.1. Cartera de serveis d'Atenció Primària

La cartera de serveis d'Atenció Primària (CS AP) ha sigut des dels anys noranta un instrument clau per a l'organització de l'atenció i la gestió de l'AP a Espanya, així com per a la introducció de criteris de qualitat explícits en les prestacions sanitàries oferides a la població des del primer nivell d'atenció, i l'avaluació sistemàtica d'aquesta.

En el context de l'AP a Espanya, el terme CS AP no al·ludeix a un catàleg de prestacions, és a dir, al conjunt exhaustiu de les prestacions oferides en una zona o àrea de salut. La CS AP és una selecció de serveis prioritzada i organitzada d'una forma específica, que respon a necessitats i a demandes de la població, se sustenta en criteris científicotècnics i en prioritats de política sanitària, i té base poblacional.

La unitat bàsica o elemental de la CS AP és el "servei". Es coneix com a "servei" *un conjunt d'activitats o criteris d'actuació que guien l'atenció a un problema o procés de salut clínic o preventiu amb l'especificació de la població a la qual es dirigeix i d'altres aspectes relacionats.*

La cartera de serveis d'Atenció Primària es va establir a Espanya en els anys noranta (1991 en l'INSALUD, 1993 a Canàries, 1995 a la Comunitat Valenciana, 1998 a Navarra i País Basc, 1999 a Andalusia i 2000 a Galícia).

Des del començament, la CS AP es va concebre com un "catàleg de prestació de serveis relacionats amb problemes de salut i necessitats que sentia la població, susceptibles de resolució des del primer nivell d'atenció", atesa la necessitat de "fer explícits, normalitzar i homogeneïtzar els diversos serveis que l'AP havia de prestar", i garantir-ne l'homogeneïtat.

Aquesta cartera de serveis la presten diversos professionals en Atenció Primària: personal de medicina de família, pediatria, odontologia pediàtrica, medicina de salut sexual i reproductiva, psicologia clínica, infermeria, comares, fisioteràpia, treball social, zeladors, personal d'administració i altres professionals que cada dia col·laboren en l'assistència que es dona a la població en aquest àmbit d'actuació.

A la Comunitat Valenciana, el document *Cartera de serveis d'atenció primària: document marc* és el que defineix les característiques d'aquesta cartera.

La cartera de serveis comuns d'Atenció Primària de l'SNS s'organitza en els següents nou epígrafs i cinc àrees d'atenció:

Epígrafs:

- 1) Atenció sanitària general en la consulta i el domicili.
- 2) Procediments diagnòstics i terapèutics.
- 3) Activitats de promoció, prevenció, atenció familiar i comunitària.
- 4) Atenció específica a la infància, l'adolescència, la dona, els adults o les adultes, els grups de risc i les persones malaltes cròniques i majors.
- 5) Atenció pal·liativa a persones malaltes terminals.
- 6) Atenció a la salut mental.
- 7) Atenció a la salut bucodental.
- 8) Rehabilitació bàsica.
- 9) Activitats d'informació i vigilància.

Àrees d'atenció:

- I. Atenció a la persona.
 - Atenció a demanda, programada i urgent.
 - Atenció a problemes específics.
 - Atenció a l'edat pediàtrica.
- II. Àrea d'atenció a la família.
- III. Àrea d'atenció a la comunitat.
- IV. Dispositius de suport.
- V. Serveis de salut pública.

Els serveis inclosos en la cartera estan concebuts de forma integrada, de manera que interrelacionen aspectes de promoció, prevenció, tractament, rehabilitació i també funcionalment amb la resta d'estructures i nivells sanitaris. Aquests serveis són:

- *Atenció general*
 - Consulta a demanda, programada i urgent en centre de salut i domicili
 - Cirurgia menor en Atenció Primària
- *Atenció a la infància i adolescència*
 - Vacunacions infantils de 0-14 anys / sistemàtiques en la infància
 - Revisió de la xiqueta o el xiquet sans
 - Atenció bucodental en la infància
 - Promoció d'hàbits saludables en la infància
 - Seguiment del desenvolupament en la infància
 - Detecció precoç de problemes en la infància:
 - Cribratge de malalties endocrinometabòliques
 - Cribratge de criptorquídia
 - Cribratge de displàsia evolutiva de maluc
 - Cribratge de cardiopatia congènita
 - Cribratge d'alteracions visuals
 - Cribratge d'hipoacúsia
 - Cribratge d'hipertensió arterial
 - Cribratge d'hipercolesterolèmia a la població de risc > 2a.
 - Cribratge de ferropènia
 - Cribratge de trastorns ortopèdics (3-6 anys)
 - Cribratge de trastorns de l'espectre autista
 - Detecció de situacions d'alt risc psicosocial
 - Atenció bucodental en la infància / Prevenció de la càries infantil
 - Atenció a l'asma infantil / Xiquet o xiqueta amb asma activa
 - Atenció a xiquets o xiquetes amb obesitat
 - Atenció i educació a la joventut / Promoció de la salut en l'adolescència:
 - Consell sobre tabac, alcohol i drogues
 - Consell sobre alimentació
 - Consell sobre exercici
 - Consell sobre mètodes anticonceptius
 - Consell sobre prevenció d'infeccions de transmissió sexual
 - Consell sobre ús correcte de preservatiu

- Consell sobre prevenció d'accidents de trànsit
- Pla de cures (si s'identifica el risc o la disfunció)
- *Atenció a la dona*
 - Atenció a la dona embarassada / Captació, valoració i seguiment de la dona embarassada
 - Preparació al part / Educació maternal
 - Visita puerperal / Primer mes postpart
 - Informació sobre mètodes anticonceptius / Seguretat en pràctiques sexuals
 - Seguiment de mètodes anticonceptius hormonal
 - Detecció precoç de càncer de cèrvix
 - Detecció precoç de càncer de mama
 - Detecció precoç de càncer d'endometri
 - Atenció a la dona en el climateri
 - Detecció precoç de dones víctimes de violència de gènere
 - Atenció a dones víctimes de violència de gènere
 - Detecció de risc de maltractament familiar
 - Vacunació de la rubèola
- *Atenció a l'edat adulta i a les persones ancianes*
 - Vacunació triple vírica
 - Vacunació hepatitis B a grups de risc
 - Vacunació tètanus / diftèria-tètanus
 - Vacunació antipneumocòccica
 - Vacunació antigripal
 - Activitats preventives / Detecció de problemes prevalents
 - Promoció d'estils de vida saludables / Valoració del risc cardiovascular / Prevenció de malalties cardiovasculars:
 - Consell sobre tabac, alcohol, dieta, exercici
 - Consell sobre drogues
 - Consell mètodes anticonceptius
 - Consell sobre malalties de transmissió sexual (20-39 anys)
 - Consell sobre automedicació
 - Consell sobre prevenció d'accidents
 - Consell sobre ús racional de recursos sanitaris
 - Pla de cures / Consell si és necessari
 - Atenció a pacients amb anticoagulació oral
 - Atenció a l'asma
 - Atenció a persones amb diabetis
 - Atenció a persones amb hipertensió arterial
 - Atenció a persones amb MPOC
 - Atenció a persones amb obesitat / Consell dietètic
 - Atenció a persones amb hipercolesterolèmia/dislipèmia
 - Atenció a pacients amb infecció de VIH
 - Atenció a pacients amb insuficiència cardíaca
 - Atenció a pacients amb cardiopatia isquèmica
 - Atenció a pacients amb problemes osteoarticulars crònics
 - Atenció domiciliària a pacients immobilitzats
 - Atenció a la persona malalta terminal: cures pal·liatives
 - Activitats preventives en majors de 75 anys / Examen de salut a majors

- *Atenció familiar i comunitària*
 - Atenció a la persona anciana de risc
 - Atenció al cuidador familiar en la comunitat
 - Abordatge familiar i a famílies de risc
 - Educació per a la salut en centres educatius
 - Educació a grups de pacients crònics: diabetis
 - Educació per a la salut a altres grups o àmbits
 - Educació per a la salut a grups de cuidadors
- *Unitats de suport a l'Atenció Primària*
 - Rehabilitació i fisioteràpia / Aplicació de tècniques de fisioteràpia en processos protocolaritzats:
 - General/bàsics
 - Àlgies vertebrals mecàniques o degeneratives
 - Complex articular del muscle
 - Parts blanques: lligaments/esquinços
 - Parts blanques: bossa sinovial i múscul
 - Gonartrosi no intervinguda quirúrgicament
 - Processos crònics respiratoris
 - Processos crònics osteoarticulars de columna
 - Atenció a la salut bucodental
 - Atenció de treball social
 - Atenció a pacients amb problemes de salut mental:
 - Demència
 - Ansietat
 - Depressió
 - Trastorns de la conducta alimentària
- *Serveis de vigilància epidemiològica*
 - Atenció al consum de tabac / Deshabitució tabàquica tabaquisme
 - Atenció al consum d'alcohol / Atenció al bevedor crònic
 - Atenció a pacients amb drogodependències
 - Atenció a la salut sexual i reproductiva
 - Vigilància epidemiològica

8.1.2. Percentatge de cobertura poblacional

El grau de cobertura sanitària és el dret reconegut a l'assistència sanitària pública que té cada persona inclosa en el SIP i està definit per la modalitat d'acreditació que té.

La cobertura a la Comunitat Valenciana és del 95,60 % de les persones incloses en el SIP. No es considera dret a assistència pública gratuïta el mutualisme administratiu privat (MUFACE, MUGEJU i ISFAS) i les modalitats de "no assegurats".

El departament d'Elx-Crevillent, amb un 97,58 %, és el de més cobertura i el departament de Torrevieja, amb un 92,98 %, és el que menys en té per l'existència de colònies de persones estrangeres no assegurades (6.620) i de persones estrangeres irregulars (3.445).

Amb la implantació de la universalització, l'apartat de població protegida per la Conselleria s'ha incrementat en 16.406 persones en només un any.

Cobertura poblacional en 2018																
per grups d'assegurança (SIP - Servei d'Assegurança Sanitària)																
Departament de salut	Assegurança amb empadronament					Cobertura Conselleria			Nre. D'assegurança			Desplaçament		% de cobertura	Total	Amb assistència
	Seguretat social actiu	Seguretat social pensionista	Conveni internacional (residents)	Seguretat social exempts (farmàcia gratuïta)	Mutualisme administratiu públic	ASU i sol·licituds	Cobertura RDL grups especials	Altres cobertures	Mutualisme administratiu privat	No assegurats irregulars	No assegurats	Tarjeta altra CA	TSE - Conveni internacional			
Població no assignada	736	96		180		9	3	5	6.249	18	536	429	7		8.268	1.465
Vinaròs	56.522	20.314	1.053	3.031	486	843	21	103	2.262	346	663	4.313	718	96,39	90.675	87.404
Castelló	185.038	60.542	559	11.319	1.767	2.040	188	265	9.806	838	1.972	6.078	788	95,51	281.200	268.584
La Plana	126.392	42.788	195	6.591	964	1.003	70	155	4.150	291	1.009	2.777	187	97,08	186.572	181.122
Sagunt	96.834	38.245	354	5.426	1.509	1.149	124	97	3.612	389	825	2.342	368	96,81	151.274	146.448
València – Clínic – La Malva-rosa	222.627	75.577	430	12.716	3.073	2.615	484	235	14.137	1.031	2.723	7.353	1.537	94,81	344.538	326.647
València – Arnau de Vilanova – Ulíria	213.729	65.621	731	13.974	1.760	1.902	250	278	11.108	1.007	2.322	3.508	791	95,45	316.981	302.544
València – La Fe	186.567	62.454	234	12.194	1.886	3.434	542	237	9.386	966	2.141	4.527	498	95,62	285.066	272.573
Requena	29.747	13.255	240	1.902	567	224	14	29	1.347	117	243	4.000	61	96,70	51.746	50.039
València – Hospital General	234.220	80.067	420	17.297	1.931	3.479	806	300	12.636	1.050	2.588	4.922	772	95,49	360.488	344.214
València – Doctor Peset	177.244	63.458	325	11.819	1.828	3.104	683	231	11.416	1.048	2.269	4.329	591	94,71	278.345	263.612
La Ribera	170.878	60.797	623	10.810	1.178	1.456	391	262	7.678	528	1.437	1.941	415	96,27	258.394	248.751
Gandia	115.982	39.374	1.474	7.784	1.032	1.120	90	201	5.253	372	1.064	2.310	901	96,22	176.957	170.268
Dénia	106.857	27.715	10.933	6.274	395	1.815	44	256	3.538	2.344	3.736	2.271	2.630	94,30	168.808	159.190
Xàtiva – Ontinyent	127.629	48.074	595	7.511	1.706	674	39	118	4.990	487	933	1.583	401	96,71	194.740	188.330
Alcoi	90.994	32.508	635	5.947	1.343	809	9	113	2.463	242	621	912	192	97,57	136.788	133.462
Marina Baixa	120.534	29.955	5.650	6.887	604	1.559	70	229	3.407	2.398	2.394	6.829	1.392	95,49	181.908	173.709
Alacant – Sant Joan d'Alacant	144.507	41.779	2.095	9.605	1.797	1.897	234	233	8.528	1.505	3.058	4.469	1.258	94,08	220.965	207.874
Elda	126.118	40.714	753	12.611	1.099	729	3	166	3.791	374	1.003	1.899	313	97,27	189.573	184.405
Alacant – Hospital Gral.	180.663	52.145	533	16.254	1.804	3.307	264	295	9.860	1.279	2.666	4.494	558	94,96	274.122	260.317
Elx – Hospital Gral.	112.175	29.952	1.256	9.926	1.211	1.079	44	182	3.890	702	1.274	2.731	1.270	96,46	165.692	159.826
Orihuela	115.513	29.685	2.697	9.287	687	1.228	26	259	3.282	659	1.234	2.007	982	96,91	167.546	162.371
Torrevieja	98.726	24.548	21.562	7.785	259	2.470	170	375	2.412	3.445	6.978	6.043	7.966	92,98	182.739	169.904
Manises	136.920	45.554	338	9.818	770	1.563	408	220	5.588	658	1.001	2.060	304	96,47	205.202	197.955
Elx-Crevillent	106.218	29.011	1.201	11.633	615	1.222	20	176	2.237	539	984	906	549	97,58	155.311	151.551
Subtotal	3.283.370	1.054.228	54.886	228.581	30.271	40.730	4.997	5.020	153.026	22.633	45.674	85.033	25.449			
Total				4.651.336				50.747			221.333		110.482	95,60	5.033.898	4.812.565

Dades. SIP Totes les situacions d'empadronament

Data: desembre de 2018

8.1.3. Recursos assistencials: centres d'Atenció Primària i unitats de suport

La Comunitat Valenciana disposa de 40 centres sanitaris integrats, 244 centres de salut i 563 consultoris auxiliars, en els quals el personal de medicina familiar i comunitària, pediatria, infermeria, auxiliars d'administració i la resta de professionals no sanitaris ofereixen els serveis bàsics a la població de referència.

Recursos estructurals de la Conselleria en 2018					
Centres d'atenció primària					
Departament de salut	ZBS	CSI	Centres de salut	Consultoris auxiliars	Total
Castelló	33	6	39	98	143
Vinaròs	7	1	7	29	37
Castelló	17	2	21	41	64
La Plana	9	3	11	28	42
València	128	15	128	301	444
Sagunt	10	1	10	49	60
València - Clínic - Malva-rosa	16	0	17	16	33
València - Arnau de Vilanova - Lliria	16	2	16	38	56
València - La Fe	11	0	12	8	20
València - Hospital General	14	4	12	9	25
València - Doctor *Peset	11	0	11	10	21
Manises	9	1	9	10	20
Requena	5	0	5	41	46
Gandia	8	2	6	42	50
La Ribera	11	5	11	26	42
Xàtiva – Ontinyent	17	0	19	52	71
Alacant	80	19	77	164	260
Dénia	11	4	9	33	46
Marina Baixa	7	2	7	20	29
Alcoi	10	1	10	30	41
Alacant - Sant Joan d'Alacant	9	2	7	11	20
Alacant - Hospital Gral. d'Alacant	10	0	12	5	17
Elda	9	2	10	9	21
Elx - Hospital Gral. d'Elx	6	1	5	9	15
Elx - Crevillent	6	2	4	7	13
Orihuela	7	0	7	29	36
Torreveija	5	5	6	11	22
HACLES (àmbit supradepartamental)					
Total	241	40	244	563	847

Font: elaboració pròpia. (SASIS. Servei d'Anàlisi d'Informació Sanitària)

Glossari: ZBS zona bàsica de salut; CSI: centres sanitaris integrats

8.1.4. Ràtio de professionals d'Atenció Primària

En els centres d'Atenció Primària de la Comunitat Valenciana treballen 3.606 professionals facultatius (2.797 de medicina familiar i 809 pediatres) i 2.959 professionals d'infermeria.

La ràtio mitjana de medicina familiar i comunitària és de 1.426 targetes SIP (més de 14 anys); la de pediatria, de 867 targetes SIP (0-14 anys), i la d'infermeria, de 1.585 en població SIP assignada.

Medicina familiar i comunitària en Atenció Primària en 2018							
Departament	MFC	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio de targeta
Vinaròs	60	28	32	46,7	53,3	69.852	1.164
Castelló	166	79	87	47,59	52,41	220.918	1.331
La Plana	112	52	60	46,43	53,57	149.836	1.338
Sagunt	99	39	60	39,39	60,61	122.692	1.239
València - Clínic - La Malva-rosa	176	72	104	47,43	52,57	270.184	1.535
València - Arnau - Lliria	171	83	88	48,54	51,46	248.492	1.453
València - La Fe	153	68	85	48,43	51,57	225.166	1.472
Requena	40	22	18	55,00	45,00	39.883	997
València - Hospital General	197	84	113	49,43	50,57	287.848	1.461
València - Doctor Peset	145	67	78	46,21	53,79	221.047	1.524
La Ribera	147	102	45	50,43	49,57	208.936	1.421
Gandia	98	68	30	69,39	30,61	143.102	1.460
Dénia	94	54	40	51,43	48,57	133.522	1.420
Xàtiva-Ontinyent	128	73	55	57,03	42,97	161.193	1.259
Alcoi	83	43	40	52,43	47,57	113.504	1.368
Marina Baixa	112	53	59	47,32	52,68	141.890	1.267
Alacant - Sant Joan	112	48	64	53,43	46,57	170.865	1.526
Elda	101	55	46	54,46	45,54	155.167	1.536
Alacant - Hospital Gral.	148	66	82	54,43	45,57	215.093	1.453
Elx - Hospital Gral.	91	49	42	53,85	46,15	130.018	1.429
Orihuela	86	44	42	55,43	44,57	132.182	1.537
Torreveija	89	59	30	66,29	33,71	136.888	1.538
Manises	114	66	48	56,43	43,57	165.569	1.452
Elx-Crevillent	75	33	42	44,00	56,00	126.044	1.681
Total	2.797	1.407	1.390	50,30	49,70	3.989.891	1.426

Font: SIP i CIRO desembre de 2018.

Glossari: MFC - medicina familiar i comunitària

Pediatria en Atenció Primària en 2018							
Departament	Pediatria EAP	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio de targeta
Vinaròs	15	6	9	40,00	60,00	12.422	828
Castelló	50	11	39	22,00	78,00	39.376	788
La Plana	34	7	27	20,59	79,41	28.067	826
Sagunt	25	4	21	16,00	84,00	21.545	862
València - Clínic - La Malva-rosa	52	12	40	23,08	76,92	45.803	881
València - Arnau - Llíria	56	14	42	25,00	75,00	49.291	880
València - La Fe	46	5	41	10,87	89,13	40.595	883
Requena	8	2	6	25,00	75,00	6.038	755
València - Hospital General	55	8	47	14,55	85,45	49.235	895
València - Doctor Peset	42	8	34	19,05	80,95	35.080	835
La Ribera	41	11	30	26,83	73,17	37.034	903
Gandia	29	7	22	24,14	75,86	24.668	851
Dénia	21	3	18	14,29	85,71	21.079	1.004
Xàtiva-Ontinyent	35	9	26	25,71	74,29	25.911	740
Alcoi	25	9	16	36,00	64,00	18.717	749
Marina Baixa	26	15	11	57,69	42,31	22.986	884
Alacant - Sant Joan	32	13	19	40,63	59,38	30.254	945
Elda	33	12	21	36,36	63,64	26.644	807
Alacant - Hospital General	45	18	27	40,00	60,00	39.316	874
Elx - Hospital General	30	12	18	40,00	60,00	25.343	845
Orihuela	28	13	15	46,43	53,57	27.157	970
Torreveija	22	10	12	45,45	54,55	21.232	965
Manises	34	6	28	17,65	82,35	29.988	882
Elx-Crevillent	25	12	13	48,00	52,00	23.725	949
Total	809	227	582	28,06	71,94	701.506	867

Font: SIP i CIRO desembre de 2018.

Glossari: EAP – equip d'Atenció Primària

Infermeria en Atenció Primària en 2018							
Departament	Infermeria EAP*	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio de target a
Vinaròs	70	12	58	17,14	82,86	82.274	1.175
Castelló	179	18	161	10,06	90	260.294	1.454
La Plana	118	28	90	23,73	76,27	177.903	1.508
Sagunt	107	32	75	29,91	70	144.237	1.348
València - Clínic - La Malva-rosa	185	28	157	15,14	84,86	315.987	1.708
València - Arnau - Llíria	168	47	121	27,98	72	297.783	1.773
València - La Fe	169	33	136	19,53	80,47	265.761	1.573
Requena	46	4	42	8,70	91	45.921	998
València - Hospital General	205	35	170	17,07	82,93	337.083	1.644
València - Doctor Pezet	178	24	154	13,48	87	256.127	1.439
La Ribera	161	39	122	24,22	75,78	245.970	1.528
Gandia	104	30	74	28,85	71	167.770	1.613
Dénia	96	24	72	25,00	75,00	154.601	1.610
Xàtiva-Ontinyent	135	35	100	25,93	74	187.104	1.386
Alcoi	102	23	79	22,55	77,45	132.221	1.296
Marina Baixa	106	29	77	27,36	73	164.876	1.555
Alacant - Sant Joan	110	23	87	20,91	79,09	201.119	1.828
Elda	113	35	78	30,97	69	181.811	1.609
Alacant - Hospital General	165	42	123	25,43	74,57	254.409	1.540
Elx - Hospital General	91	31	60	34,07	66	155.361	1.707
Orihuela	80	29	51	36,25	63,75	159.339	1.992
Torreveija	101	36	65	35,64	64	158.120	1.566
Manises	109	45	64	41,28	58,72	195.557	1.794
Elx-Crevillent	61	34	27	55,74	44	149.769	2.455
Total	2.959	716	2.243	24,20	75,80	4.691.397	1.585

Font: SIP i CIRO desembre de 2018.

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària

Nota: * plantilla estructural: inclou infermeria, unitats de suport i punts d'atenció urgent extrahospitalària. Per tant, la ràtio ha de considerar-se "teòrica".

Infermeria obstetricoginecològica en Atenció Primària en 2018							
<i>Població de dones de 15-65 anys</i>							
Departament	Comares	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio de targeta
	EAP						
Vinaròs	7	2	5	28,6	71,4	25.971	3.710
Castelló	17	1	16	5,9	94,1	85.837	5.049
La Plana	15	0	15	0,0	100,0	57.715	3.848
Sagunt	16	1	15	6,3	93,8	45.885	2.868
València - Clínic - La Malva-rosa	19	1	18	5,3	94,7	106.331	5.596
València - Arnau - Lliria	21	1	20	4,8	95,2	98.683	4.699
València - La Fe	19	0	19	0,0	100,0	88.545	4.660
Requena	4	0	4	0,0	100,0	13.817	3.454
València - Hospital General	22	0	22	0,0	100,0	112.206	5.100
València - Doctor Peset	15	0	15	0,0	100,0	85.071	5.671
La Ribera	17	0	17	0,0	100,0	79.059	4.651
Gandia	13	0	13	0,0	100,0	54.280	4.175
Dénia	11	0	11	0,0	100,0	49.698	4.518
Xàtiva-Ontinyent	21	2	19	9,5	90,5	60.192	2.866
Alcoi	11	0	11	0,0	100,0	42.198	3.836
Marina Baixa	10	0	10	0,0	100,0	55.849	5.585
Alacant - Sant Joan	10	0	10	0,0	100,0	67.572	6.757
Elda	14	1	13	7,1	92,9	59.257	4.233
Alacant - Hospital General	12	0	12	0,0	100,0	86.469	7.206
Elx - Hospital General	11	1	10	9,1	90,9	51.383	4.671
Orihuela	8	0	8	0,0	100,0	51.047	6.381
Torreveija	6	0	6	0,0	100,0	47.821	7.970
Manises	19	0	19	0,0	100,0	64.797	3.410
Elx-Crevillent	6	0	6	0,0	100,0	49.592	8.265
Total	324	10	314	3,1	96,9	1.539.275	4.751

Font: SIP i CIRO desembre de 2018.

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària

Auxiliar d'administració en Atenció Primària en 2018							
Departament	Auxiliar EAP	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio de targeta
Vinaròs	33	5	28	15,15	84,85	82.274	2.494
Castelló	88	10	78	11,36	88,64	260.294	2.951
La Plana	62	9	53	14,52	85,48	177.903	2.876
Sagunt	45	11	34	24,44	75,56	144.237	3.193
València - Clínic - La Malva-rosa	112	9	103	8,04	91,96	315.987	2.823
València - Arnau - Lliria	73	12	61	16,44	83,56	297.783	4.020
València - La Fe	97	23	74	23,71	76,29	265.761	2.708
Requena	19	3	16	15,79	84,21	45.921	2.446
València - Hospital General	131	11	120	8,40	91,60	337.083	2.560
València - Doctor Peset	125	18	107	14,40	85,60	256.127	2.049
La Ribera	141	3	138	2,13	97,87	245.970	1.755
Gandia	65	11	54	16,92	83,08	167.770	2.577
Dénia	42	24	18	57,14	42,86	154.601	3.603
Xàtiva-Ontinyent	65	17	48	26,15	73,85	187.104	2.908
Alcoi	51	9	42	17,65	82,35	132.221	2.602
Marina Baixa	52	10	42	19,23	80,77	164.876	3.102
Alacant - Sant Joan	62	12	50	19,35	80,65	201.119	3.199
Elda	64	16	48	25,00	75,00	181.811	2.854
Alacant - Hospital General	110	15	95	13,64	86,36	254.409	2.283
Elx - Hospital General	58	11	47	18,97	81,03	155.361	2.635
Orihuela	38	7	31	18,42	81,58	159.339	4.153
Torreveja	55	2	53	3,64	96,36	158.120	2.838
Manises	58	2	56	3,45	96,55	195.557	3.345
Elx-Crevillent	73	2	71	2,74	97,26	149.769	2.037
Total	1.719	252	1.467	15,00	85,00	4.691.397	2.714

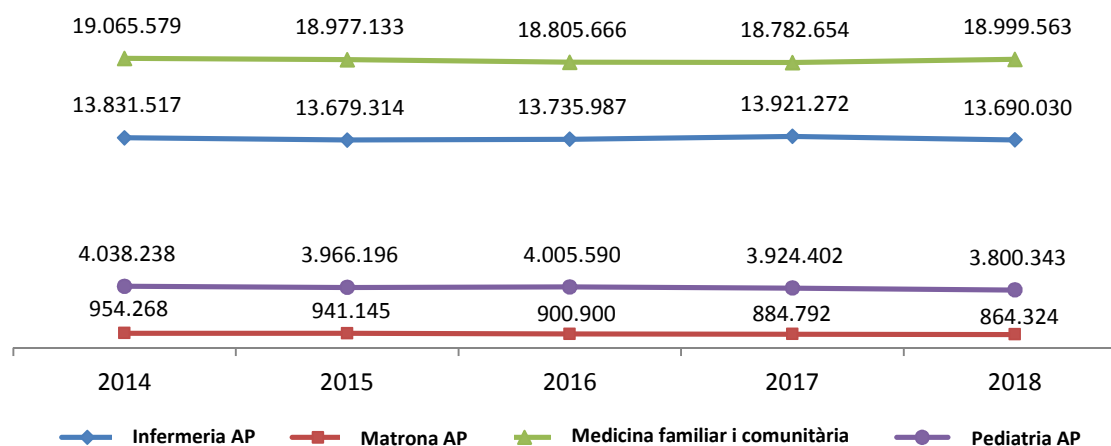
Font: SIP i CIRO desembre de 2018.

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària

8.1.5. Evolució de l'activitat: consultes i freqüentació

Els indicadors d'activitat en Atenció Primària revelen el treball fet en el primer nivell assistencial. Reflecteixen el nombre de consultes anuals en medicina de família, pediatria, infermeria i comares.

En la gràfica següent, es reflecteix l'evolució del nombre de consultes fetes en Atenció Primària per serveis:

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

8.1.5.1. Consultes fetes segons el lloc d'atenció

La consulta és la unitat de mesura de l'activitat assistencial.

El volum d'activitat en centres de salut i consultoris auxiliars de la Comunitat Valenciana per a medicina familiar i comunitària, pediatria, infermeria i comares és de 37.354.260 consultes, de les quals el 95,56 % es fan en el centre i el 3,62 % en el domicili. La resta són telefòniques.

Consultes fetes en 2018				
Per lloc d'atenció i departament de salut				
Departament	Consultes en centres	Consultes a domicili	Consultes per telèfon	Total
Vinaròs	718.991	36.982	1.364	757.337
Castelló	1.980.239	69.275	14.952	2.064.466
La Plana	1.470.955	47.078	6.071	1.524.104
Província Castelló	4.170.185	153.335	22.387	4.345.907
Sagunt	1.198.544	55.330	5.399	1.259.273
València - Clínic - La Malva-rosa	2.131.460	85.527	23.438	2.240.425
València - Arnau de Vilanova - Lliria	2.087.872	73.754	8.538	2.170.164
València - La Fe	1.839.081	64.834	23.354	1.927.269
Requena	440.872	19.882	2.194	462.948
València - Hospital General	2.401.468	85.772	31.183	2.518.423
València - Doctor Peset	1.769.832	74.731	12.237	1.856.800
La Ribera	1.962.373	80.413	10.267	2.053.053
Gandia	1.352.893	53.473	6.843	1.413.209
Xàtiva-Ontinyent	1.592.176	69.198	6.068	1.667.442
Manises	1.576.950	57.019	10.023	1.643.992
Província de València	18.353.521	719.933	139.544	19.212.998
Dénia	1.034.947	38.989	6.838	1.080.774
Alcoi	1.020.246	38.840	5.399	1.064.485

Consultes fetes en 2018				
<i>Per lloc d'atenció i departament de salut</i>				
Departament	Consultes en centres	Consultes a domicili	Consultes per telèfon	Total
Marina Baixa	1.323.114	35.128	4.020	1.362.262
Alacant - Sant Joan	1.454.203	65.577	23.180	1.542.960
Elda	1.371.258	58.426	11.251	1.440.935
Alacant - Hospital General	1.934.791	73.281	17.619	2.025.691
Elx - Hospital General	1.247.212	41.534	11.209	1.299.955
Orihuela	1.216.207	46.304	1.875	1.264.386
Torreveija	1.402.373	32.835	8.783	1.443.991
Elx-Crevillent	1.168.921	47.632	53.363	1.269.916
Província d'Alacant	13.173.272	478.546	143.537	13.795.355
Total	35.696.978	1.351.814	305.468	37.354.260

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

8.1.5.2. Consultes fetes segons el sexe, els grups d'edat i el lloc d'atenció

La taula següent mostra la distribució de consultes en funció del sexe, els grups d'edat i el lloc d'atenció.

El grup d'edat que genera un nombre més alt de consultes és el de 60 a 74 anys.

Consultes en Atenció Primària en 2018										
<i>Per rang d'edat</i>										
Grup d'edat	Consultes en centres			Consultes a domicili			Consultes per telèfon			Total
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	
De 0 a 14 anys	2.871.781	2.657.415	5.529.196	6.664	7.003	13.667	28.527	27.544	56.071	5.598.934
De 15 a 29 anys	1.097.321	1.831.366	2.928.687	5.457	6.121	11.578	3.758	15.745	19.503	2.959.768
De 30 a 44 anys	1.784.751	3.390.043	5.174.794	10.295	13.185	23.480	7.877	39.955	47.832	5.246.106
De 45 a 59 anys	2.913.525	3.883.128	6.796.653	31.868	30.273	62.141	14.544	25.623	40.167	6.898.961
De 60 a 74 anys	3.716.758	4.546.652	8.263.410	85.976	93.276	179.252	23.618	30.011	53.629	8.496.291
De 75 a 89 anys	2.699.922	3.696.496	6.396.418	263.092	507.832	770.924	25.988	45.369	71.357	7.238.699
Més de 90 anys	198.066	409.754	607.820	71.092	219.680	290.772	4.552	12.357	16.909	915.501
Total	15.282.124	20.414.854	35.696.978	474.444	877.370	1.351.814	108.864	196.604	305.468	37.354.260

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

8.1.5.3. Consultes fetes pel servei, segons el sexe i el grup d'edat

En 2018, el total de consultes en medicina familiar i comunitària ha sigut de 18.999.563 i 3.800.343 consultes en pediatria.

La distribució de consultes ha sigut la següent:

Consultes realitzades en medicina familiar en 2018			
Per grup d'edat			
Grup d'edat	Medicina familiar i comunitària		
	Home	Dona	Total
De 0 a 14 anys	60.707	56.952	117.659
De 15 a 29 anys	761.580	1.157.897	1.919.477
De 30 a 44 anys	1.278.199	2.056.955	3.335.154
De 45 a 59 anys	1.923.049	2.687.726	4.610.775
De 60 a 74 anys	2.119.490	2.850.601	4.970.091
De 75 a 89 anys	1.454.608	2.181.838	3.636.446
Més de 90 anys	126.089	283.872	409.961
Total	7.723.722	11.275.841	18.999.563

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

Consultes fetes en pediatria en 2018			
Per grup d'edat			
Grup d'edat	Pediatria		
	Home	Dona	Total
Menys d'1 mes	26.169	25.148	51.317
D'1 a 3 mesos	100.025	91.652	191.677
De 4 a 6 mesos	84.089	73.637	157.726
De 7 a 12 mesos	139.652	121.090	260.742
De 13 a 24 mesos	253.859	221.849	475.708
De 25 a 35 mesos	190.795	167.302	358.097
De 3 a 6 anys	498.270	450.077	948.347
De 7 a 14 anys	664.258	646.714	1.310.972
De 15 a 17 anys	3.310	3.888	7.198
Més de 18 anys	14.130	24.429	38.559
Total	1.974.557	1.825.786	3.800.343

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

Al llarg de l'any, les consultes ateses per infermeria d'Atenció Primària han sigut de 13.690.030 i per comares, de 864.324. La distribució d'aquestes per grups d'edat és la que es mostra a continuació:

Consultes fetes en infermeria i comares en Atenció Primària en 2018						
<i>Per rang d'edat</i>						
Grup d'edat	Infermeria primària			Comare primària		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
De 0 a 14 anys	880.690	828.706	1.709.396	8.458	8.835	17.293
De 15 a 29 anys	338.169	476.923	815.092	1.360	210.951	212.311
De 30 a 44 anys	518.840	848.071	1.366.911	2.703	530.724	533.427
De 45 a 59 anys	1.032.605	1.174.871	2.207.476	547	70.284	70.831
De 60 a 74 anys	1.703.382	1.788.239	3.491.621	373	26.741	27.114
De 75 a 89 anys	1.532.446	2.062.371	3.594.817	166	3.007	3.173
Més de 90 anys	147.401	357.316	504.717	13	162	175
Total	6.153.533	7.536.497	13.690.030	13.620	850.704	864.324

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

8.1.5.4. Consultes fetes segons el tipus de cita

En medicina familiar, el 87,00 % de les consultes es concerten amb cita prèvia i en pediatria ho fan el 90,69 %.

Consultes fetes en medicina familiar i comunitària i pediatria en Atenció Primària en 2018								
<i>Per tipus de cita</i>								
Departament	Medicina Familiar i Comunitària				Pediatria Primària			
	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	No consta cita prèvia	Total	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	No consta cita prèvia	Total
Vinaròs	269.626	95.961	7.776	373.363	53.104	9.939	55	63.098
Castelló	892.082	110.368	17.224	1.019.674	181.061	18.925	69	200.055
La Plana	664.415	99.656	16.998	781.069	154.718	15.089	429	170.236
Província Castelló	1.826.123	305.985	41.998	2.174.106	388.883	43.953	553	433.389
Sagunt	488.210	134.320	16.741	639.271	116.847	13.274	56	130.177
València - Clínic - La Malva-rosa	1.052.371	95.578	33.149	1.181.098	226.358	20.289	165	246.812
València - Arnau - Lliria	900.546	187.301	20.859	1.108.706	204.470	41.674	237	246.381
València - La Fe	872.648	90.442	26.554	989.644	191.191	25.315	598	217.104

Consultes fetes en medicina familiar i comunitària i pediatria en Atenció Primària en 2018								
Per tipus de cita								
Departament	Medicina Familiar i Comunitària				Pediatria Primària			
	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	No consta cita prèvia	Total	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	No consta cita prèvia	Total
Requena	138.376	86.372	5001	229.749	23.149	5.957	2	29.108
València - H. General	1.142.425	125.604	31.408	1.299.437	242.973	30.445	141	273.559
València - Dr. Peset	853.617	75.078	26.836	955.531	167.886	16.355	511	184.752
La Ribera	836.861	131.452	21.046	989.359	171.760	22.507	67	194.334
Gandia	641.096	53.869	15.869	710.834	141.287	6.256	70	147.613
Xàtiva-Ontinyent	669.845	146.782	19.295	835.922	135.319	21.987	113	157.419
Manises	734.467	64.870	22.920	822.257	156.585	10.151	123	166.859
Província de València	8.330.462	1.191.668	239.678	9.761.808	1.777.825	214.210	2.083	1.994.118
Dénia	525.350	38.796	6.942	571.088	84.767	7.587	25	92.379
Alcoi	458.551	69.521	6.787	534.859	90.107	5.330	80	95.517
Marina Baixa	666.808	51.359	7.346	725.513	111.207	6.263	27	117.497
Alacant - Sant Joan	717.217	64.439	12.938	794.594	139.478	17.671	101	157.250
Elda	620.064	57.699	14.423	692.186	148.960	10.035	73	159.068
Alacant - Hospital General	945.131	78.351	18.554	1.042.036	196.832	16.424	25	213.281
Elx - Hospital General	603.391	45.841	14.987	664.219	145.097	7.915	138	153.150
Orihuela	570.514	50.082	10.608	631.204	130.888	9.057	130	140.075
Torrevieja	686.274	60.328	5.585	752.187	105.047	7.402	54	112.503
Elx-Crevillent	579.385	68.743	7.635	655.763	127.399	4.714	3	132.116
Província d'Alacant	6.372.685	585.159	105.805	7.063.649	1.279.782	92.398	656	1.372.836
Total	16.529.270	2.082.812	387.481	18.999.563	3.446.490	350.561	3.292	3.800.343

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

Un 76,35 % de les consultes d'infermeria es concerten amb cita prèvia i un 66,39 % de les consultes de comares ho fan per aquesta via.

Consultes realitzades per tipus de cita en infermeria i comares en Atenció primària en 2018								
Departament	Infermeria Primària				Comares Primària			
	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	Buit cita prèvia	Total	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	Buit cita prèvia	Total
Vinaròs	217.063	72.012	20.794	309.869	8.441	1.850	716	11.007
Castelló	681.228	108.977	13.965	804.170	24.652	7.397	8.518	40.567
La Plana	428.124	83.759	21.757	533.640	20.478	10.535	8.146	39.159
Província Castelló	1.326.415	264.748	56.516	1.647.679	53.571	19.782	17.380	90.733
Sagunt	343.402	97.415	11.897	452.714	24.689	11.820	602	37.111

Consultes realitzades per tipus de cita en infermeria i comares en Atenció primària en 2018								
Departament	Infermeria Primària				Comares Primària			
	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	Buit cita prèvia	Total	Amb cita prèvia	Sense cita prèvia	Buit cita prèvia	Total
València - Clínic - La Malva-rosa	536.860	202.205	23.391	762.456	31.762	13.248	5.049	50.059
València - Arnau - Lliria	515.827	219.414	24.388	759.629	36.012	15.204	4.232	55.448
València - La Fe	473.536	178.755	13.959	666.250	37.381	14.467	2.423	54.271
Requena	115.643	73.720	8.092	197.455	3.185	2.476	975	6.636
València - H. General	610.708	213.633	49.701	874.042	44.410	20.935	6.040	71.385
València - Dr. Peset	396.715	241.650	32.120	670.485	24.495	12.997	8.540	46.032
La Ribera	608.705	198.931	13.993	821.629	32.279	9.972	5.480	47.731
Gandia	456.067	57.963	9.969	523.999	21.771	6.550	2.442	30.763
Xàtiva-Ontinyent	405.275	199.769	22.053	627.097	29.792	11.052	6.160	47.004
Manises	426.207	152.969	24.086	603.262	31.554	15.528	4.532	51.614
Província de València	4.888.945	1.836.424	233.649	6.959.018	317.330	134.249	46.475	498.054
Dénia	297.851	91.456	17.615	406.922	6.160	3.137	1.088	10.385
Alcoi	344.929	56.858	8.603	410.390	17.222	4.631	1.866	23.719
Marina Baixa	419.872	58.877	6.284	485.033	22.401	8.546	3.272	34.219
Alacant - Sant Joan	460.867	65.797	27.022	553.686	23.690	8.292	5.448	37.430
Elda	466.096	66.792	15.875	548.763	27.003	13.062	853	40.918
Alacant - Hospital General	592.970	121.126	14.434	728.530	34.211	6.890	743	41.844
Elx - Hospital General	403.849	51.984	3.568	459.401	19.657	3.151	377	23.185
Orihuela	395.180	34.984	37.635	467.799	18.447	6.682	179	25.308
Torreveja	471.015	62.681	27.187	560.883	16.190	2.228	0	18.418
Elx-Crevillent	383.985	70.798	7.143	461.926	17.920	2.191	0	20.111
Província d'Alacant	4.236.614	681.353	165.366	5.083.333	202.901	58.810	13.826	275.537
Total	10.451.974	2.782.525	455.531	13.690.030	573.802	212.841	77.681	864.324

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.1.5.5. Consultes fetes per ordre d'activitat

Es defineixen com a “primera consulta” les consultes de pacients vistos per primera vegada per a un procés concret i com a “consultes successives” el seguiment de pacients per a un procés determinat.

En medicina familiar i comunitària, la ràtio de consultes successives sobre primeres ha sigut d'1,13. En pediatria, aquesta ràtio s'ha situat en 0,45.

Consultes fetes per ordre d'activitat en medicina familiar i pediatria en 2018						
<i>Per departament de salut</i>						
Departament	Medicina Familiar i Comunitària			Pediatria		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Vinaròs	178.066	195.297	373.363	39.057	24.041	63.098
Castelló	490.738	528.936	1.019.674	133.708	66.347	200.055
La Plana	359.118	421.951	781.069	107.274	62.962	170.236
Província Castelló	1.027.922	1.146.184	2.174.106	280.039	153.350	433.389
Sagunt	290.205	349.066	639.271	82.531	47.646	130.177
València - Clínic - La Malva-rosa	577.150	603.948	1.181.098	171.436	75.376	246.812
València - Arnau - Lliria	513.105	595.601	1.108.706	169.929	76.452	246.381
València - La Fe	480.816	508.828	989.644	160.043	57.061	217.104
Requena	100.962	128.787	229.749	20.203	8.905	29.108
València - H. General	641.400	658.037	1.299.437	190.981	82.578	273.559
València - Doctor Peset	467.991	487.540	955.531	127.829	56.923	184.752
La Ribera	439.455	549.904	989.359	126.707	67.627	194.334
Gandia	343.047	367.787	710.834	107.021	40.592	147.613
Xàtiva-Ontinyent	390.314	445.608	835.922	103.116	54.303	157.419
Manises	388.572	433.685	822.257	117.143	49.716	166.859
Província de València	4.633.017	5.128.791	9.761.808	1.376.939	617.179	1.994.118
Dénia	269.752	301.336	571.088	53.646	38.733	92.379
Alcoi	249.609	285.250	534.859	63.226	32.291	95.517
Marina Baixa	350.594	374.919	725.513	77.731	39.766	117.497
Alacant - Sant Joan d'Alacant	373.106	421.488	794.594	117.993	39.257	157.250
Elda	322.186	370.000	692.186	111.645	47.423	159.068
Alacant - Hospital Gral.	485.024	557.012	1.042.036	154.877	58.404	213.281
Elx - Hospital Gral.	297.496	366.723	664.219	109.197	43.953	153.150
Orihuela	273.209	357.995	631.204	96.069	44.006	140.075
Torrevieja	344.763	407.424	752.187	76.775	35.728	112.503
Elx-Crevillent	298.812	356.951	655.763	96.150	35.966	132.116
Província d'Alacant	3.264.551	3.799.098	7.063.649	957.309	415.527	1.372.836
Total	8.925.490	10.074.073	18.999.563	2.614.287	1.186.056	3.800.343

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

En infermeria, la ràtio de consultes successives sobre primeres ha sigut de 0,71 i, en comares, de 0,87.

Consultes fetes per ordre d'activitat en infermeria i comares en Atenció Primària en 2018						
<i>Per departament de salut</i>						
Departament	Infermeria			Comares		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Vinaròs	174.775	135.094	309.869	2.330	8.677	11.007
Castelló	466.119	338.051	804.170	19.216	21.351	40.567
La Plana	327.025	206.615	533.640	23.481	15.678	39.159
Província de Castelló	967.919	679.760	1.647.679	45.027	45.706	90.733
Sagunt	258.628	194.086	452.714	23.564	13.547	37.111
València - Clínic - La Malva-rosa	398.355	364.101	762.456	27.598	22.461	50.059
València - Arnau - Lliria	423.812	335.817	759.629	26.526	28.922	55.448
València - La Fe	461.026	205.224	666.250	30.742	23.529	54.271
Requena	112.677	84.778	197.455	3.308	3.328	6.636
València - H. General	510.715	363.327	874.042	38.589	32.796	71.385
València - Doctor Peset	364.449	306.036	670.485	23.041	22.991	46.032
La Ribera	567.369	254.260	821.629	24.653	23.078	47.731
Gandia	295.219	228.780	523.999	19.376	11.387	30.763
Xàtiva-Ontinyent	397.153	229.944	627.097	18.579	28.425	47.004
Manises	385.091	218.171	603.262	29.249	22.365	51.614
Província de València	4.174.494	2.784.524	6.959.018	265.225	232.829	498.054
Dénia	193.389	213.533	406.922	7.810	2.575	10.385
Alcoi	254.835	155.555	410.390	15.572	8.147	23.719
Marina Baixa	291.105	193.928	485.033	16.653	17.566	34.219
Alacant - Sant Joan d'Alacant	323.834	229.852	553.686	23.124	14.306	37.430
Elda	313.278	235.485	548.763	21.276	19.642	40.918
Alacant - Hospital Gral.	388.222	340.308	728.530	19.233	22.611	41.844
Elx - Hospital Gral.	270.808	188.593	459.401	10.288	12.897	23.185
Orihuela	283.199	184.600	467.799	13.692	11.616	25.308
Torreveija	295.781	265.102	560.883	9.867	8.551	18.418
Elx-Crevillent	259.589	202.337	461.926	13.899	6.212	20.111
Província d'Alacant	2.874.040	2.209.293	5.083.333	151.414	124.123	275.537
Total	8.016.453	5.673.577	13.690.030	461.666	402.658	864.324

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.1.5.6. Consultes fetes en Atenció Continuada

Per a garantir l'atenció continuada i d'urgència a tota la ciutadania de la Comunitat Valenciana, cada centre de salut disposa d'un punt d'atenció continuada (PAC) de referència, en el qual es dona atenció fora de l'horari habitual de consulta, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

Els punts d'atenció continuada ofereixen una alta capacitat resolutiva. El 91,85 % de les consultes totals s'atenen en el centre i el 7,81 %, en el domicili.

Consultes fetes en infermeria i medicina en Atenció Continuada en 2018								
<i>Per lloc d'activitat</i>								
Departament	Infermeria Atenció Continuada				Medicina Atenció Continuada			
	Centre	Domicili	Telèfon	Total	Centre	Domicili	Telèfon	Total
Vinaròs	33.423	3.990	3	37.416	75.208	4.145	135	79.488
Castelló	80.168	8.248	8	88.424	174.397	8.875	97	183.369
La Plana	67.776	10.059	7	77.842	173.622	10.237	461	184.320
Província de Castelló	181.367	22.297	18	203.682	423.227	23.257	693	447.177
Sagunt	41.626	6.183	56	47.865	136.230	10.762	2.684	149.676
València - Clínic - La Malva-rosa	31.181	7.185	14	38.380	69.896	18.907	2.419	91.222
València - Arnau - Lliria	105.464	15.292	26	120.782	265.668	18.178	1.654	285.500
València - La Fe	40.805	6.579	10	47.394	89.422	14.723	387	104.532
Requena	27.644	7.009	1	34.654	46.709	3.320	45	50.074
València - H. General	73.374	7.232	10	80.616	192.858	19.581	1.150	213.589
València - Dr. Peset	19.001	6.296	6	25.303	52.549	15.540	193	68.282
La Ribera	123691	24575	187	148453	219.085	6593	1347	227.025
Gandia	64.648	7.314	20	71.982	138.078	7.733	738	146.549
Xàtiva-Ontinyent	103.871	13.314	10	117.195	158.331	11.102	266	169.699
Manises	71.466	8.349	15	79.830	195.316	13.040	751	209.107
Província de València	702.771	109.328	355	812.454	1.564.142	139.479	11.634	1.715.255
Dénia	92.607	3.383	22	96.012	148.500	3.311	670	152.481
Alcoi	45.865	3.558	9	49.432	98.997	3.111	135	102.243
Marina Baixa	60.048	3.194	11	63.253	100.299	3.383	327	104.009
Alacant - Sant Joan d'Alacant	28.672	3.063	25	31.760	45.017	3.256	745	49.018
Elda	51.364	5.041	7	56.412	115.771	5.388	245	121.404
Alacant - Hospital Gral.	50.882	3.756	5	54.643	96.353	13.469	665	110.487
Elx - Hospital Gral.	23.493	1.473		24.966	47.907	3.373	130	51.410
Orihuela	104.485	3.970	8	108.463	154.542	4.598	169	159.309
Torreveija (*)	5	5		10	79.425	1	2	79.428
Elx-Crevillent (*)	145	10		155	37.916	61	2	37.979
Província d'Alacant	457.566	27.453	87	485.106	924.727	39.951	3.090	967.768
Total	1.341.704	159.078	460	1.501.242	2.912.096	202.687	15.417	3.130.200

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

(*) Només es recull una xicoteta part en els sistemes d'informació de la Conselleria en el cas dels departaments de Torreveija i Elx-Crevillent.

La distribució de consultes en Atenció Continuada per ordre d'activitat és la següent:

Consultes fetes en infermeria i medicina en Atenció Continuada en 2018						
<i>Per ordre d'activitat</i>						
Departament	Infermeria Atenció Continuada			Medicina Atenció Continuada		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Vinaròs	22.556	14.860	37.416	61.854	17.634	79.488
Castelló	56.197	32.227	88.424	141.209	42.160	183.369
La Plana	51.455	26.387	77.842	143.067	41.253	184.320
Província de Castelló	130.208	73.474	203.682	346.130	101.047	447.177
Sagunt	31.106	16.759	47.865	119.274	30.402	149.676
València - Clínic - La Malva-rosa	27.261	11.119	38.380	70.251	20.971	91.222
València - Arnau - Llúria	80.256	40.526	120.782	224.025	61.475	285.500
València - La Fe	34.513	12.881	47.394	84.861	19.671	104.532
Requena	21.048	13.606	34.654	37.995	12.079	50.074
València - H. General	49.422	31.194	80.616	169.383	44.206	213.589
València - Doctor Peset	15.478	9.825	25.303	58.870	9.412	68.282
La Ribera	121.538	26.915	148.453	187.606	39.419	227.025
Gandia	49.560	22.422	71.982	120.277	26.272	146.549
Xàtiva-Ontinyent	84.842	32.353	117.195	132.208	37.491	169.699
Manises	52.614	27.216	79.830	164.030	45.077	209.107
Província de València	567.638	244.816	812.454	1.368.780	346.475	1.715.255
Dénia	51.155	44.857	96.012	121.730	30.751	152.481
Alcoi	36.658	12.774	49.432	79.451	22.792	102.243
Marina Baixa	43.673	19.580	63.253	81.412	22.597	104.009
Alacant - Sant Joan d'Alacant	20.186	11.574	31.760	36.613	12.405	49.018
Elda	29.190	27.222	56.412	97.383	24.021	121.404
Alacant - Hospital Gral.	33.010	21.633	54.643	84.641	25.846	110.487
Elx - Hospital Gral.	15.396	9.570	24.966	37.686	13.724	51.410
Orihuela	63.892	44.571	108.463	121.859	37.450	159.309
Torreveija (*)	3	7	10	79.305	123	79.428
Elx-Crevillent (*)	81	74	155	37.482	497	37.979
Província d'Alacant	293.244	191.862	485.106	777.562	190.206	967.768
Total	991.090	510.152	1.501.242	2.492.472	637.728	3.130.200

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

(*) Només es recull una xicoteta part en els sistemes d'informació de la Conselleria en el cas dels departaments de Torreveija i Elx-Crevillent.

La distribució de consultes en Atenció Continuada per grups d'edat i sexe es mostra en la taula següent:

Consultes fetes en infermeria i medicina d'atenció continuada						
<i>Per sexe i grup d'edat en 2018</i>						
Grup d'edat	Infermeria Atenció Continuada			Medicina Atenció Continuada		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
De 0 a 14 anys	89.430	76.569	165.999	323.195	303.339	626.534
De 15 a 29 anys	102.567	125.878	228.445	228.090	317.090	545.180
De 30 a 44 anys	145.058	163.072	308.130	297.027	352.052	649.079
De 45 a 59 anys	155.011	171.710	326.721	261.509	316.325	577.834
De 60 a 74 anys	114.966	130.727	245.693	169.635	223.611	393.246
De 75 a 89 anys	84.188	113.509	197.697	116.069	175.262	291.331
Més de 90 anys	9.527	19.030	28.557	14.876	32.120	46.996
Total	700.747	800.495	1.501.242	1.410.401	1.719.799	3.130.200

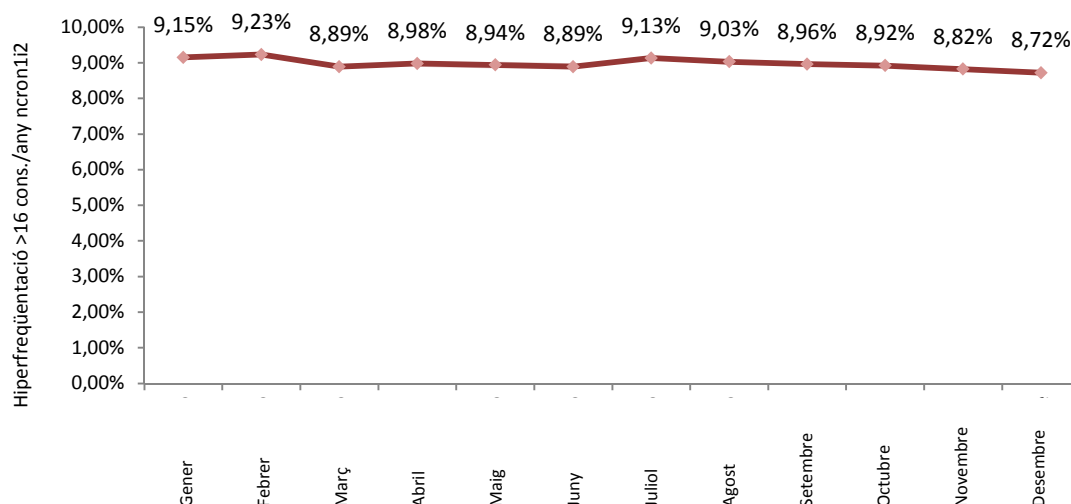
Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.1.5.7. Freqüentació

La freqüentació és la mesura de les consultes ordinàries per habitant (població assignada) i any.

En Atenció Primària, "l'indicador de gestió de la hiperfreqüentació en atenció primària" es refereix al percentatge de pacients de més de 14 anys amb cronicitat nivell 1 (pacients crònics de baixa complexitat) i nivell 2 (pacient crònic de complexitat moderada) que utilitzen els serveis de medicina d'Atenció Primària per damunt de l'estàndard d'alta freqüentació (16 visites/any). La finalitat d'aquest és gestionar eficientment les consultes programades de medicina de família i organitzar l'atenció a la cronicitat i "hiperfreqüentació" de manera que es limite la utilització inadequada del servei. Cal destacar en 2018 una disminució del 4,84 % respecte al 2017 en la freqüentació dels pacients amb nivells de cronicitat baixa o moderada en els centres de salut +.

En la gràfica següent, es mostra aquest indicador per a l'any 2018.

Indicador de gestió de la hiperfrequentació en Atenció Primària Per departament de salut	
Departament	Taxa (x 1.000)
Vinaròs	99,31
Castelló	86,62
La Plana	95,53
Sagunt	89,88
València - Clínic - La Malva-rosa	70,03
València - Arnau - Lliria	132,08
València - La Fe	73,46
Requena	85,89
València - Hospital General	71,53
València - Doctor Peset	71,40
La Ribera	73,78
Gandia	99,49
Xàtiva-Ontinyent	70,26
Manises	96,14
Dénia	110,73
Alcoi	99,41
Marina Baixa	70,60
Alacant - Sant Joan	110,26
Elda	90,40
Alacant - Hospital General	73,33
Elx - Hospital General	84,66
Orihuela	76,67
Torrevieja	134,94
Elx-Crevillent	78,63
Total	87,20

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

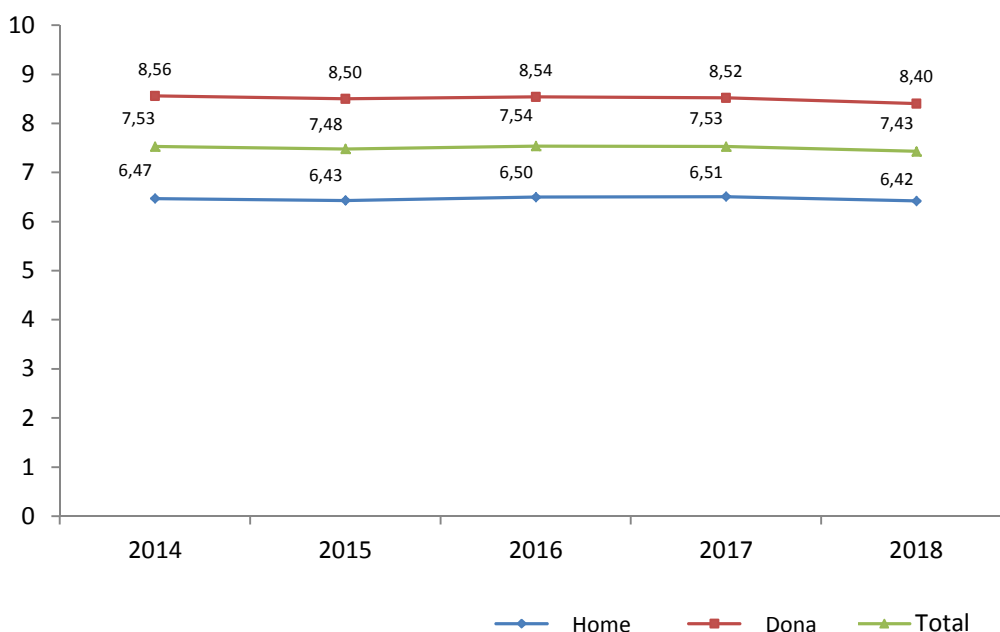
Si ens referim a la taxa de freqüentació, definida com a nombre de consultes entre població assignada entre els serveis de medicina familiar i comunitària, pediatria, infermeria i comares, la distribució en 2018 a la Comunitat Valenciana és la següent:

Taxa de freqüentació (consultes per persona)	
<i>Per departament de salut</i>	
Departament	Taxa
Vinaròs	8,12
Castelló	7,32
La Plana	8,15
Província de Castelló	7,73
Sagunt	8,18
València - Clínic - La Malva-rosa	6,57
València - Arnau - Lliria	6,81
València - La Fe	6,85
Requena	8,75
València - Hospital General	7,04
València - Doctor Peset	6,75
La Ribera	7,92
Gandia	7,94
Xàtiva-Ontinyent	8,55
Manises	8,02
Província de València	7,33
Dénia	6,36
Alcoi	7,80
Marina Baixa	7,44
Alacant - Sant Joan	6,98
Elda	7,61
Alacant - Hospital Gral.	7,40
Elx - Hospital Gral.	7,79
Orihuela	7,57
Torreveija	7,86
Elx-Crevillent	8,21
Província d'Alacant	7,47
Total	7,43

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

La mitjana de consultes per persona a la Comunitat Valenciana en 2018 ha sigut de 7,43 consultes per pacient a l'any; els departaments de Requena, Xàtiva-Ontinyent i Elx-Crevillent són els que més pressió assistencial tenen a l'any per pacient i el Departament de Salut de Dénia és el de menys consultes per pacient.

La gràfica següent mostra l'evolució del nombre de consultes per pacient en els últims 5 anys. Aquesta es manté estable al llarg del temps:

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

Taxa de freqüentació (consultes per persona)			
Per sexe i rang d'edat en 2018			
Rang d'edat	Sexe		
	Home	Dona	Total
De 0 a 14 anys (*)	4,45	4,37	4,41
De 15 a 29 anys	2,87	4,99	3,91
De 30 a 44 anys	3,26	6,30	4,77
De 45 a 59 anys	5,18	6,91	6,04
De 60 a 74 anys	10,03	10,96	10,52
De 75 a 89 anys	16,92	17,27	17,12
Més de 90 anys	19,55	19,22	19,32
Total	6,42	8,40	7,43

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària).

(*) El nombre de consultes per als menors d'un any s'ha estimat en funció de la proporció de mesos de vida en l'any.

8.1.6. Treball social

8.1.6.1. Recursos

En la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, treballen 280 professionals de treball social. La distribució dels treballadors per departament i àmbit de treball es presenta en la taula següent:

Nombre de professionals de treball social									
Departament sanitari	ZBS (en EAP)	USM adult	USM infantil	UCA	USSiR	UHD	HOSPITAL GRAL + complet.	HACLE	TOTAL
Vinaròs	4						1		5
Castelló	13	0,5	0,5		1		5	2	22
La Plana	8		1				2		11
Sagunt	4,5	0,5					1		6
València - Clínic - La Malva-rosa	11	0,5	0,5	1			3		16
València - Arnau de Vilanova - Lliria	7	5	1				2	3	18
València - La Fe	8	3,5	2,5			1	13		28
Requena	1	0,5					0,5		2
València - Hospital General	11	3	1				5		20
València - Doctor Peset	7	3	1				3	4	18
La Ribera	5						1		6
Gandia	4	0,5	0,5				1		6
Dénia	4						1	2	7
Xàtiva-Ontinyent	3	1				1	1		6
Alcoi	10		1	1	1		1		14
Marina Baixa	8,5		1		0,5		2		12
Alacant - Sant Joan d'Alacant	6	4,5	0,5				2		13
Elda	7	1	1	1			1		11
Alacant - Hospital General	9,5	6	0,5				4	2	22
Elx - Hospital General	6	2	1	2			2		13
Orihuela	5						1		6
Torreveija	2	0,5					0,5		3
Manises	5	1,5	0,5				1	1	9
Elx-Crevillent	4	1		0,5			0,5		6
TOTAL	153,5	34,5	13,5	5,5	2,5	2	54,5	14	280

Font: Alumbra. Elaboració pròpia.

Glossari: ZBS (en EAP) - zona bàsica de salut en l'estructura d'Atenció Primària; USM - unitats de salut mental; UCA - unitats de conductes addictives; USSiR - unitats de salut sexual i reproductiva; HACLE - hospital d'atenció a crònics i llarga estada

Nota: el nombre de professionals apareix amb decimals, atès que un mateix professional és referent en un o més serveis o unitats assistencials.

Atenció Primària de salut i unitats de suport: A la Comunitat Valenciana, treballen 209,5 professionals de treball social que s'encarreguen d'identificar les necessitats socials que incideixen en el procés de salut-malaltia, en l'àmbit individual, grupal i comunitari. S'ocupen de l'atenció i gestió de les circumstàncies socials de les persones malaltes, les famílies i l'entorn d'aquestes. Actualment, 153,5 professionals de treball social treballen en l'estructura d'Atenció Primària de salut, 48 en unitats de salut mental, 2,5 en unitats de salut sexual i reproductiva i 5,5 en unitats de conductives addictives.

L'atenció hospitalària disposa de 54,5 professionals de treball social en hospitals d'aguts, 14 en hospitals de crònics i llarga estada (HACLE) i 2 en unitats d'hospitalització a domicili (UHD).

En conjunt, quasi un 8 % de la població valenciana va consultar un treballador social del sistema sanitari en Atenció Primària.

8.1.6.2. Treball social en Atenció Primària i unitats de suport

8.1.6.2.1. Consultes

Consultes treball social		
Evolució anual	Consultes	Increment anual
2011	316.981	
2012	317.557	0,2 %
2013	324.602	2,22 %
2014	320.197	-1,36 %
2015	353.347	10,35 %
2016	360.426	2,00 %
2017	377.712	4,80 %
2018	398.093	5,40 %

Font: elaboració pròpia.

8.1.6.2.2. Àmbit del treball social

Àmbit del treball social				
Àmbit del treball social	Consultes	%	Nre. TS	Consultes/any/TS
Atenció Primària	339.088	85,18 %	153,5	2.209
Salut mental	47.337	11,89 %	48	986
Unitat conductes addictives	11.648	2,93 %	5,5	2.118
Total	398.073			

Font: Alumbra.

8.1.6.2.3. Distribució per departament de salut

L'anàlisi mostra una gran variabilitat de la demanda, que oscil·la entre el màxim del 15,61 % de la població del Departament d'Alcoi i el mínim del 4,06 % del Departament de Xàtiva-Ontinyent. La mitjana és de 2.593 consultes per professional de treball social i any, amb un ampli rang entre els departaments que oscil·la entre 1.700 en el Departament de Vinaròs i 4.543 en el Departament d'Elx-Crevillent.

Treball social per departament de salut					
Departaments de salut	Nombre de consultes	Població 2018	Nre. TS en EAP	Consultes / 100 hab.	Consultes / TS
Vinaròs	6.800	92.507	4	7,35	1.700
Castelló	28.798	281.184	13	10,24	2.215
La Plana	17.153	186.572	8	9,19	2.144
Sagunt	12.720	151.274	5	8,41	2.827
València - Clínic - La Malva-rosa	24.374	344.538	11	7,07	2.216
València - Arnau de Vilanova - Lliria	20.774	316.981	7	6,55	2.968
València - La Fe	21.237	285.066	8	7,45	2.655
Requena	3.177	51.746	1	6,14	3.177
València - Hospital General	31.400	360.488	11	8,71	2.855
València - Doctor Peset	15.088	278.345	7	5,42	2.155
La Ribera	13.262	258.394	5	5,13	2.652
Gandia	8.584	176.957	4	4,85	2.146
Dénia	8.963	168.808	4	5,31	2.241
Xàtiva-Ontinyent	7.909	194.741	3	4,06	2.636
Alcoi	21.357	136.789	10	15,61	2.136
Marina Baixa	27.037	181.914	9	14,86	3.181
Alacant - Sant Joan d'Alacant	17.871	220.965	6	8,09	2.979
Elda	14.876	189.585	7	7,85	2.125
Alacant - Hospital General	29.981	274.217	10	10,93	3.156
Elx - Hospital General	14.435	165.692	6	8,71	2.406
Orihuela	8.106	167.546	5	4,84	1.621
Torreveija	8.322	182.739	2	4,55	4.161
Manises	17.679	205.202	5	8,62	3.536
Elx-Crevillent	18.170	155.311	4	11,70	4.543
TOTAL	398.073	5.027.561	154	7,92	2.593

Font: Alumbra.

8.1.6.2.4. Distribució pel nivell de cronicitat dels pacients

El professional de treball social té concentrat el treball en pacients amb situacions complexes. El 35,36 % de les persones identificades com a pacients amb cronicitat d'alta complexitat i cures pal·liatives (1 de cada 3) requereix una intervenció del treballador social sanitari.

Distribució del treball social per nivell de cronicitat					
Nivell de cronicitat	Consultes	%	Piràmide Kaiser	Consultes per 100 habitants	Habitants per consulta
Nivell 0 - Pacient sa o agut	122.956	26,84 %	2.611.083	4,71%	21
Nivell 1 - Pacient amb factors de risc	122.024	32,70 %	1.677.778	7,27 %	14
Nivell 2 - Pacient crònic de complexitat moderada	105.015	28,51 %	608.772	17,25 %	6
Nivell 3 - Pacient crònic d'alta complexitat o pal·liatiu	43.019	11,95 %	129.947	33,11 %	3
Desconegut	5.059				

Font: Alumbra.

8.1.6.2.5. Distribució per diagnòstics socials

Els diagnòstics socials més freqüents associats amb pacients crònics de complexitat moderada (nivell 2) responen a problemes socials associats a la pèrdua d'autonomia personal física i/o psíquica del pacient, seguida per problemes d'accés a les prestacions, la falta de recursos per a cobrir despeses ineludibles o de subsistència, els problemes relacionats amb la sobrecàrrega/estrés de la persona cuidadora i els problemes relacionals en la família i l'alta dificultat per a la inserció laboral.

Distribució del treball social amb nivell cronicitat 2					
20 diagnòstics socials més freqüents	TS US MENTAL	TS UCA	TS EAP	TS TOTAL	
Nivell de cronicitat 2	5.254	1.182	48.368	54.804	
Limitació de l'autonomia del pacient	357	19	6.447	6.823	
Limitació de l'autonomia en el funcionament físic	140	24	6.498	6.662	
D'accés a prestacions sanitàries	62	6	5.542	5.610	
Limitació de l'autonomia en el funcionament psíquic o mental	965	49	2.516	3.530	
Limitació de l'autonomia per a les activitats instrumentals de la vida diària	85	5	2.509	2.599	
Problema en estudi	310	39	2.016	2.365	
Limitació de l'autonomia en la cura personal	83		2.236	2.319	
Altres	82	49	2.049	2.180	
Persona que viu sola amb factors de risc	77	5	2.033	2.115	
Falta de recursos per a despeses extraordinàries ineludibles	180	15	1.436	1.631	
Un altre problema social	185	20	1.282	1.487	
D'accés a cobertura sanitària	20		1.438	1.458	
Falta de recursos per a la subsistència	192	27	1.003	1.222	
Malaltia de llarga evolució i/o incapacitant que repercuteix en la dinàmica familiar	131	3	1.047	1.181	
Sobrecàrrega de la persona cuidadora	97	2	894	993	
Problemes econòmics	86	14	874	974	
Desocupació	133	64	775	972	
Deteriorament de les relacions familiars	250	32	535	817	
Dificultat per a la inserció laboral	153	6	520	679	

Font: Alumbra. Elaboració pròpia.

Glossari: TS - professional de treball social; UCA - unitat de conductes addictives; AP - Atenció Primària

Els problemes socials més freqüents associats als pacients crònics amb complexitat elevada (nivell 3) identificats són similars al nivell 2 de complexitat.

Distribució del treball social amb nivell de cronicitat 3				
20 diagnòstics socials més freqüents	TS US MENTAL	TS UCA	TS EAP	TS TOTAL
Nivell 3 - Pacient crònic d'alta complexitat o pal·liatiu	804	272	23.614	24.690
Limitació de l'autonomia del pacient	73	5	3.611	3.689
Limitació de l'autonomia en el funcionament físic	38	8	3.511	3.557
D'accés a prestacions sanitàries	12		2.720	2.732
Limitació de l'autonomia per a les activitats instrumentals de la vida diària	27	1	1.813	1.841
Limitació de l'autonomia en la cura personal	21		1.569	1.590
Limitació de l'autonomia en el funcionament psíquic o mental	152	4	979	1.135
Persona que viu sola amb factors de risc	22	1	999	1.022
Problema en estudi	34	7	890	931
Altres	10	7	794	811
Malaltia de llarga evolució i/o incapacitant que repercuteix en la dinàmica familiar	18		676	694
Sobrecàrrega de la persona cuidadora	17		542	559
D'accés a cobertura sanitària	2		497	499
Falta de recursos per a despeses extraordinàries ineludibles	23	6	455	484
Un altre problema social	26	5	451	482
Falta de recursos per a la subsistència	29	3	323	355
Falta de suport sociofamiliar	25		319	344
Problemes econòmics	14	4	275	293
Deteriorament de les relacions familiars	28	6	240	274
Estrés familiar	18		243	261
Xarxa de suport social insuficient	13	5	234	252
Desocupació	22	11	150	183
Consum i dependència de substàncies tòxiques nocives	1	126	48	175

Font: Alumbra.

8.2. Cronicitat i atenció integrada de casos complexos

El canvi demogràfic a la Comunitat Valenciana (CV) ha ocasionat que es modifique el patró epidemiològic cap a les malalties cròniques d'evolució lenta, més afectació a la qualitat de vida de lenta evolució i un gran consum de recursos en la societat (sistema sanitari, social i famílies).

El IV Pla de salut 2016-2020 i l'Estratègia per a l'atenció a pacients crònics de la CV estableixen el marc de les actuacions que es duen a terme per a abordar aquestes malalties de manera integrada, centrada en la persona i basada en l'atenció primària de salut.

Les actuacions s'organitzen en funció dels nivells de risc de cronicitat identificats en la població de la CV:

NIVELL 0: estratègies de promoció i prevenció de salut per a persones sanes.

NIVELL 1: estratègies d'autocura de salut, adreçades fonamentalment a persones amb factors de risc o malalties cròniques de baixa complexitat i als cuidadors de pacients crònics complexos (vegeu l'apartat 8.2.2.1).

NIVELL 2: estratègies de gestió de la malaltia per a persones amb una malaltia crònica moderada.

NIVELL 3: estratègies de gestió de casos per a persones amb malalties cròniques complexes i necessitat de cures pal·liatives (vegeu l'apartat 8.2.1).

8.2.1. Nivell 3: atenció integrada de casos complexos

Els "casos complexos" són la població més vulnerable de la nostra societat, amb problemes tant en l'àmbit sanitari com en el social. Representen, segons la bibliografia, el 5 % de la població, però són responsables del 50 % de la despesa sanitària. Són pacients que se situen en el nivell 3 de la piràmide de Kaiser pel sistema de classificació de pacients de la Comunitat Valenciana i que es divideixen en dos grups: "pacients crònics complexos" i "pacients amb necessitats d'atenció pal·liativa".

L'atenció als casos complexos se centra a respondre a les necessitats de persones greument malaltes i les necessitats de les persones que les cuiden, de manera que es proporcione una atenció integral, interdisciplinària i integrada.

Desplegament del model d'atenció integrada de casos complexos en el marc de l'Estratègia de la cronicitat 2018					
Fase	Any	Departaments que inicien activitat		Nre. dept.	Nre. dept. acumulat
Pilotatge	2007	Castelló	Alacant - H. G.	2	2
	2008				2
	2009				2
	2010				2

Desplegament del model d'atenció integrada de casos complexos en el marc de l'Estratègia de la cronicitat 2018							
Fase	Any	Departaments que inicien activitat				Nre. dept.	Nre. dept. acumulat
Desplegament	2011	Elx- H. Gral.	La Plana	Gandia	Xàtiva	4	6
	2012		Clínic	Dr. Peset	València- H. G.	3	9
	2013	Vinaròs	Sagunt	Arnau		3	12
	2014	La Fe			Marina Baixa	2	14
	2015		Sant Joan	Orihuela	Alcoi	3	17
	2016					0	17
	2017					0	17
	2018		La Ribera	Torreveija	Elx-Crevillent	3	20

Per la condició domiciliària de la majoria de pacients, els recursos més directament implicats són els equips d'atenció primària (EAP) i les unitats d'hospital a domicili (UHD). El model inclou el personal d'infermeria en gestió de casos (IGC) que, depenent de l'àmbit de treball, es denomina IGC comunitària (IGCC) o IGC hospitalària (IGCH). Així mateix, per la complexitat tant clínica com social d'alguns pacients, el model inclou el personal de treball social.

En 2018, ja són 20 els departaments en els quals s'ha iniciat la implementació d'aquest model d'atenció específic per a abordar la complexitat inherent a aquests dos col·lectius i a les persones cuidadores, denominat "model d'atenció integrada de casos complexos (MAICC)".

S'augmenta en 3 professionals el personal d'infermeria gestora de casos i, així, els recursos involucrats pel model són: 54 equips d'Atenció Primària, 18 unitats d'hospital a domicili, 49 professionals de treball social i 78 professionals d'infermeria gestora de casos (25 hospitalari i 53 comunitari).

En la taula següent, es descriu l'evolució dels recursos implicats.

Evolució dels recursos del model d'atenció integrada de casos complexos (MAICC) 2018									
Recursos implicats	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Departaments	2	6	9	12	14	17	17	17	20
EAP	9	25	28	32	35	50	51	54	54
UHD	3	7	10	14	15	18	18	18	18
IGCH	4	9	11	15	15	21	22	22	25
IGCC	9	23	25	32	34	50	51	53	53
IGC (IGCH + IGCC)	27	32	36	47	49	71	73	75	78
Treballadors socials EAP	8	23	26	30	32	46	47	49	49
Població coberta pel MAICC	180.160	493.593	556.861	698.059	840.732	1.242.650	1.242.978	1.268.704	1.268.704

Evolució dels recursos del model d'atenció integrada de casos complexos (MAICC) 2018

Recursos implicats	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% població coberta pel MAICC	4 %	11 %	12 %	15 %	18 %	26 %	26,70 %	27,20 %	27,20 %

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària; UHD - unitats d'hospital a domicili; IGCH - infermeria gestora de casos hospitalària; IGCC - infermeria gestora de casos comunitària; IGC- infermeria gestora de casos

Mesurem l'avanç del MAICC per la cobertura poblacional de les IGCC: tota la població d'una zona bàsica amb presència d'una IGCC es considera coberta pel MAICC. La cobertura augmenta cada any, s'estabilitza en 2017-2018 i arriba a 1.268.704 persones, la qual cosa suposa una cobertura del 36 % de la població si únicament tenim en compte els 20 departaments inclosos, i una cobertura del 27,2 % del total de la població amb personal facultatiu assignat de la CV.

COBERTURA DEL MAICC 2018

Departament	Població amb cobertura per IGC	Població total per departament l'any 2018	% respecte al departament
Vinaròs	53.200	82.043	65 %
Castelló	100.835	259.170	39 %
La Plana	116.953	177.549	66 %
Sagunt	17.620	143.330	12 %
València - Clínic - La Malva-rosa	94.239	315.884	30 %
València - Arnau de Vilanova - Lliria	54.374	291.757	19 %
València - La Fe	86.797	261.581	33 %
València - Hospital General	128.768	332.868	39 %
València - Doctor Peset	153.614	255.423	60 %
Gandia	64.649	167.591	39 %
Xàtiva-Ontinyent	55.897	189.364	30 %
Alcoi	58.255	13.507	44 %
Marina Baixa	0	160.296	0 %
Alacant - Sant Joan d'Alacant	26.431	197.129	13 %
Alacant - Hospital General	117.180	250.124	47 %
Elx - Hospital General	102.013	152.103	67 %
Orihuela	37.879	157.210	24 %
Total	1.268.704	3.525.929	36 %

Atenció domiciliària

La majoria de casos complexos se situen en el nivell 3 de la piràmide de Kaiser i, a més, pel nivell de dependència d'aquests, necessiten ser atesos en el domicili, especialment per Atenció Primària.

Hi ha pacients en el nivell 2 que requereixen també atenció domiciliària. No obstant això, en la taula següent, es presenta l'activitat domiciliària programada (nombre de visites domiciliàries — exclosos avisos— a l'any) del personal dels EAP només a pacients en nivell 3.

Activitat assistencial domiciliària programada (visites anuals) a pacients en nivell 3 en 2018					
Departament de salut	Nre. visites domiciliàries (exclosos avisos) realitzades per professionals d'EAP a pacients en nivell 3 l'any 2018				
	Medicina	Infermeria	T. socials	IGCC	Total
Vinaròs	51	4.884	1	291	5.227
Castelló	132	13.930	139	404	14.605
La Plana	42	7.159	73	802	8.076
Sagunt	224	13.905	31	274	14.434
València - Clínic - La Malva-rosa	605	19.109	65	219	19.998
València-Arnau-Llíria	152	15.939	76	309	16.476
València - La Fe	116	16.930	58	463	17.567
Requena	46	3.203	1		3.250
València - Hospital General	218	7.530	115		7.863
València - Doctor Peset	382	15.277	19	319	15.997
La Ribera	219	24.865	29		25.113
Gandia	413	15.518	23	1564	17.518
Dénia	464	7.095	16		7.575
Xàtiva-Ontinyent	160	14.029	21	349	14.559
Alcoi	189	8.579	100	148	9.016
Marina Baixa	121	10.393	27		10.541
Alacant - Sant Joan	149	12.579	66	83	12.877
Elda	55	10.626	13		10.694
Alacant - Hospital General	665	19.506	36	481	20.688
Elx - Hospital General	1.016	13.953	32	469	15.470
Orihuela	23	1.425	25		1.473
Torrevieja	55	1.938	61		2.054
Manises	287	9.013	42		9.342
Elx-Crevillent	377	19.139	183		19.699
Total	6.161	286.524	1.252	6.175	300.112

Font: elaboració pròpia. (Servei d'Integració Assistencial).

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària; IGCC - infermeria gestora de casos comunitària

La taula següent mostra l'evolució 2017-2018. S'hi observa un augment d'activitat de 7.176 visites domiciliàries programades del personal dels EAP a pacients en nivell 3 (+ 2,45 %).

Activitat assistencial domiciliària programada a pacients en nivell 3 (2018)		
Departament de salut	Nre. de visites domiciliàries (exclusos avisos) en	
	EAP: met. + inf + t. soc. + IGCC	
	2017	2018
Vinaròs	5.419	5.227
Castelló	16.024	14.605
La Plana	7.712	8.076
Sagunt	16.126	14.434
València - Clínic - La Malva-rosa	17.054	19.998
València-Arnau-Llíria	13.218	16.476
València - La Fe	17.307	17.567
Requena	3.550	3.250
València - Hospital General	7.036	7.863
València - Doctor Peset	16.178	15.997
La Ribera	25.816	25.113
Gandia	14.846	17.518
Dénia	6.682	7.575
Xàtiva-Ontinyent	14.971	14.559
Alcoi	9.670	9.016
Marina Baixa	9.327	10.541
Alacant - Sant Joan	15.149	12.877
Elda	9.814	10.694
Alacant - Hospital General	20.116	20.688
Elx - Hospital General	14.625	15.470
Orihuela	2.701	1.473
Torrevieja	1.641	2.054
Manises	9.861	9.342
Elx-Crevillent	18.093	19.699
Total	292.936	300.112

Font: elaboració pròpia. (Servei d'Integració Assistencial).

Glossari: EAP - equip d'Atenció Primària; IGCC - infermeria gestora de casos comunitària

8.2.1.1. Hospital a domicili (HAD)

Les persones malaltes ateses en les unitats d'hospital a domicili (UHD) reben les prestacions sanitàries de rang hospitalari al domicili, de manera que les atenen professionals d'hospital per trastorns que, d'una altra manera, s'haurien d'atendre en una àrea de l'hospital d'aguts: sala d'hospitalització, consulta externa, hospital de dia. L'accés és molt ampli, ja que des de qualsevol dispositiu sanitari –hospitalari, atenció primària o un altre– pot sol·licitar-se la intervenció d'una UHD.

En 2018, hi ha 25 UHD a la Comunitat Valenciana amb una cobertura del 97,8 % de la població. Les UHD s'organitzen per línies d'activitat: 25 UHD disposen de línia bàsica, 6 UHD disposen, a més, de línia de salut mental i 3 UHD disposen, a més, de línia pediàtrica.

En relació amb l'any 2017, han augmentat els recursos humans (+ 18,07 equivalents a temps complet), la capacitat en 10 places/dia disponibles i el nombre d'altres en 509.

En la taula següent, es presenten els recursos humans de totes les línies d'activitat mesurats en "equivalents a temps complet" (ETC), ja que hi ha professionals que no dediquen el 100 % del temps a la UHD.

Hospital a domicili 2018: recursos humans en cada línia d'activitat expressats en ETC															
Departament	Medicina. Coordinació	Medicina. Assistencial	Medicina. Suports pal·liatius i altres intrahospitalaris	Psiquiatra	Pediatre/a	Infermeria. Coordinació	Infermeria. Assistencial	Infermeria. Pediatria	Infermeria. Salut mental	Auxiliar d'infermeria	Fisioteràpia	Treball social	Auxiliar administratiu	Psicologia	Total
Vinaròs	0,75	1,60	0,25			1,00	5,00			1,00					9,60
Castelló	1,00	3,00				1,00	7,00			1,00			1,00	0,25	14,25
Castelló-Provincial	1,00	2,80				1,00	8,00			1,00			1,00	0,25	15,05
La Plana	0,75	2,00	0,25			1,00	6,00			1,00					11,00
Sagunt	0,30	1,70		1,00			4,00		1,00	0,80					8,80
València - Clínic - La Malva-rosa	0,75	4,00	1,00	1,00		1,00	8,00		1,00	1,00			1,00	1,00	19,75
València - Arnau de Vilanova - Llíria	1,00	5,00		0,40		1,25	13,60		0,40	3,00					24,65
València - La Fe	0,50	10,60		1,00	2,00	1,00	30,00	4,00	2,00	4,00	1,00	1,00	2,00	1,00	60,10
València - Hospital General	0,25	4,00	0,50	0,60		1,00	7,00				1,00		1,00	1,00	16,35
València - Doctor Peset	1,00	4,00	1,00			1,00	10,00			1,00			1,00	0,25	19,25
La Ribera	0,50	4,00	1,00	1,00		0,50	11,00		1,00	1,00					21,00
Gandia	1,00	2,85	1,00	0,30		1,00	5,00		0,70	1,00			0,33		13,18
Dénia	0,25	2,00	1,75			0,25	5,00			1,00				1,00	11,25
Xàtiva-Ontinyent	0,50	4,50	1,00			1,00	6,00			1,00	1,00	1,00	1,00		17,00
Alcoi	1,00	3,00				0,50	10,00			0,25			1,00	2,00	17,75
Marina Baixa	1,00	3,00				1,00	9,00			1,00			1,00		16,00
Alacant - Sant Joan d'Alacant	1,00	4,00				1,00	7,00			1,00					14,00
Elda	1,00	3,00	1,00			1,00	6,00			1,00			1,00		14,00
Alacant - Hospital General	1,00	6,00		2,00		1,00	12,50	3,00		1,00			1,50	0,20	28,20
Elx - Hospital General	1,00	2,00	0,20	1,00		0,70	6,00	1,00		1,00			1,00		13,90
Orihuela	0,50	1,50					5,00								7,00
Torreveija	0,50	3,00				0,30	5,00						0,20	0,30	9,30
Manises	1,00	3,00					7,00								11,00
Elx-Crevillent	0,50	3,00				0,30	5,00						0,20	0,30	9,30
IVO	0,25	3,75				0,25	4,50			0,25			1,00	0,25	10,25
Total	18,30	87,30	8,95	5,30	5,00	18,05	202,60	8,00	6,10	23,05	4,25	2,00	15,23	7,80	411,93

Glossari: ETC - equivalents a temps complet

Hospital a domicili 2018: nombre de places disponibles en cada línia d'activitat				
Departament	Línia bàsica	Línia pediàtrica	Línia de salut mental	Total
Vinaròs	36			36
Castelló	54			54
Castelló-Provincial	56			56
La Plana	42			42
Sagunt	27		10	37
València - Clínic - La Malva-rosa	63		10	73
València - Arnau de Vilanova - Lliria	91		4	95
València - La Fe	181	27	14	222
València - Hospital General	56		4	60
València - Doctor Peset	71			71
La Ribera	70		10	80
Gandia	46		4	50
Dénia	33			33
Xàtiva-Ontinyent	58			58
Alcoi	63			63
Marina Baixa	61			61
Alacant - Sant Joan d'Alacant	61			61
Elda	51			51
Alacant - Hospital General	94	24		118
Elx - Hospital General	43	10		53
Orihuela	30			30
Torreveieja	42			42
Manises	51			51
Elx-Crevillent	42			42
IVO	43			43
Total	1.465	61	56	1.582

En la taula següent, es presenta el nombre d'altres d'HAD per a cada línia d'activitat.

Hospital a domicili 2018: nombre d'altres per línia d'activitat					
Departament	Línia Bàsica	Línia Pediàtrica	Línia de Salut Mental	Línia de Rehabilitació	Total
Vinaròs	1.688				1.688
Castelló	1.103				1.103
Castelló-Provincial	759				759
La Plana	1.274				1.274
Sagunt	1.264		44		1.308
València - Clínic - La Malva-rosa	1.238		62		1.300
València - Arnau de Vilanova - Lliria	1.570		137		1.707
València - La Fe	5.190	328	412	87	6.017

Hospital a domicili 2018: nombre d'altres per línia d'activitat					
Departament	Línia Bàsica	Línia Pediàtrica	Línia de Salut Mental	Línia de Rehabilitació	Total
València - Hospital General	1.409		138		1.547
València - Doctor Peset	1.887			1	1.888
Ribera	2.054				2.054
Gandia	1.383		31		1.414
Dénia	1.052				1.052
Xàtiva-Ontinyent	1.853	2		8	1.863
Alcoi	1.426				1.426
Marina Baixa	1.723				1.723
Alacant - Sant Joan d'Alacant	2.720			12	2.732
Elda	3.932				3.932
Alacant - Hospital General	2.047	223			2.270
Elx - Hospital General	1.002	186			1.188
Orihuela	1.224	10		1	1.235
Torreveija	1.005				1.005
Manises	1.784				1.784
Elx-Crevillent	1.519				1.519
IVO	625				625
Total	42.731	749	824	109	44.413

Activitat pal·liativa

Entre les activitats de les UHD, l'atenció dels pacients en situació pal·liativa és molt rellevant. En 2018, si se sumen la línia bàsica i la línia pediàtrica, es van atendre 10.412 pacients diferents (39 % del total) que van generar 18.873 altes (43 % del total).

En relació amb la línia bàsica, la taula següent presenta el nombre de pacients i el nombre d'altres que van generar en 2018 i es diferencien en els dos casos entre pacients oncològics i no oncològics.

Departament	Hospital a domicili 2018: cures pal·liatives, pacients i altes. Línia bàsica											
	Pal·liatius oncològics				Pal·liatius no oncològics				Total pal·liatius			
	Pacients		Altes		Pacients		Altes		Pacients		Altes	
	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD
Vinaròs	138	34,15 %	598	35,46 %	27	6,68 %	76	4,50 %	165	40,84 %	674	39,97 %
Castelló + Provincial	248	19,23 %	541	29,05 %	266	20,63 %	434	23,30 %	514	39,87 %	975	52,36 %
La Plana	27	3,21 %	197	15,46 %	76	9,03 %	168	13,18 %	103	12,24 %	365	28,64 %
Sagunt	186	32,40 %	500	39,50 %	107	18,60 %	147	11,60 %	293	51,00 %	647	51,00 %
València - Clínic - La Malva-rosa	322	23,99 %	458	36,99 %	120	8,94 %	145	11,71 %	442	32,21 %	603	48,70 %
València-Arnau-Llíria	257	18,73 %	385	24,52 %	143	10,42 %	164	10,44 %	400	29,15 %	549	34,96 %
València - La Fe	371	13,63 %	1.229	23,68 %	428	15,72 %	1.313	25,29 %	799	29,63 %	2.542	48,97 %

Hospital a domicili 2018: cures pal·liatives, pacients i altes. Línia bàsica												
Departament	Pal·liatius oncològics				Pal·liatius no oncològics				Total pal·liatius			
	Pacients		Altes		Pacients		Altes		Pacients		Altes	
	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD	Nre.	% sobre total UHD
València - Hospital General	269	40,20 %	565	39,79 %	212	31,69 %	459	32,32 %	481	71,90 %	1.024	72,11 %
València - Doctor Peset	339	28,51 %	650	35,34 %	230	19,34 %	375	20,39 %	569	47,85 %	1025	55,73 %
La Ribera	315	32,70 %	574	27,95 %	64	6,65 %	124	6,04 %	379	39,43 %	698	33,99 %
Gandia	249	26,91 %	454	33,57 %	88	9,51 %	177	13,09 %	337	36,43 %	603	46,67 %
Dénia	98	12,80 %	139	13,00 %	169	22,05 %	253	23,05 %	268	34,85 %	392	36,50 %
Xàtiva-Ontinyent	276	26,82 %	719	38,80 %	99	9,62 %	151	8,14 %	375	36,44 %	870	46,95 %
Alcoi	288	20,19 %	288	20,19 %	153	10,72 %	153	10,72 %	441	30,92 %	441	30,92 %
Marina Baixa	251	35,15 %	466	32,11 %	132	18,49 %	254	17,51 %	383	53,84 %	720	49,62 %
Alacant - Sant Joan d'Alacant	399	25,18 %	593	32,78 %	213	13,44 %	263	14,53 %	612	38,63 %	856	47,31 %
Elda	1.250	50,00 %	1.966	50,00 %	475	19,00 %	474	19,00 %	1.726	69,00 %	2.713	69,00 %
Alacant - Hospital General	339	21,59 %	477	23,30 %	277	17,64 %	362	17,68 %	616	39,23 %	839	40,98 %
Elx - Hospital General	199	20,00 %	199	20,00 %	63	6,00 %	63	6,00 %	262	26,00 %	262	26,00 %
Orihuela	93	11,48 %	97	7,92 %	79	9,75 %	86	7,02 %	172	21,23 %	183	14,95 %
Torrevieja	169	23,97 %	244	24,37 %	61	8,63 %	85	8,49 %	230	32,62 %	332	33,16 %
Manises	275	21,41 %	349	19,56 %	156	12,15 %	217	12,16 %	431	33,50 %	566	31,72 %
Elx-Crevillent	151	14,84 %	233	15,37 %	149	14,65 %	182	12,01 %	300	29,49 %	415	27,39 %
IVO	243	60,75 %	477	76,32 %	0	0,00 %	0	0,00 %	243	60,75 %	477	76,32 %
Total	6.878	26,14 %	13.262	32,13 %	3.665	13,18 %	5.701	13,74 %	10.412	39,29 %	18.873	43,55 %

Glossari: UHD - unitats d'hospitalització a domicili

Les UHD amb un percentatge més alt de pacients en situació pal·liativa respecte al total de pacients és la UHD General de València, amb el 72 % (401 pacients), seguida de la UHD d'Elda amb el 69 % (1.726 pacients) i la UHD de l'IVO amb el 60 % (243 pacients). La UHD amb un percentatge més baix de pacients en situació pal·liativa és la UHD de la Plana amb el 12 % (103).

A continuació i en relació amb la línia pediàtrica, es presenta el nombre de xiquetes o xiquets que s'atenen perquè necessiten atenció pal·liativa, el nombre d'altes que han generat al llarg de l'any 2018 i les diferències en els dos casos entre pacients oncològics i no oncològics.

Hospital a domicili 2018: cures pal·liatives, pacients i altes. LÍNIA PEDIÀTRICA (LP)												
Departament	Pal·liatius Oncològics				Pal·liatius no Oncològics				Total pal·liatius			
	Pacients		Altes		Pacients		Altes		Pacients		Altes	
	Nre.	% sobre total LP	Nre.	% sobre total LP	Nre.	% sobre total LP	Nre.	% sobre total LP	Nre.	% sobre total LP	Nre.	% sobre total LP
València - La Fe	14	5,2 %	19	5,8 %	0	0,0 %	0	0,0 %	14	5,2 %	14	5,8 %
Alacant - Hospital General	9	8,2 %	16	7,3 %	47	42,7 %	93	42,3 %	56	50,9 %	109	49,5 %
Elx - H. General	5	3,0 %	5	3,0 %	45	24,0 %	45	24,0 %	50	27,0 %	50	27,0 %
Total	28	5,5 %	40	5,4 %	92	22,2 %	138	22,1 %	120	27,7 %	173	27,4 %

8.2.1.2. Personal d'infermeria en gestió de casos (IGC)

Recursos humans

Hi ha 3 noves IGC en 2018 en relació amb 2017. El nombre de professionals d'infermeria en gestió de casos hospitalària i comunitària l'any 2018 per a cada departament de salut és el següent:

Departaments amb personal d'infermeria de gestió de casos 2018			
Departaments amb personal d'infermeria de gestió de casos 2018	Nre. IGCH	Nre. IGCC	Total IGC
Vinaròs	1	2	3
Castelló	2	5	7
La Plana	1	6	4
Sagunt	1	1	2
València - Clínic - La Malva-rosa	1	3	4
València-Arnau-Llíria	3	2	5
València - La Fe	0	4	4
València - Hospital General	1	4	5
València - Doctor Peset	2	7	9
La Ribera	1	0	1
Gandia	1	3	4
Xàtiva-Ontinyent	1	3	4
Alcoi	1	2	3
Marina Baixa	1	0	2
Alacant - Sant Joan d'Alacant	1	1	2
Alacant - Hospital General	1	4	5
Elx - Hospital General	2	4	6
Orihuela	2	2	4
Torreveija	1	0	1
Elx-Crevillent	1	0	1
Total	25	53	78

Glossari: IGCH - infermeria gestora de casos hospitalària; IGCC - infermeria gestora de casos comunitària; IGC- infermeria gestora de casos

Activitat del personal d'infermeria en gestió de casos (IGC)

En la taula següent, es mostra un resum de les dades d'activitat amb casos complexos entre els anys 2014 i 2018. L'augment de l'activitat és un reflex de l'augment del nombre d'IGC: l'any 2018 hi ha 29 professionals més que en 2014.

Pel que fa a les IGCH, els indicadors relatius als ingressos de pacients procedents de l'entorn comunitari han augmentat un 8 %. El seguiment telefònic de casos complexos ha augmentat en les IGCH (+ 27 %) i ha disminuït en les IGCC (- 3 %).

Pel que fa a les IGCC, augmenta el nombre de derivacions (+ 14 %), des de l'àmbit hospitalari (4 %) i disminueixen les derivacions des dels mateixos EAP (- 17 %). Es manté el nombre de nous pacients inclosos en el Programa de gestió de casos complexos (- 3 %). Els pacients pal·liatius augmenten (14 %) i la mortalitat en domicili disminueix un 3 %.

El nombre de tallers a persones cuidadores creix respecte a 2017 (+ 24 %). També augmenta el nombre de persones formades (+ 11 %).

Indicadors d'activitat d'infermeres gestores de casos 2014 - 2018							
Activitat sobre casos complexos		2014	2015	2016	2017	2018	Increment 2017/2018
IGCH	Gestió d'ingressos de pacients en hospital o UHD	5.802	6.604	12.831	7.275	7.836	8 %
	Planificació d'altres de pacients des d'hospital o UHD	9.346	10.256	15.270	17.466	20.001	15 %
	Pacients inclosos en seguiment telefònic programat	1.751	3.061	2.650	2.992	3.794	27 %
IGCC	Total derivacions de pacients	4.230	7.282	7.961	8.667	7.985	- 8 %
	Derivacions procedents d'hospital, HAD I HACLE	1.769	3.785	4.097	3.758	3.906	4 %
	Derivacions procedents d'Atenció Primària	2.461	3.497	3.864	4.909	4.079	- 17 %
	Nous pacients inclosos en el PGCC (*) (Totals)	3.081	3.523	4.381	5.524	5.382	- 3 %
	Nous pacients pal·liatius inclosos en el PGCC (entre els anteriors)	1.176	1.145	1.470	1.602	1.829	14 %
	% pacients pal·liatius amb èxitus en domicili	67 %	62 %	66 %	67 %	60 %	- 11 %
	Pacients inclosos en SG telefònic programat	1.898	2.633	4.064	5.401	5.244	- 3 %
	Persones cuidadores: nre. tallers	28	45	34	46	57	24 %
	Persones cuidadores: nre. de participants en tallers	302	394	424	476	529	11 %

8.2.2. Activitats transversals

8.2.2.1 Estratègies d'autocura

a) Programa "Pacient actiu"

Durant l'any 2018, s'han fet 64 tallers "Pren el control de la teua salut" (PCS). En aquests, han participat i finalitzat el taller 607 pacients (16,95 % més que en 2017). Les dades de tallers elaborats i de participants que finalitzen el taller per província es poden veure a continuació:

Activitat pacient actiu 2018								
Activitat	Castelló		València		Alacant		Total d'activitats	Total participants
	Nre. d'activitats	Nre. participants	Nre. d'activitats	Nre. participants	Nre. d'activitats	Nre. participants		
Tallers PCS	12	123	25	234	27	250	64	607
Cursos líders PCS	2	13	2	20	1	21	5	54

Glossari: PCS - Pren el control de la teua salut

Al llarg del 2018, s'ha fet una videoconferència de treball a la qual van assistir tant els *master trainers*, líders i personal de les direccions generals d'Assistència Sanitària i de Salut Pública encarregades del programa. L'objectiu d'aquesta va ser la planificació de les activitats del programa durant el 2018 i va permetre coordinar els diversos participants.

El juny del 2018, es va fer la 2a jornada de "Pacient actiu" amb una gran assistència de pacients i líders del programa. Es van fer activitats diverses per als pacients i trobades de treball per als líders del programa.

Aquest programa es va iniciar en 2014 amb la formació de 8 formadors de formadors (*master trainers*) que, d'acord amb la formació en cadena, han elaborat cursos i tallers als pacients en tots els departaments de la Comunitat Valenciana.

L'evolució del programa ha donat com a resultat, en nombres totals, la formació de 1.576 pacients mitjançant l'elaboració d'un total de 166 tallers en el conjunt dels departaments de salut. S'han format un total de 190 líders fins a desembre de 2018.

b) **Benestar emocional**

Aquest programa ofereix intervencions grupals psicoeducatives, fetes per professionals dels equips d'Atenció Primària amb la col·laboració de les unitats de salut mental, adreçades a persones amb condicions cròniques de salut, tant físiques com mentals, i a persones cuidadores. Hi ha suficient evidència sobre el fet que, amb aquest tipus de programes d'educació a pacients, es millora la participació en la cura de la malaltia i disminueix la demanda assistencial.

Les intervencions grupals tenen el format de taller, impartides per un equip d'intervenció grupal (EIG). Cada equip està compost per professionals d'atenció primària i de salut mental; preferentment per un professional d'infermeria o facultatiu d'atenció primària, un professional d'infermeria de salut mental i un especialista en psicologia clínica o psiquiatria.

A final de 2018, es disposa d'equips d'intervenció grupal en els 24 departaments de la Comunitat Valenciana.

En 2018, han participat un total de 444 persones en els 39 tallers que s'han impartit, la qual cosa suposa un increment positiu del 160 % en aquest any respecte a 2017.

S'han fet dues edicions de l'acció formativa de l'EVES "Model d'intervenció grupal per a autocura en atenció primària: tallers de benestar emocional", dirigides a la formació de professionals per a crear o completar equips d'intervenció grupal (EIG), com a fase prèvia a l'elaboració dels tallers per a pacients. En total, han participat en el curs 46 professionals de 15 departaments.

Per tant, en l'actualitat tenim uns 150 professionals formats per a impartir tallers de benestar emocional en els departaments de salut. Cal tindre en compte que hi ha EIG amb professionals que, encara que no han fet el curs, tenen la suficient formació prèvia i experiència per a impartir els tallers.

L'elaboració de tallers de benestar emocional s'ha inclòs, per primera vegada, entre els objectius dels acords de gestió 2018 dels departaments de salut, que es considera un suport a la implementació de l'activitat grupal d'autocura en tota la Comunitat Valenciana.

c) **Formació de cuidadors**

Dins del model d'atenció integrada a casos complexos, durant 2018 el personal d'infermeria en gestió de casos ha fet 20 tallers i ha format 237 persones cuidadores.

8.2.2.2 Rutes assistencials

S'entén per ruta assistencial integrada (RAI):

Pacte formal entre els professionals i les organitzacions dels diversos àmbits assistencials que operen en un mateix territori (departament de salut) i atenen una mateixa població afectada d'un problema de salut específic amb els objectius següents:

- aplicar els criteris de bona pràctica basats en l'evidència científica disponible o, en absència d'aquesta, en el consens professional,
- optimitzar els circuits assistencials i
- planificar les respostes davant d'escenaris previsibles.

Les RAI són un mètode de treball en el qual gestors, directius, professionals i pacients s'organitzen i alien per a millorar la gestió dels problemes de salut que hi ha en la realitat específica de cada departament de salut.

Per a treballar amb la metodologia de RAI, anualment es forma, a través de l'EVES, el personal directiu i els líders clínics vinculats a cada RAI específica que desenvolupe cada departament de salut. Des de 2016, s'imparteixen cursos en l'EVES amb dues edicions anuals a València i a Alacant.

Entre els directius i els líders clínics, figuren professionals de diversos perfils i nivells assistencials: personal facultatiu, d'infermeria, farmàcia, sistemes d'informació, fisioterapeutes, treballadors socials i altres professionals sanitaris.

A continuació, es detallen el nombre de persones formades segons els perfils.

Líders formats				
Any	2016	2017	2018	Total
Líders formats	58	81	98	237

Categoria professional dels líders formats	
	2016-2018
Directors/ores d'Atenció Primària	34
Directors/ores d'Hospital	15
Metges d'Atenció Primària	49
Metges d'Hospital	71
Infermeria	37
Farmacèutics/èutiques	7
Fisioterapeutes	4
Altres professionals	20
Total	237

A la Comunitat Valenciana, s'utilitza la metodologia "Ruta 10" segons la qual les RAI es desenvolupen en 10 fases: les sis primeres se centren en la identificació de la ruta, els consensos, la identificació de líders, la planificació i el disseny de la ruta i la validació dels continguts, i les 4 següents estan centrades en la informació, la difusió, la implementació, el monitoratge dels resultats, l'avaluació i la comparació entre iguals.

Rutes assistencials integrades 2016 - 2018	
Descripció	Nre. departaments de salut
Pacient crònic complex i/o pal·liatiu	10
Diabetis tipus 2	8
Insuficiència cardíaca	7
MPOC	5
Demència	5
Deteriorament neurològic	4
Malaltia renal crònica	3
Lumbàlgia	2
Nutrició enteral	2
Fibril·lació auricular	1
Artrosi de membres inferiors	1
Bony a la mama	1
Càncer de mama	1
Dolor neuropàtic, tractament	1
Malaltia inflamatòria intestinal	1

Rutes assistencials integrades 2016 - 2018	
Descripció	Nre. departaments de salut
Malaltia neuromuscular	1
Malalties reumàtiques autoimmunes	1
Epilèpsia	1
Fractura de maluc	1
Hipotiroidisme en gestants	1
Insuficiència respiratòria: teràpies respiratòries domiciliàries	1
Patologia osteoarticular	1
Patologia osteomuscular	1
Salut integral en dones en situació de vulnerabilitat	1
Total	61

8.2.2.3. Formació

En el marc de la cronicitat i l'atenció integrada de casos complexos, s'han desenvolupat els següents cursos de l'EVES:

Formació EVES 2018 (MAICC)		
Títol del curs	Hores d'edició	Professionals formats
Gestió de casos complexos per a infermeria. Mòdul I	50 h València i Alacant	39
Gestió de casos complexos per a infermeria. Mòdul II	50 h València i Alacant	36
Rutes assistencials. Integració, qualitat i canvi a directius	20 h València i Alacant	38
Model d'intervenció grupal en autocura en Atenció Primària: benestar emocional	20 h València i Alacant	444
Pacient actiu: formació de líders	24 h Alacant, Castelló i València	54

8.2.3. Atenció socio sanitària i a la cronicitat

8.2.3.1. Hospitals d'atenció a crònics i de llarga estada (HACLE)

L'atenció a les malalties cròniques suposa un dels reptes del segle XXI als països occidentals.

La cronicitat i, especialment, la pluripatològica evidencia amb freqüència els alts nivells de dependència en cures d'alta intensitat sanitària, oferides des d'una visió integral i interdisciplinària.

Els hospitals d'atenció a la cronicitat i de llarga estada (HACLE) són el recurs d'hospitalització preferent per a les persones malaltes identificades com a cròniques complexes, amb necessitats específiques de recuperació funcional, convallescència en els processos d'agudització de les patologies cròniques, cures pal·liatives, cures postagudes (dany cerebral, politraumatismes per accident, fractura de maluc en persones majors, etc.) i totes les situacions en què una estada

hospitalària prolongada i amb programes especialitzats pot suportar un guany en salut i/o qualitat de vida.

Una característica especial és la potenciació de la rehabilitació com a pilar clau de l'atenció a la cronicitat (Estratègia per a l'atenció als pacients crònics de la Comunitat Valenciana).

A la Comunitat Valenciana, hi ha 6 HACLES: Hospital Sant Vicent del Raspeig, Hospital La Magdalena, Hospital Pare Jofré, Hospital La Pedrera, Hospital de Crònics de Mislata i Hospital Doctor Moliner. En aquests, s'han atés 3.564 persones l'any 2018.

Distribució de les persones malaltes ateses en els HACLE en 2018		
HACLE	Pacients	% del total
Hospital de Sant Vicent del Raspeig	931	26,12 %
Hospital La Magdalena	794	22,28 %
Hospital Pare Jofré	626	17,56 %
Hospital La Pedrera	330	9,26 %
Hospital de Crònics de Mislata	228	6,40 %
Hospital Doctor Moliner	655	18,38 %
Total	3.564	

Font: SISAL, indicadors de gestió.

Indicadors de gestió de recursos en els HACLE en 2018							
HACLE	Llits funcionals	Estades	Ingressos	Estada mitjana	Índex d'ocupació %	Índex de rotació	Interval de substitució
Hospital La Magdalena	120	31.192	794	39,28	71,23	0,55	15,86
Hospital Doctor Moliner	140	45.327	655	69,20	88,97	0,39	8,58
Hospital Pare Jofré	125	44.029	626	70,33	96,50	0,42	2,55
Hospital La Pedrera	81	27.843	330	84,37	93,93	0,34	5,45
Hospital de Sant Vicent del Raspeig	111	39.194	931	42,10	96,52	0,70	1,52
Hospital de Crònics de Mislata	22	7.846	228	34,41	95,89	0,85	1,47
Total	599	195.431	3.564	54,83	89,32	0,50	6,55

Font: SISAL, indicadors de gestió.

Les dades del CMBD d'hospitalització de 2018 no estan disponibles, per la qual cosa s'han utilitzat les dades de 2017.

Distribució per tipus de cures en els HACLE en 2017			
Distribució per tipus de cures	Altes	% sobre el total	Estada mitjana
Unitat de Convalescència i Subaguts	1.659	41,96 %	31,75
Cures pal·liatives	1.003	25,37 %	34,18
Psiquiatria	99	2,50 %	225,3
Unitat de Dany Cerebral	484	12,24 %	80,19
Unitat de Mitjana i Llarga Estada	709	17,93 %	80,90
	3.954		52,07

Font: Alumbra.

Distribució per edat i sexe en els HACLE en 2017				
Interval d'edat/sexe	Homes	%	Dones	%
Més de 75 anys	1021	48,85 %	1.268	66,83 %
65 - 74 anys	460	22,01 %	274	15,64 %
45 - 64 anys	488	23,35 %	251	14,06 %
15 - 44 anys	121	5,79 %	74	3,53 %
Total	2.090	53 %	1.867	47 %

Font: Alumbra.

El motiu a l'alta més freqüent és l'èxitus (34,53 %). El 44,72 % torna al domicili particular sense suport o amb suport d'Atenció Primària, la Unitat d'Hospitalització Domiciliària, l'hospital de dia o la consulta externa de l'hospital.

Motius de l'alta en els HACLE en 2017		
Circumstàncies a l'alta	Pacients	% sobre el total
Èxitus	1.370	34,56 %
Equip Atenció Primària	732	18,47 %
Domicili	765	19,30 %
Trasllat residència assistida	501	12,64 %
Trasllat hospital d'aguts	251	6,33 %
Consultes externes	148	3,73 %
Unitat d'Hospitalització a Domicili	61	1,54 %
Hospital de dia	68	1,72 %
Alta voluntària	35	0,88 %
Fugues	2	0,05 %
Altres	31	0,78 %
Total	3.964	

Font: Alumbra.

La taula següent reflecteix la distribució per hospital i tipus de cures:

Distribució per hospital i tipus de cures en els HACLE en 2017			
HACLE	Unitat	Pacients	Estada mitjana
Hospital Doctor Moliner	Cures Pal·liatives	181	45,14
	Unitat de Convalescència i Subaguts	290	59,5
	Unitat de Dany Cerebral	190	82,21
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	50	130,38
Hospital La Magdalena	Cures pal·liatives	139	26,96
	Unitat de Convalescència i Subaguts	426	17,41
	Unitat de Dany Cerebral	90	78,71
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	289	42,04
Hospital La Pedrera	Cures Pal·liatives	84	31,25
	Unitat de Convalescència i Subaguts	61	60,07
	Unitat de Dany Cerebral	108	82,62
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	107	115,35
Hospital Pare Jofré	Cures Pal·liatives	375	34,49
	Psiquiatria	99	225,3
	Unitat de Convalescència i Subaguts	106	49,78
	Unitat de Dany Cerebral	12	110,83
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	91	87,43
Hospital Sant Vicent del Raspeig	Cures Pal·liatives	151	40,91
	Unitat de Convalescència i Subaguts	628	23,32
	Unitat de Dany Cerebral	59	74,81
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	160	109,32
Hospital de Crònics de Mislata	Cures Pal·liatives	73	8,6
	Unitat de Convalescència i Subaguts	148	29,88
	Unitat de Dany Cerebral	25	57,64
	Unitat de Mitjana i Llarga Estada	12	75

Font: Alumbra.

A continuació, es mostren els diagnòstics més freqüents.

Categories diagnòstiques més freqüents en els HACLE en 2017		
Diagnòstic	Altes	% sobre total
Infart cerebral	409	10,30 %
Insuficiència cardíaca	261	6,60 %
Neoplàsia maligna de bronqui i pulmó	160	4,00 %
Hemorràgia intracerebral no traumàtica	152	3,80 %
Seqüeles de malaltia cerebrovascular	132	3,30 %
Altres malalties pulmonars obstructives cròniques	126	3,20 %
Insuficiència respiratòria, no classificada sota un altre concepte	116	2,90 %
Altres trastorns de l'aparell urinari	96	2,40 %
Altres sèpsies	95	2,40 %

Categories diagnòstiques més freqüents en els HACLE en 2017

Diagnòstic	Altes	% sobre total
Pneumònia bacteriana, no classificable sota un altre concepte	80	2,00 %
Altres trastorns respiratoris	80	2,00 %
		42,90 %

Font: Alumbra.

Grups relacionats amb el diagnòstic (GRD) més freqüents en els HACLE en 2017

GRD	Altes	Estada mitjana (dies)	% sobre el total
Pneumònia simple i altres trast. respiratoris exc. bronquitis i asma amb CC major	232	10,62	6,16 %
Altres trast. sistema nerviós exc. AIT, convulsions i cefalea amb CC major	135	17,83	3,58 %
Insuficiència cardíaca i xoc	95	9,36	2,52 %
ICC i arrítmia cardíaca amb CC major	79	11,52	2,10 %
Neoplàsies respiratòries	60	10,55	1,59 %
Trast. de renyó i tracte urinari exc. insuficiència renal amb CC major	57	11,79	1,51 %
Neoplàsia maligna digestiva amb CC	55	9,85	1,46 %
Trast. ap. digestiu exc. esòfag., gastroent. i ulc. no compl. amb CC major	52	14,15	1,38 %
Trastorns hepatobiliars i de pàncrees amb CC major	49	11,67	1,30 %
Septicèmia amb CC major	49	11,39	1,30 %
			22,90 %

Font: Alumbra.

8.3. Atenció especialitzada

En l'actualitat, a la Comunitat Valenciana estan en funcionament 34 hospitals públics amb una dotació de 10.218 llits instal·lats, la qual cosa suposa una ràtio de 217 llits per cada 100.000 habitants. Dels 34 hospitals, 5 se situen a la província de Castelló; 17, a la de València, i 12, a la d'Alacant.

Centres hospitalaris de la Comunitat Valenciana	
<i>Exercici 2018</i>	
Nom de centre	Municipi
Castelló	
• Hospital Comarcal de Vinaròs	Vinaròs
• Hospital General Universitari de Castelló	Castelló de la Plana
• Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	Castelló de la Plana
• Hospital Universitari de la Plana	Vila-real
• HACLE La Magdalena	Castelló de la Plana
València	
• Consorci Hospital General Universitari de València	València
• Hospital Arnau de Vilanova de València	València
• Hospital Clínic Universitari de València	València
• Hospital Malva-rosa	València
• Hospital de Llíria	Llíria
• Hospital de Manises	Manises
• Hospital de Sagunt	Sagunt
• Hospital universitari Dr. Peset Aleixandre de València	València
• Hospital Francesc de Borja de Gandia	Gandia
• Hospital General d'Ontinyent	Ontinyent
• Hospital universitari i polític La Fe	València
• Hospital Universitari de la Ribera	Alzira
• Hospital General de Requena	Requena
• Hospital Lluís Alcanyís de Xàtiva	Xàtiva
• HACLE Doctor Moliner	Serra
• HACLE Pare Jofré	València
• HACLE de Mislata (antic hospital militar)	Mislata
Alacant	
• Hospital General Universitari d'Alacant	Alacant
• Hospital General Universitari d'Elx	Elx
• Hospital de Dénia	Dénia
• Hospital general universitari d'Elda-Verge de la Salut	Elda
• Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Vila Joiosa, la
• Hospital Universitari de Torrevieja	Torrevieja
• Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Sant Joan d'Alacant
• Hospital Universitari del Vinalopó	Elx
• Hospital Vega Baja d'Orihuela	Orihuela
• Hospital Verge dels Lliris	Alcoi
• HACLE La Pedrera de Dénia	Dénia
• HACLE Sant Vicent del Raspeig	Sant Vicent del Raspeig

HACLE: hospital de crònics i llarga estada

Font: Registre general de centres, serveis i establiments sanitaris. Elaboració pròpia

El 93,52 % dels llits estan instal·lats en hospitals d'aguts, i el 6,48 % restant, en hospitals de crònics i llarga estada (HACLE).

La classificació dels hospitals públics de la Comunitat Valenciana per tipus de funció o activitats a desenvolupar mostra que el 81,82 % són hospitals d'aguts, i el 18,18 %, HACLE.

El total de recursos d'atenció especialitzada de què disposa la Conselleria és el següent:

Recursos estructurals de la Conselleria en 2018			
<i>Centres d'atenció especialitzada</i>			
Departament de salut i hospital	Atenció especialitzada		
	Hospitals	Centre d'especialitats	Total
Castelló	4	2	6
Vinaròs	1	-	1
Castelló	2 *	1	3
La Plana	1	1	2
València	14	10	24
Sagunt	1	1	2
València - Clínic - Malva-rosa	2	1	3
València - Arnau de Vilanova - Lliria	2	1	3
València - La Fe	1	1	2
València - Hospital General	1	1	2
València - Doctor Peset	1	1	2
Manises	1	1	2
Requena	1	-	1
Gandia	1	1	2
La Ribera	1	1	2
Xàtiva - Ontinyent	2	1	3
Alacant	10	8	18
Dénia	1	-	1
Marina Baixa	1	1	2
Alcoi	1	1	2
Alacant - Sant Joan d'Alacant	1	1	2
Alacant - Hospital Gral. d'Alacant	1	1	2
Elda	1	1	2
Elx - Hospital Gral. d'Elx	1	1	2
Elx - Crevillent	1	-	1
Orihuela	1	1	2
Torreveieja	1	1	2
HACLES (àmbit supradepartamental)	6		6
Total	34	20	54

Font: elaboració pròpia (SASIS. Servei d'Anàlisi d'Informació Sanitària)

(*) Hospital General de Castelló i Consorci Hospital Provincial de Castelló

(**) Tots els hospitals públics, excepte l'Hosp. d'Ontinyent, disposen d'una àrea de consultes externes on els metges de les diverses especialitats atenen els pacients de manera ambulatoria.

Glossari: ZBS: zona bàsica de salut; CSI: centres sanitaris integrats

8.3.1. Cartera de serveis per hospital

Hospitals de la província de Castelló

Serveis i unitats autoritzats	Hospital				Total
	Hospital Comarcal de Vinaròs	Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	Hospital General Universitari de Castelló	Hospital Universitari de la Plana	
• Al·lergologia					4
• Anàlisis clíniques					3
• Anatomia patològica					4
• Anestèsia i reanimació					4
• Angiologia i cirurgia vascular					2
• Aparell digestiu					4
• Atenció sanitària a drogodependents					1
• Atenció sanitària domiciliària					4
• Bioquímica clínica					4
• Cardiologia					4
• Cirurgia general i digestiu					4
• Cirurgia maxil·lofacial					1
• Cirurgia major ambulatoria					4
• Cirurgia menor ambulatoria					4
• Cirurgia ortopèdica i traumatològica					4
• Cirurgia pediàtrica					1
• Cirurgia plàstica i reparadora					1
• Cirurgia refractiva					1
• Vigilància intensiva neonatal					1
• Cures intermèdies neonatals					2
• Cures pal·liatives					2
• Dermatologia					4
• Diàlisi					1
• Endocrinologia					4
• Infermeria					4
• Infermeria obstetricoginecològica (llevador/a)					3
• Extracció d'òrgans					4
• Extracció de progenitors hematopoètics autòlegs					1
• Farmàcia					4
• Farmacologia clínica					1

Serveis i unitats autoritzats	Hospital				Total
	Hospital Comarcal de Vinaròs	Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	Hospital General Universitari de Castelló	Hospital Universitari de la Plana	
• Fisioteràpia	■	■	■	■	4
• Foniatria		■			1
• Genètica		■			1
• Ginecologia	■	■	■	■	4
• Hematologia clínica	■	■	■	■	4
• Hemodinàmica			■		1
• Hospital de dia	■	■	■	■	4
• Implantació de teixits	■	■	■		3
• Implant de còrnies		■	■		2
• Implant de membrana amniòtica per a patologia oftàlmica			■		1
• Implant de progenitors hematopoètics autòlegs			■		1
• Implant de teixit de glàndula paratiroidal			■		1
• Implant de teixit musculoesquelètic	■	■	■	■	4
• Immunologia		■		■	2
• Inseminació artificial	■		■	■	3
• Laboratori d'hematologia	■	■	■	■	4
• Laboratori de semen per a capacitació espermàtica	■		■	■	3
• Litotrícia renal		■			1
• Logopèdia		■			1
• Medicina de l'educació física i l'esport		■			1
• Medicina del treball	■	■			2
• Medicina general / de família				■	1
• Medicina hiperbàrica			■		1
• Medicina intensiva	■	■	■	■	4
• Medicina interna	■	■	■	■	4
• Medicina nuclear		■			1
• Medicina preventiva	■	■	■	■	4
• Microbiologia i parasitologia	■	■	■	■	4
• Nefrologia			■	■	2
• Pneumologia	■	■	■	■	4
• Neurocirurgia			■		1
• Neurofisiologia		■	■	■	3
• Neurologia	■	■	■	■	4

Serveis i unitats autoritzats	Hospital				Total
	Hospital Comarcal de Vinaròs	Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	Hospital General Universitari de Castelló	Hospital Universitari de la Plana	
• Nutrició i dietètica					2
• Obstetrícia					3
• Obtenció de membrana amniòtica					1
• Obtenció de mostres					3
• Obtenció de progenitors hematopoètics de sang de cordó umbilical					1
• Obtenció de teixit de glàndula paratiroidal					1
• Obtenció de teixit musculoesquelètic de donant viu					3
• Obtenció de teixits					4
• Obtenció de teixits de donants morts					4
• Odontologia / estomatologia					1
• Oftalmologia					4
• Oncologia					2
• Otorrinolaringologia					3
• Pediatria					3
• Psicologia clínica					2
• Psiquiatria					3
• Radiodiagnòstic					4
• Radioteràpia					1
• Rehabilitació					4
• Reumatologia					3
• Servei de transfusió					4
• Teràpia ocupacional					1
• Tractament del dolor					2
• Urgències					4
• Urologia					4
• Vacunació					3
Total general	52	64	68	52	236

Hospitals de la província de València

Serveis-unitats autoritzats	Hospital											Total			
	Hospital de Sagunt	Hospital de la Malva-rosa	Hospital Clínic Universitari de València	Hospital Arnau de Vilanova	Hospital de Llíria	Hospital universitari i polític La Fe	Hospital General de Requena	Consorci Hosp. Gral. Universitari de València	Hospital universitari Doctor Peset	Hospital Universitari de la Ribera	Hospital Francesc de Borja de Gandia		Hospital General d'Ontinyent	Hospital Lluís Alcanyis de Xàtiva	Hospital de Manises
• Al·lergologia															11
• Anàlisis clíniques															14
• Anatomia patològica															12
• Anestèsia i reanimació															14
• Angiologia i cirurgia vascular															7
• Aparell digestiu															13
• Assistència a lesionats i contaminats per															1
• Atenció a drogodependents															6
• Atenció sanitària domiciliària															12
• Banc de crioconservació d'ovòcits															2
• Banc d'embrions															2
• Banc de semen															2
• Banc de teixits															2
• Bioquímica clínica															13
• Cardiologia															13
• Cirurgia cardíaca															4
• Cirurgia general i digestiva															14
• Cirurgia maxil·lofacial															6
• Cirurgia major ambulatoria															14
• Cirurgia menor ambulatoria															14
• Cirurgia ortopèdica i traumatològica															14
• Cirurgia pediàtrica															5
• Cirurgia plàstica i reparadora															6
• Cirurgia refractiva															1
• Cirurgia toràcica															5
• Vigilància intensiva neonatal															2
• Cures intermèdies neonatals															7
• Cures pal·liatives															8
• Depòsit de medicaments															1
• Dermatologia															12
• Diagnòstic genètic preimplantacional															2
• Diàlisi															8

Serveis-unitats autoritzats	Hospital												Total		
	Hospital de Sagunt	Hospital de la Malva-rosa	Hospital Clínic Universitari de València	Hospital Arnau de Vilanova	Hospital de Llíria	Hospital universitari i polític La Fe	Hospital General de Requena	Consorci Hosp. Grai. Universitari de València	Hospital universitari Doctor Peset	Hospital Universitari de la Ribera	Hospital Francesc de Borja de Gandia	Hospital General d'Ontinyent		Hospital Lluís Alcanyis de Xàtiva	Hospital de Manises
• Endocrinologia	■														13
• Infermeria		■													13
• Infermeria obstetricoginecològica			■												10
• Extracció de fragments autòlegs de	■														5
• Extracció d'os de donant viu															1
• Extracció d'òrgans	■														12
• Extracció d'òrgans i teixits de donants															1
• Extracció de progenitors hematopoètics															4
• Extracció de progenitors hematopoètics															1
• Farmàcia	■	■													14
• Farmacologia clínica	■														9
• Fecundació in vitro															3
• Fisioteràpia	■	■													14
• Foniatria															5
• Genètica															3
• Geriatria															4
• Ginecologia	■														13
• Hematologia clínica	■														13
• Hemodinàmica															5
• Hospital de dia	■														13
• Implantació de teixits	■														11
• Implant de còrnies															1
• Implant de fragments autòlegs de paratiroides	■														5
• Implant de progenitors hematopoètics															4
• Immunologia	■														9
• Inseminació artificial															6
• IVE															5
• IVE d'alt risc															2
• IVE de baix risc															3
• Laboratori d'hematologia	■														12
• Laboratori de semen per a capacitat espermàtica															6
• Lesionats medul·lars															1

Serveis-unitats autoritzats	Hospital											Total			
	Hospital de Sagunt	Hospital de la Malva-rosa	Hospital Clínic Universitari de València	Hospital Arnau de Vilanova	Hospital de Llíria	Hospital universitari i polític La Fe	Hospital General de Requena	Consorci Hosp. Grai. Universitari de València	Hospital universitari Doctor Peset	Hospital Universitari de la Ribera	Hospital Francesc de Borja de Gandia		Hospital General d'Ontinyent	Hospital Lluís Alcanyis de Xàtiva	Hospital de Manises
• Litotrícia renal															4
• Logopèdia															6
• Medicina de l'educació física i de															1
• Medicina del treball															5
• Medicina general / de família															5
• Medicina hiperbàrica															1
• Medicina intensiva															12
• Medicina interna															14
• Medicina nuclear															5
• Medicina preventiva															12
• Microbiologia i parasitologia															12
• Nefrologia															10
• Pneumologia															13
• Neurocirurgia															5
• Neurofisiologia															11
• Neurologia															12
• Nutrició i dietètica															8
• Obstetrícia															11
• Obtenció de mostres															12
• Obtenció de teixits															12
• Odontologia / estomatologia															8
• Oftalmologia															14
• Oncologia															10
• Otorrinolaringologia															14
• Altres unitats assistencials															2
• Pediatria															11
• Planificació familiar															6
• Podologia															1
• Psicologia clínica															11
• Psicologia general sanitària															2
• Psiquiatria															12
• Cremats															2
• Radiodiagnòstic															14
• Radioteràpia															4

Serveis-unitats autoritzats	Hospital												Total		
	Hospital de Sagunt	Hospital de la Malva-rosa	Hospital Clínic Universitari de València	Hospital Arnau de Vilanova	Hospital de Llíria	Hospital universitari i polític La Fe	Hospital General de Requena	Consorci Hosp. Grai. Universitari de València	Hospital universitari Doctor Peset	Hospital Universitari de la Ribera	Hospital Francesc de Borja de Gandia	Hospital General d'Ontinyent		Hospital Lluís Alcanyis de Xàtiva	Hospital de Manises
• Recuperació d'òcits															3
• Rehabilitació															14
• Reumatologia															14
• Servei de transfusió															13
• Teràpia ocupacional															4
• Trasplantament d'òrgans															3
• Trasplantament teixit ossi i tendinós															1
• Tractament del dolor															12
• Urgències															13
• Urologia															14
• Vacunació															8
• Vitrificació d'ovòcits															1
Total general	48	23	83	54	42	92	43	87	73	74	57	41	64	6	850

Hospitals de la província d'Alacant

Serveis i unitats autoritzats	Hospital										Total
	Hospital de Dénia	Hospital Verge dels Liris	Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Hospital General Universitari d'Elda	Hospital General Universitari d'Alacant	Hospital General Universitari d'Eix	Hospital Vega Baja d'Orihuela	Hospital Universitari de Torreveja	Hospital Universitari del Vinalopó	
• Al·lergologia											9
• Anàlisis clíniques											10
• Anatomia patològica											10
• Anestèsia i reanimació											10

Serveis i unitats autoritzats	Hospital									Total	
	Hospital de Dénia	Hospital Verge dels Lliris	Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Hospital General Universitari d'Elda	Hospital General Universitari d'Alacant	Hospital General Universitari d'Eix	Hospital Vega Baja d'Orihuela	Hospital Universitari de Torrevieja		Hospital Universitari del Vinalopó
• Angiologia i cirurgia vascular	■					■	■		■	■	5
• Atenció sanitària a			■	■					■		3
• Aparell digestiu	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Atenció sanitària domiciliària	■	■	■	■	■	■		■	■	■	9
• Banc d'embrions						■					1
• Banc d'òocits						■					1
• Banc de semen						■					1
• Bioquímica clínica	■	■	■	■	■	■	■	■	■		9
• Cardiologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Cirurgia cardíaca						■				■	2
• Cirurgia estètica	■										1
• Cirurgia general i digestiva	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Cirurgia maxil·lofacial	■			■						■	3
• Cirurgia major ambulatoria	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Cirurgia menor ambulatoria	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Cirurgia ortopèdica i traumatologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Cirurgia pediàtrica						■					1
• Cirurgia plàstica i reparadora	■					■			■	■	4
• Cirurgia refractiva				■	■				■	■	3
• Cirurgia toràcica	■					■			■	■	4
• Cures intensives neonatals				■	■	■	■				4
• Cures intermèdies neonatals	■	■	■	■	■	■			■	■	7
• Cures pal·liatives					■		■				2
• Dermatologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Diagnòstic genètic						■					1
• Diàlisi	■	■	■		■	■	■		■	■	8
• Endocrinologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Infermeria	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Infermeria obstetricoginecològica	■	■	■	■	■	■	■	■	■		9
• Extracció d'òrgans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Extracció de progenitores						■					1
• Extracció de renyó de donant viu						■					1
• Extracció de sang per a donació	■			■		■			■		4

Serveis i unitats autoritzats	Hospital									Total
	Hospital de Dénia	Hospital Verge dels Lliris	Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Hospital General Universitari d'Elda	Hospital General Universitari d'Alacant	Hospital General Universitari d'Eix	Hospital Vega Baja d'Orihuela	Hospital Universitari de Torrevejeja	
• Farmàcia	■		■	■	■	■	■	■	■	10
• Farmacologia clínica		■		■		■	■		■	5
• Fecundació <i>in vitro</i>						■				1
• Fisioteràpia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Foniatria									■	1
• Genètica							■			1
• Geriatria	■									1
• Ginecologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Hematologia clínica	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Hemodinàmica	■			■		■	■		■	6
• Hospital de dia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Implantació de teixits	■		■	■	■	■	■	■	■	8
• Implant de còrnies				■		■	■	■		4
• Implant de progenitors						■				1
• Implante de teixit	■	■	■	■	■	■	■	■	■	9
• Immunologia		■		■	■	■		■	■	6
• Inseminació artificial	■	■		■	■	■	■			6
• Interrupció voluntària de l'embaràs				■				■	■	2
• Laboratori d'hematologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	9
• Laboratori de semen per a	■	■		■	■	■	■			6
• Lesionats medul·lars						■				1
• Litotrícia renal						■	■		■	3
• Logopèdia								■	■	2
• Medicina del treball				■				■	■	3
• Medicina general / de família	■			■	■		■	■	■	6
• Medicina intensiva		■	■	■	■	■	■	■	■	9
• Medicina interna	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Medicina nuclear				■					■	2
• Medicina preventiva	■	■	■	■		■	■	■	■	9
• Microbiologia i parasitologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	8
• Nefrologia	■	■	■		■	■	■	■	■	8
• Pneumologia	■	■	■	■	■	■	■	■	■	10
• Neurocirurgia						■	■			2

Serveis i unitats autoritzats	Hospital									Total
	Hospital de Dénia	Hospital Verge dels Lliris	Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Hospital General Universitari d'Elda	Hospital General Universitari d'Alacant	Hospital General Universitari d'Eix	Hospital Vega Baja d'Orihuela	Hospital Universitari de Torrevieja	
• Neurofisiologia										7
• Neurologia										10
• Nutrició i dietètica										5
• Obstetrícia										10
• Obtenció de mostres										8
• Obtenció de progenitors										1
• Obtenció de teixit										9
• Obtenció de teixits										8
• Obtenció de teixits de donants										10
• Odontologia / estomatologia										6
• Oftalmologia										10
• Oncologia										10
• Otorrinolaringologia										10
• Altres unitats assistencials										2
• Pediatria										10
• Planificació familiar										4
• Podologia										1
• Psicologia clínica										9
• Psiquiatria										10
• Cremats										1
• Radiodiagnòstic										10
• Radioteràpia										1
• Recuperació d'òcits										1
• Rehabilitació										10
• Reumatologia										10
• Servei de transfusió										10
• Teràpia ocupacional										2
• Trasplantament d'òrgans										1
• Trasplantament de renyó										2
• Tractament del dolor										9
• Urgències										10
• Urologia										10
• Vacunació										9

Serveis i unitats autoritzats	Hospital										Total
	Hospital de Dénia	Hospital Verge dels Lliris	Hospital Marina Baixa de la Vila Joiosa	Hospital universitari Sant Joan d'Alacant	Hospital General Universitari d'Elda	Hospital General Universitari d'Alacant	Hospital General Universitari d'Eix	Hospital Vega Baja d'Orihuela	Hospital Universitari de Torrevieja	Hospital Universitari del Vinalopó	
Total general	66	5	5	71	59	8	6	5	6	6	638

Hospitals de pacients crònics i de llarga estada (HACLE)

Serveis-unitats autoritzats	Hospital							Total
	Hospital Doctor Moliner	Hospital La Magdalena	Hospital St. Vicent del Raspeig	Hospital Pare Jofré	Hospital la Pedrera	HACLE de Mistata		
• Anàlisis clíniques	■	■				■	3	
• Aparell digestiu			■				1	
• Bioquímica clínica	■	■				■	3	
• Cardiologia		■	■				2	
• Cures pal·liatives	■	■	■	■	■	■	6	
• Depòsit de medicaments						■	1	
• Infermeria	■	■	■	■	■	■	6	
• Farmàcia	■	■	■	■	■	■	6	
• Farmacologia clínica		■					1	
• Fisioteràpia	■	■	■	■	■	■	6	
• Foniatria		■				■	2	
• Geriatria	■		■	■	■	■	5	
• Hematologia clínica	■						1	
• Hospital de dia			■	■	■		2	
• Immunologia		■					1	
• Laboratori d'hematologia	■						1	
• Lesionats medul·lars	■						1	
• Logopèdia	■	■			■	■	5	
• Medicina general / de família				■		■	2	

Serveis-unitats autoritzats	Hospital						Total
	Hospital Doctor Moliner	Hospital La Magdalena	Hospital St. Vicent del Raspeig	Hospital Pare Jofré	Hospital la Pedrera	HACLE de Mislata	
• Medicina interna	■		■		■	■	4
• Medicina preventiva	■			■	■		3
• Microbiologia i parasitologia	■				■		2
• Pneumologia		■	■				2
• Neurologia		■	■				2
• Nutrició i dietètica			■	■	■		3
• Obtenció de mostres	■	■	■		■		4
• Oncologia	■						1
• Podologia				■	■	■	3
• Psicologia clínica		■	■	■	■		4
• Psiquiatria				■			1
• Radiodiagnòstic	■	■	■	■	■		5
• Rehabilitació	■	■	■	■	■	■	6
• Teràpia ocupacional	■	■	■	■		■	5
• Tractament del dolor		■					1
• Vacunació			■		■		2
Total general	19	19	18	16	18	1	103

8.3.2. Activitat assistencial

8.3.2.1. Hospitalització

Aquest apartat resumeix els paràmetres més significatius de l'activitat desenvolupada pels professionals d'atenció especialitzada durant 2018.

En primer lloc, cal destacar les actuacions encaminades a potenciar serveis alternatius a l'hospitalització, entre els més destacats: la cirurgia major, l'hospital a domicili i l'hospital de dia medicoquirúrgic.

L'activitat relativa a l'hospitalització de pacients, tant en el nombre d'altres que es produeixen com en les estades generades per aquests, manté la seua tendència a l'estabilitat, i l'estada mitjana se situa (dies que un pacient roman ingressat) en 5,64 dies. Això és conseqüent amb les estratègies implantades per a aconseguir, de manera progressiva, reduir el nombre d'estades augmentant l'atenció ambulatoria en els casos en què siga possible, de manera que es millore la capacitat de resolució.

El conjunt mínim bàsic hospitalari de dades (CMBD) constitueix la font principal d'informació i coneixement del que esdevé en l'atenció sota aquesta modalitat assistencial.

El nombre d'altres als hospitals de la xarxa pública (incloent-hi concessions i consorcis) en 2017 es va situar en 428.438 altres.¹

Quant als grups relacionats pel diagnòstic (GRD), constitueixen un sistema de classificació dels episodis d'hospitalització, mitjançant el qual s'identifiquen pacients similars des del punt de vista clínic i en els quals s'espera un consum similar de recursos.

De l'anàlisi dels 25 GRD més freqüents, els processos obstètrics es van mantindre entre els més freqüents.

Activitat d'hospitalització							
Exercici 2017 ²							
Hospitals	Altes				% d'altres sobre el total	Estada mitjana a l'alta	Pes mitjà del GRD
	Home	Dona	Indeterm.	Total			
Hosp. Comarcal de Vinaròs	3.140	3.355		6.495	1,50 %	5,26	0,72
Hosp. General de Castelló	9.970	9.801		19.771	4,60 %	6,08	0,97
Hosp. Universitari de la Plana	6.029	6.973		13.002	3,00 %	4,99	0,72
Hosp. de Sagunt	4.976	5.321		10.297	2,40 %	5,46	0,79
Hosp. Clínic Universitari	12.154	11.780	2	23.936	5,60 %	6,64	0,98
Hosp. de la Malva-rosa	1015	1.174		2.189	0,50 %	1,58	0,88
Hosp. Arnau de Vilanova	9.694	8.892		18.586	4,30 %	5,60	0,82
Hosp. universitari La Fe	21.853	23.691		45.544	10,60 %	6,55	1,15
Hosp. General de Requena	1.605	1.758		3.363	0,80 %	4,13	0,78
Consorci Hosp. General de	10.727	10.757		21.484	5,00 %	6,24	1,06
Hosp. Universitari Doctor Peset	10.763	10.919		21.682	5,10 %	5,79	0,91
Hosp. Universitari de la Ribera	11.767	11.543		23.310	5,40 %	4,71	0,98
Hosp. Francesc de Borja de	7.023	7.143		14.166	3,30 %	5,47	0,74
Hosp. de Dénia	6.242	6.199		12.441	2,90 %	5,48	0,87
Hosp. General d'Ontinyent	1.040	1.457		2.497	0,60 %	3,45	0,72
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	5.875	5.992		11.867	2,80 %	5,27	0,76
Hosp. Verge dels Lliris	5.284	6.122		11.406	2,70 %	4,86	0,77
Hosp. Marina Baixa de la Vila	7.080	7.362		14.442	3,40 %	5,34	0,76
Hosp. Sant Joan d'Alacant	9.574	10.167		19.741	4,60 %	5,24	0,85
Hosp. d'Elda	8.806	9.428		18.234	4,30 %	5,34	0,75
Hosp. General d'Alacant	15.329	15.571	1	30.901	7,20 %	6,00	1,06
Hosp. General d'Elx	7.782	8.870		16.652	3,90 %	5,92	0,87
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	7.272	8.089	1	15.362	3,60 %	5,11	0,73
Hosp. de Torreveja	7.949	7.808		15.757	3,70 %	5,38	1,02
Hosp. de Manises	8.584	9.258		17.842	4,20 %	4,78	1,04

¹ Les dades del conjunt mínim bàsic hospitalari de dades (CMBD) d'hospitalització de 2018 no estan disponibles, per la qual cosa, per a aquesta memòria, s'inclouen les dades de l'any 2017.

² Les dades del conjunt mínim bàsic hospitalari de dades (CMBD) d'hospitalització de 2018 no estan disponibles, per la qual cosa, per a aquesta memòria, s'inclouen les dades de l'any 2017.

Activitat d'hospitalització							
Exercici 2017 ²							
Hospitals	Altes				% d'altres sobre el total	Estada mitjana a l'alta	Pes mitjà del GRD
	Home	Dona	Indeterm.	Total			
Hosp. Universitari del Vinalopó	6.002	6.933		12.935	3,00 %	5,34	1,10
ConSORCI Hosp. Provincial de	2.444	2.092		4.536	1,10 %	9,18	0,87
Total	209.979	218.455	4	428.438	100,00	5,64	0,92

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

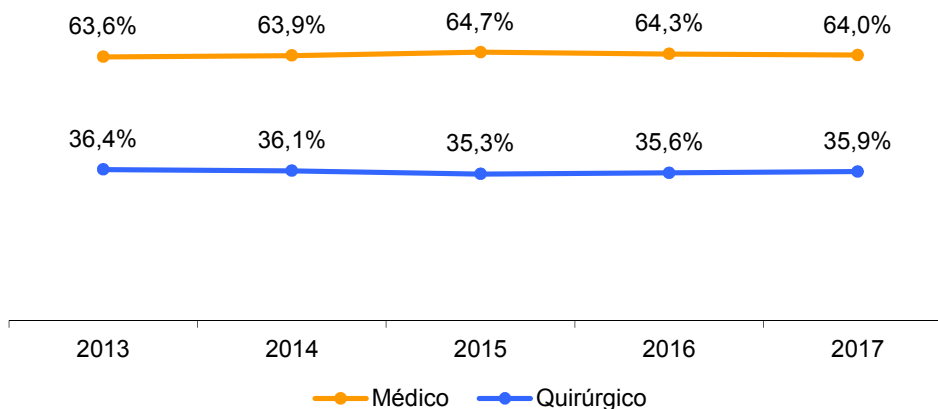
GRD més freqüents en la xarxa hospitalària valenciana						
Exercici 2018						
Tipus i descripció	Altes	% d'altres	Estades	% d'estades	Estada mitjana	
M Part	22.920	5,35	64.072	2,65	2,80	
M Insuficiència cardíaca	12.608	2,94	83.844	3,47	6,65	
M Una altra pneumònia	12.005	2,80	80.869	3,35	6,74	
M Altres diagnòstics menors, signes i símptomes d'aparell respiratori	11.495	2,68	61.974	2,56	5,39	
M Infeccions de renyó i tracte urinari	9.450	2,21	50.290	2,08	5,32	
M Malaltia pulmonar obstructiva crònica	8.112	1,89	53.129	2,20	6,55	
Q Cesària	7.296	1,70	30.808	1,27	4,22	
M ACVA i oclusions precerebrals amb infart	6.294	1,47	49.960	2,07	7,94	
Q Procediments sobre muscle, colze i avantbraç	6.006	1,40	16.133	0,67	2,69	
Q Substitució de l'articulació del genoll	5.699	1,33	26.757	1,11	4,70	
M Septicèmia i infeccions disseminades	5.460	1,27	45.200	1,87	8,28	
Q Colectomia laparoscòpica	5.234	1,22	14.322	0,59	2,74	
Q Substitució de l'articulació del maluc	4.939	1,15	33.620	1,39	6,81	
M Edema pulmonar i fallada respiratòria	4.896	1,14	33.634	1,39	6,87	
Q Procediments uretrals i transuretrals	4.820	1,12	13.311	0,55	2,76	
M Trastorns del tracte i la vesícula biliar	4.792	1,12	30.590	1,27	6,38	
M Arrítmies cardíques i trastorns de la conducció	4.764	1,11	18.709	0,77	3,93	
M Gastroenteritis, nàusees i vòmits no bacterians	4.747	1,11	19.667	0,81	4,14	
Q Apendicectomia	4.653	1,09	16.550	0,68	3,56	
Q Procediments majors d'intestí prim i gros	4.476	1,04	55.411	2,29	12,38	
Q Procediments sobre el genoll i la part inferior de la cama, excepte el peu	4.395	1,03	16.857	0,70	3,84	
M Altres diagnòstics de l'aparell digestiu	4.291	1,00	19.446	0,80	4,53	
Q Procediments sobre el maluc i el fèmur excepte articulació major per trauma	4.245	0,99	34.791	1,44	8,20	
M Neoplàsies respiratòries	3.698	0,86	29.135	1,21	7,88	
Q Procediments sobre hèrnia inguinal, femoral i umbilical	3.503	0,82	6.331	0,26	1,81	
Total	170.798	39,84	905.410	37,45		

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària)

Glossari: tipus de GRD – M: metge, Q: quirúrgic

El gràfic següent mostra l'evolució del percentatge de les hospitalitzacions per tipus de GRD. En aquest es comprova que la distribució dels episodis d'hospitalització en metges i quirúrgics es manté estable al llarg dels anys, i són majoritàriament mèdics.

Evolució del percentatge de les hospitalitzacions
Segons el tipus de GRD - Període 2014-2018

Font: ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària

En 2018, l'índex d'ocupació de llits va ser del 75,52 %, i cada pacient va romandre ingressat una mitjana de 5,63 dies.

Indicadors principals d'hospitalització: hospitals d'aguts						
Exercici 2018						
Hospitals	Llits instal·lats	Estades	Estada mitjana a l'ingrés (dies)	Índex d'ocupació	Índex de rotació (malalt/lit/mes)	Interval de substitució (dies)
Hosp. de Vinaròs	152	34.562	5,34	63,91	3,64	3,01
Hosp. Gral. de Castelló	520	118.316	5,97	64,02	3,26	3,35
Hosp. Universitari de la Plana	258	67.826	5,12	77,35	4,59	1,50
Hosp. de Sagunt	254	59.546	5,78	68,12	3,58	2,71
Hosp. Clínic i y Malva-rosa de Valencia	615	162.676	6,15	77,30	3,82	1,81
Hosp. Arnau de Vilanova	378	98.804	5,50	74,25	4,10	1,91
Hosp. universitari i polític La Fe	980	289.094	6,46	84,15	3,96	1,22
Hosp. General de Requena	88	14.747	4,37	50,03	3,48	4,36
Consorti Hosp. General de València	502	139.558	6,14	80,27	3,97	1,51
Hosp. universitari Doctor Peset	506	130.041	6,06	76,05	3,82	1,91
Hosp. Universitari de la Ribera	301	111.240	4,80	101,25	6,42	-0,06
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	315	76.636	5,29	73,69	4,23	1,89
Hosp. de Dénia	266	63.945	5,42	83,03	4,66	1,11
Hosp. d'Ontinyent	56	8.155	3,27	62,06	5,78	2,00
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	267	60.078	5,15	71,72	4,24	2,03
Hosp. Verge dels Lliris	287	52.828	4,74	64,18	4,12	2,64
Hosp. de la Vila Joiosa	270	72.315	5,18	78,41	4,60	1,43

Indicadors principals d'hospitalització: hospitals d'aguts						
Exercici 2018						
Hospitals	Lits instal·lats	Estades	Estada mitjana a l'ingrés (dies)	Índex d'ocupació	Índex de rotació (malalt/lit/mes)	Interval de substitució (dies)
Hosp. Sant Joan d'Alacant	390	102.440	5,04	72,19	4,36	1,94
Hosp. General d'Elda	373	92.883	5,31	70,49	4,04	2,22
Hosp. General d'Alacant	776	189.910	6,14	72,17	3,58	2,37
Hosp. General d'Elx	410	98.149	5,89	69,30	3,58	2,61
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	336	74.848	4,99	65,55	4,00	2,62
Hosp. de Torrevieja	277	76.861	4,88	88,54	5,52	0,63
Hosp. de Manises	348	80.411	4,75	87,45	5,60	0,68
Hosp. del Vinalopó	230	63.458	4,98	86,71	5,30	0,76
ConSORCI Hosp. Provincial de Castelló	256	58.119	12,92	63,12	1,49	7,55
Total	9.411	2.397.446	5,63	75,53	4,08	1,83

Font: SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària.

No s'inclouen en aquesta taula els HACLE.

Indicadors principals d'hospitalització: hospitals d'aguts (compt.)			
Dades relatives als ingressos			
Exercici 2018			
Hospitals	Ingressos	% d'ingressos programats	% d'ingressos urgents
Hosp. de Vinaròs	6.475	23,09	76,91
Hosp. Gral. de Castelló	19.829	29,86	70,14
Hosp. Universitari de la Plana	13.240	23,13	76,87
Hosp. de Sagunt	10.296	29,54	70,46
Hosp. Clínic i y Malva-rosa de Valencia	26.440	38,04	61,96
Hosp. Arnau de Vilanova	17.952	30,59	69,41
Hosp. universitari i polític La Fe	44.780	38,44	61,56
Hosp. General de Requena	3.376	27,13	72,87
ConSORCI Hosp. General de València	22.719	32,91	67,09
Hosp. universitari Doctor Peset	21.456	24,91	75,09
Hosp. Universitari de la Ribera	23.176	30,95	69,05
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	14.477	20,47	79,53
Hosp. de Dénia	11.794	21,30	78,70
Hosp. d'Ontinyent	2.497	14,78	85,22
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	11.665	31,98	68,02
Hosp. Verge dels Lliris	11.149	20,84	79,16
Hosp. de la Vila Joiosa	13.959	18,58	81,42
Hosp. Sant Joan d'Alacant	20.332	31,63	68,37
Hosp. General d'Elda	17.506	25,37	74,63
Hosp. General d'Alacant	30.948	38,81	61,19
Hosp. General d'Elx	16.672	26,70	73,30

Indicadors principals d'hospitalització: hospitals d'aguts (compt.)*Dades relatives als ingressos**Exercici 2018*

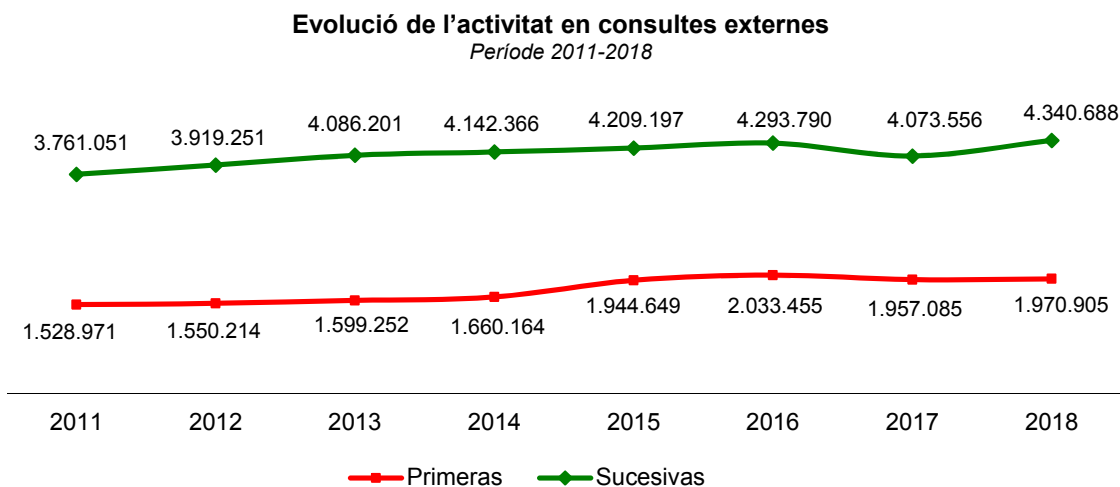
Hospitals	Ingressos	% d'ingressos programats	% d'ingressos urgents
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	15.000	19,77	80,23
Hosp. de Torrevieja	15.766	21,30	78,70
Hosp. de Manises	16.927	33,30	66,70
Hosp. del Vinalopó	12.751	28,46	71,54
Consorci Hosp. Provincial de Castelló	4.499	51,94	48,06
Total	425.681	29,82	70,18

*Font: SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària.**No s'inclouen en aquesta taula els HACLE.***8.3.2.2. Consultes externes****Consultes externes***Exercici 2018*

Centre/departament de salut	Consultes externes			Relació Successives / primeres
	Primeres	Successives	Total	
Vinaròs	48.209	51.393	99.602	1,07
Castelló	193.914	231.112	425.027	1,19
La Plana	67.326	122.680	199.006	1,82
Sagunt	50.342	140.708	191.050	2,80
València - Clínic - La Malva-rosa	185.627	406.943	592.570	2,19
València – Arnau – Lliria	155.797	241.207	397.004	1,55
València – La Fe	233.742	638.580	872.349	2,73
Requena	43.760	51.329	95.089	1,17
València - Hosp. General	242.685	460.344	703.029	1,90
València – Doctor Peset	151.263	381.184	539.569	5,52
La Ribera	121.568	391.874	513.442	3,22
Gandia	85.732	174.538	260.270	2,04
Dénia	82.719	131.424	214.143	1,59
Xàtiva – Ontinyent	131.702	188.572	320.274	1,43
Alcoi	112.155	108.652	220.807	0,97
Marina Baixa	151.710	155.557	307.267	1,03
Alacant – Sant Joan	165.233	190.492	355.829	1,15
Elda	149.905	168.451	318.856	1,12
Alacant – Hosp. General	266.600	320.688	587.397	1,20
Elx – Hosp. General	187.873	173.609	361.482	0,92
Orihuela	136.987	151.120	288.107	1,10
Torrevieja	78.696	177.422	256.118	2,25
Manises	137.630	226.514	364.144	1,65
Elx - Crevillent	84.306	183.713	268.019	2,18
Sense departament*	57.456	126.438	187.884	2,20
Total	3.322.937	5.594.544	8.928.834	1,68

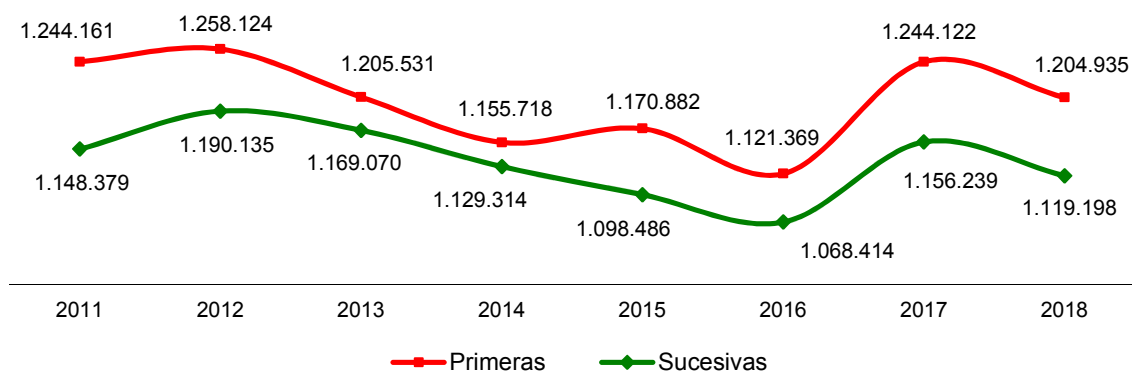
*Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)**No s'hi especifica el departament en el qual es va atendre el pacient.*

El gràfic següent mostra l'evolució de l'activitat en consultes externes en hospitals d'aguts. S'hi aprecia un lleuger augment en el nombre de consultes successives.

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

El gràfic següent mostra l'evolució de l'activitat en consultes externes en centre d'especialitats (CE) i centres sanitaris integrats (CSI).

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

La relació de successives/primeres es manté estable en els últims 8 anys, malgrat les fluctuacions del nombre de primeres consultes i consultes successives.

8.3.2.3. Activitat quirúrgica

Intervencions quirúrgiques registrades				
Exercici 2018				
Hospitals	Intervencions registrades			% de suspeses
	Fetes	Suspeses	Total	
Hosp. de Vinaròs	4.606	223	4.829	5,43
Hosp. General de Castelló	15.323	661	15.984	4,93
Hosp. Universitari de la Plana	9.148	224	9.372	2,75
Hosp. de Sagunt	9.906	273	10.179	3,01
Hosp. Clínic de València	24.757	1.700	26.457	7,36

Intervencions quirúrgiques registrades				
<i>Exercici 2018</i>				
Hospitals	Intervencions registrades			% de suspeses
	Fetes	Suspeses	Total	
Hosp. de la Malva-rosa	4.909	235	5.144	4,57
Hosp. Arnau de Vilanova	15.464	771	16.235	5,66
Hosp. universitari i politècnic La Fe	28.940	788	29.728	3,25
Hosp. General de Requena	3.261	49	3.310	1,83
ConSORCI Hosp. General de València	28.333	1.303	29.636	4,70
Hosp. universitari Doctor Peset	24.070	1.107	25.177	4,90
Hosp. Universitari de la Ribera	21.959	688	22.647	3,31
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	10.519	503	11.022	5,20
Hosp. de Dénia	12.176	510	12.686	4,50
Hosp. d'Ontinyent	3.705	223	3.928	6,23
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	9.621	332	9.953	3,75
Hosp. Verge dels Liris	9.291	371	9.662	4,26
Hosp. de la Vila Joiosa	12.051	264	12.315	2,48
Hosp. Sant Joan d'Alacant	15.948	685	16.633	4,87
Hosp. General d'Elda	15.042	276	15.318	1,97
Hosp. General d'Alacant	23.773	1.239	25.012	5,73
Hosp. General d'Elx	14.746	239	14.985	1,82
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	9.451	501	9.952	5,74
Hosp. de Torreveija	12.987	172	13.159	1,64
Hosp. de Manises	16.103	419	16.522	2,77
Hosp. del Vinalopó	13.703	241	13.944	1,97
ConSORCI Hosp. Provincial de Castelló	6.450	341	6.791	5,14
Total	376.242	14.338	390.580	4,17

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

Intervencions quirúrgiques fetes					
<i>Exercici 2018</i>					
Hospitals	Intervencions fetes			% de programades	% d'urgents
	Programades	Urgents	Total		
Hosp. de Vinaròs	3.885	721	4.606	84,35	15,65
Hosp. General de Castelló	12.747	2.576	15.323	83,19	16,81
Hosp. Universitari de la Plana	7.922	1.226	9.148	86,60	13,40
Hosp. de Sagunt	8.787	1.119	9.906	88,70	11,30
Hosp. Clínic de València	21.402	3.355	24.757	86,45	13,55
Hosp. de la Malva-rosa	4.909		4.909	100,00	
Hosp. Arnau de Vilanova	12.846	2.618	15.464	83,07	16,93
Hosp. universitari i politècnic La Fe	23.457	5.483	28.940	81,05	18,95
Hosp. General de Requena	2.626	635	3.261	80,53	19,47
ConSORCI Hosp. General de	26.424	1.909	28.333	93,26	6,74
Hosp. universitari Doctor Peset	21.503	2.567	24.070	89,34	10,66
Hosp. Universitari de la Ribera	20.096	1.863	21.959	91,52	8,48
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	9.169	1.350	10.519	87,17	12,83
Hosp. de Dénia	10.818	1.358	12.176	88,85	11,15
Hosp. d'Ontinyent	3.358	347	3.705	90,63	9,37

Intervencions quirúrgiques fetes					
Exercici 2018					
Hospitals	Intervencions fetes			% de programades	% d'urgents
	Programades	Urgents	Total		
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	8.521	1.100	9.621	88,57	11,43
Hosp. Verge dels Liris	8.346	945	9.291	89,83	10,17
Hosp. de la Vila Joiosa	10.398	1.653	12.051	86,28	13,72
Hosp. Sant Joan d'Alacant	13.369	2.579	15.948	83,83	16,17
Hosp. General d'Elda	13.743	1.299	15.042	91,36	8,64
Hosp. General d'Alacant	20.369	3.404	23.773	85,68	14,32
Hosp. General d'Elx	12.869	1.877	14.746	87,27	12,73
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	8.231	1.220	9.451	87,09	12,91
Hosp. de Torrevieja	10.296	2.691	12.987	79,28	20,72
Hosp. de Manises	14.721	1.382	16.103	91,42	8,58
Hosp. del Vinalopó	11.981	1.722	13.703	87,43	12,57
Consorci Hosp. Provincial de	6.295	155	6.450	97,60	2,40
Total	329.088	47.154	376.242	87,47	12,53

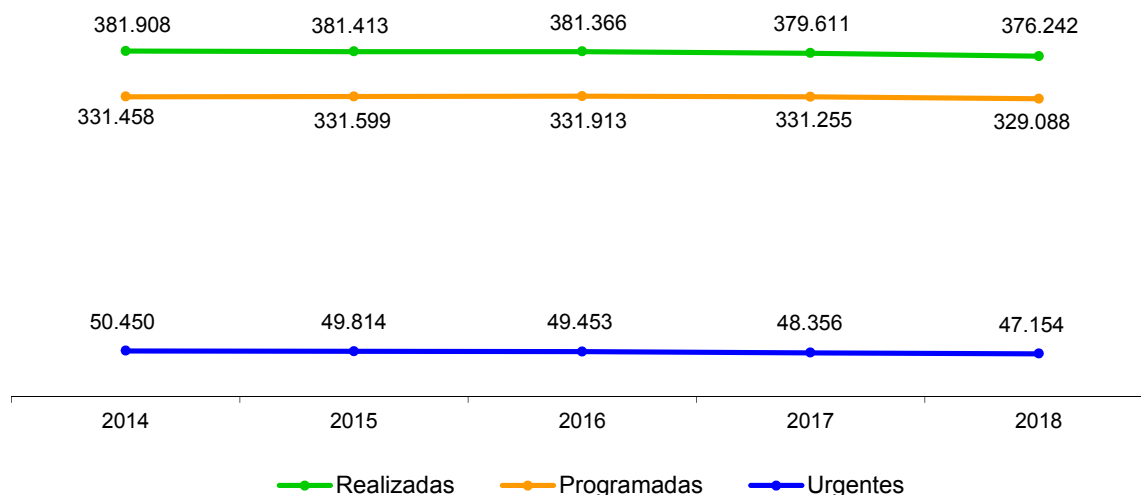
Font: elaboració pròpia (ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

En el gràfic següent es mostra l'evolució de l'activitat quirúrgica des de 2014.

En 2018 s'han fet un total de 376.242 intervencions quirúrgiques als hospitals públics de la Comunitat Valenciana.

Respecte a l'any anterior, s'ha mantingut una activitat similar en intervencions quirúrgiques programades (0,65 % menys que les fetes en 2017) i s'ha produït una lleugera disminució dels procediments urgents (s'han reduït un 2,48 %).

Evolució de l'activitat quirúrgica
Període 2014-2018

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

Intervencions quirúrgiques fetes								
Exercici 2018								
Centre	Intervencions fetes					% CMA	% CMe	I. Ambul
	CMI	CMA	CMe	Total	% CMI			
Hosp. de Vinaròs	2.028	1.406	1.172	4.606	44,03	30,53	25,45	50,52
Hosp. General de Castelló	6.730	5.103	3.490	15.323	43,92	33,30	22,78	54,78
Hosp. Universitari de la Plana	3.927	1.522	3.699	9.148	42,93	16,64	40,44	35,44
Hosp. de Sagunt	3.356	3.445	3.105	9.906	33,88	34,78	31,34	58,70
Hosp. Clínic de València	10.192	10.265	4.299	24.757	41,17	41,46	17,36	57,82
Hosp. de la Malva-rosa	856	2.687	1.366	4.909	17,44	54,74	27,83	75,84
Hosp. Arnau de Vilanova	5.474	4.356	5.634	15.464	35,40	28,17	36,43	55,42
Hosp. universitari i polític La Fe	17.006	9.858	2.076	28.940	58,76	34,06	7,17	44,89
Hosp. General de Requena	1.232	1.106	923	3.261	37,78	33,92	28,30	62,17
Consorti Hosp. General de València	8.172	7.123	13.038	28.333	28,84	25,14	46,02	50,70
Hosp. universitari Doctor Peset	6.596	11.579	5.895	24.070	27,40	48,11	24,49	71,19
Hosp. Universitari de la Ribera	8.238	8.855	4.866	21.959	37,52	40,33	22,16	57,54
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	4.043	3.770	2.705	10.519	38,44	35,84	25,72	58,28
Hosp. de Dénia	3.518	4.940	3.717	12.176	28,89	40,57	30,53	67,24
Hosp. d'Ontinyent	782	2.399	524	3.705	21,11	64,75	14,14	82,51
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	4.048	3.124	2.449	9.621	42,07	32,47	25,45	51,41
Hosp. Verge dels Lliris	3.120	2.884	3.287	9.291	33,58	31,04	35,38	56,65
Hosp. de la Vila Joiosa	3.833	2.930	5.287	12.051	31,81	24,31	43,87	55,91
Hosp. Sant Joan d'Alacant	7.009	4.528	4.411	15.948	43,95	28,39	27,66	49,86
Hosp. General d'Elda	4.401	8.307	2.333	15.042	29,26	55,23	15,51	71,83
Hosp. General d'Alacant	10.891	12.104	776	23.773	45,81	50,91	3,26	61,20
Hosp. General d'Elx	5.636	4.773	4.337	14.746	38,22	32,37	29,41	54,71
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	3.652	2.420	3.379	9.451	38,64	25,61	35,75	49,86
Hosp. de Torrevieja	4.749	6.504	1.734	12.987	36,57	50,08	13,35	75,17
Hosp. de Manises	6.782	7.925	1.396	16.103	42,12	49,21	8,67	57,76
Hosp. del Vinalopó	4.615	7.525	1.563	13.703	33,68	54,91	11,41	70,17
Consorti Hosp. Provincial de Castelló	1.583	3.201	1.666	6.450	24,54	49,63	25,83	68,14
Total	142.469	144.639	89.127	376.242	37,87	38,44	23,69	58,83

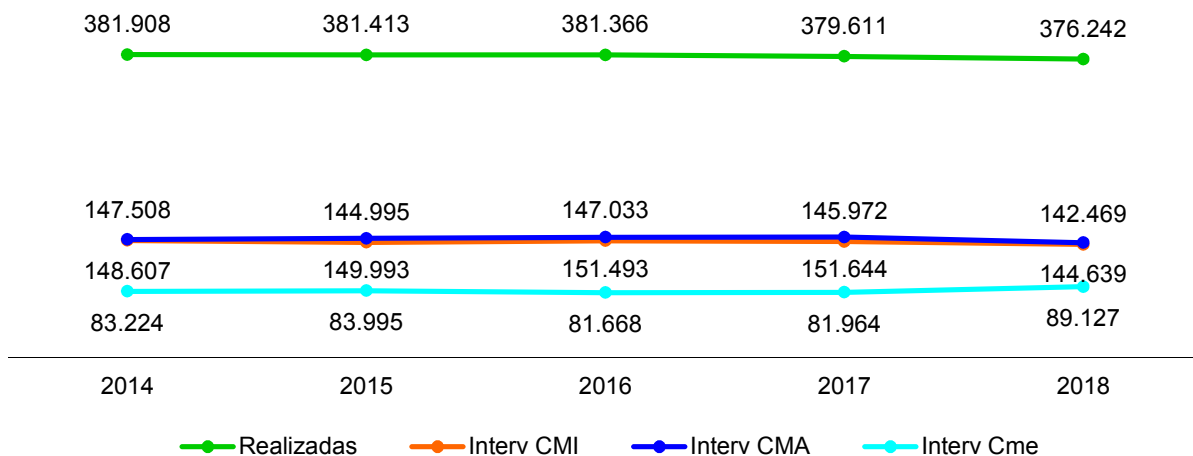
Font: elaboració pròpia (ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

Glossari:

- CMI: cirurgia major amb ingrés
- CMA: cirurgia major ambulatoria
- Cme: cirurgia menor
- I. Ambul: índex d'ambulatorització

El gràfic següent mostra l'evolució de les intervencions fetes.

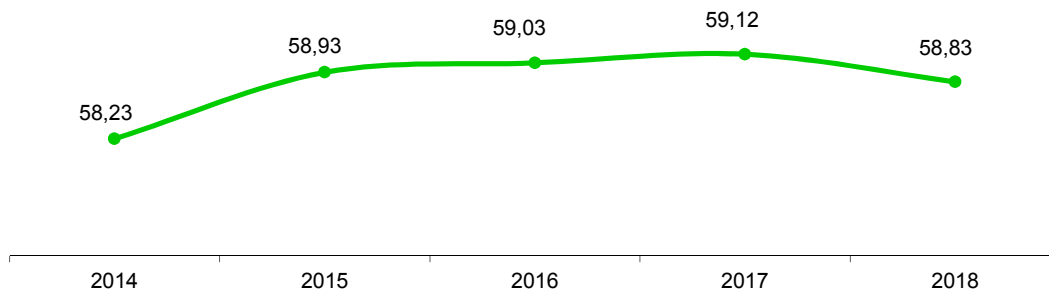
Evolució de les intervencions fetes
Període 2014-2018

Font: ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària

En el gràfic següent es pot veure l'evolució de l'índex d'ambulatorització quirúrgica. Aquest índex mesura el percentatge d'intervencions programades de cirurgia major que no requereixen ingrés.

Índex d'ambulatorització quirúrgica
Període 2014-2018

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA-QUI. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

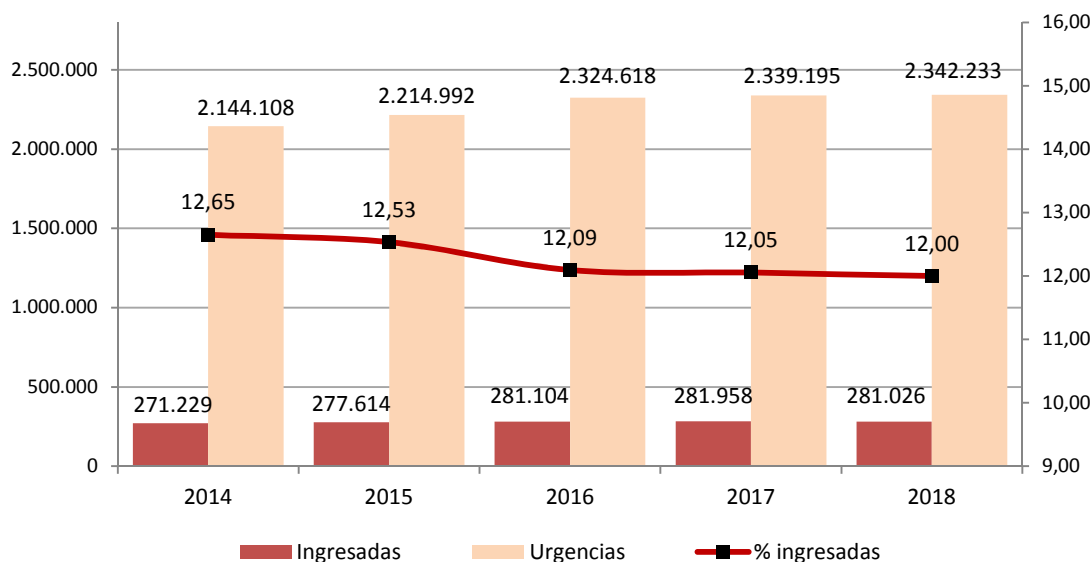
8.3.2.4. Activitat en urgències hospitalàries

Urgències hospitalàries				
Exercici 2018				
Hospitals	Registrades	Ingressades	Mitjana per dia	%
Hosp. Comarcal de Vinaròs	41.041	4.402	112,44	10,73
Hosp. General de Castelló	101.237	12.928	277,36	12,77
Hosp. La Plana (Castelló)	63.653	9.620	174,39	15,11
Hosp. Sagunt	75.225	7.070	206,1	9,40
Hosp. Clínic Universitari	161.087	14.981	441,33	9,30
Hosp. Arnau de Vilanova	106.468	12.225	291,69	11,48
Hosp. La Fe	234.983	24.696	643,79	10,51

Urgències hospitalàries				
Exercici 2018				
Hospitals	Registrades	Ingressades	Mitjana per dia	%
Hosp. de Requena	25.669	2.269	70,33	8,84
Hosp. General Universitari	144.525	13.993	395,96	9,68
Hosp. Dr. Peset	135.010	14.968	369,89	11,09
Hosp. La Ribera	122.421	15.445	335,4	12,62
Hosp. Francesc de Borja (Gandia)	81.602	10.869	223,57	13,32
Hosp. de Dénia	59.019	8.880	161,7	15,05
Hosp. d'Ontinyent	28.448	1.853	77,94	6,51
Hosp. Lluís Alcanyís (Xàtiva)	63.354	7.561	173,57	11,93
Hosp. Verge dels Liris (Alcoi)	49.755	7.962	136,32	16,00
Hosp. Vila-Joiosa	69.987	10.877	191,75	15,54
Hosp. Sant Joan (Alacant)	89.542	13.301	245,32	14,85
Hosp. General d'Elda	78.756	13.169	215,77	16,72
Hosp. General d'Alacant	160.773	17.450	440,47	10,85
Hosp. General d'Elx	82.225	11.652	225,27	14,17
Hosp. Vega Baja (Orihuela)	78.327	11.301	214,59	14,43
Hosp. de Torrevieja	79.283	12.168	217,21	15,35
Hosp. de Manises	105.259	10.795	288,38	10,26
Hosp. del Vinalopó	86.920	8.640	238,14	9,94
Hosp. Sant Vicent Raspeig	613	0	1,68	0,00
Hosp. Provincial de Castelló	17.051	1.951	46,72	11,44
Total	2.342.233	281.026	6.417,08	12,00

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

Evolució de les urgències ingressades i ateses Període 2014-2018

Font: ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària

Urgències hospitalàries: temps de permanència		
Exercici 2018		
Centre	Temps de permanència en urgències des del registre fins a l'alta	
	Total	Destinació Domicili
Hosp. Comarcal de Vinaròs	196,79 min	157,55 min
Hosp. General Universitari de Castelló	197,48 min	118,27 min
Hosp. Universitari de la Plana	256,12 min	241,26 min
Hosp. de Sagunt	176,01 min	142,86 min
H. General Universitari de València	207,78 min	107,74 min
H. Arnau de Vilanova	194,49 min	174,10 min
Hosp. universitari i polític La Fe	203,92 min	155,39 min
Hosp. General de Requena	181,52 min	150,65 min
Consorci Hosp. General de València	204,17 min	204,45 min
Hosp. Universitari Doctor Peset	174,07 min	155,83 min
Hosp. Universitari de la Ribera	202,21 min	125,04 min
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	182,09 min	150,77 min
Hosp. de Dénia	313,52 min	276,21 min
Hosp. d'Ontinyent	109,36 min	81,56 min
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	194,35 min	173,28 min
Hosp. Verge dels Lliris	178,43 min	141,48 min
Hosp. de la Vila Joiosa	256,19 min	190,58 min
Hosp. Sant Joan d'Alacant	183,58 min	162,02 min
Hosp. General d'Elda	222,36 min	151,19 min
Hosp. General d'Alacant	147,32 min	117,80 min
H. General d'Elx	210,39 min	155,63 min
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	192,92 min	120,48 min
Hosp. de Torrevieja	316,06 min	220,14 min
Hosp. de Manises	236,47 min	195,62 min
Hosp. del Vinalopó	237,08 min	182,27 min
Hosp. Sant Vicent del Raspeig	471,43 min	
Hosp. del Vinalopó	162,8 min	159,19 min
Total	205,53 min	174,67 min

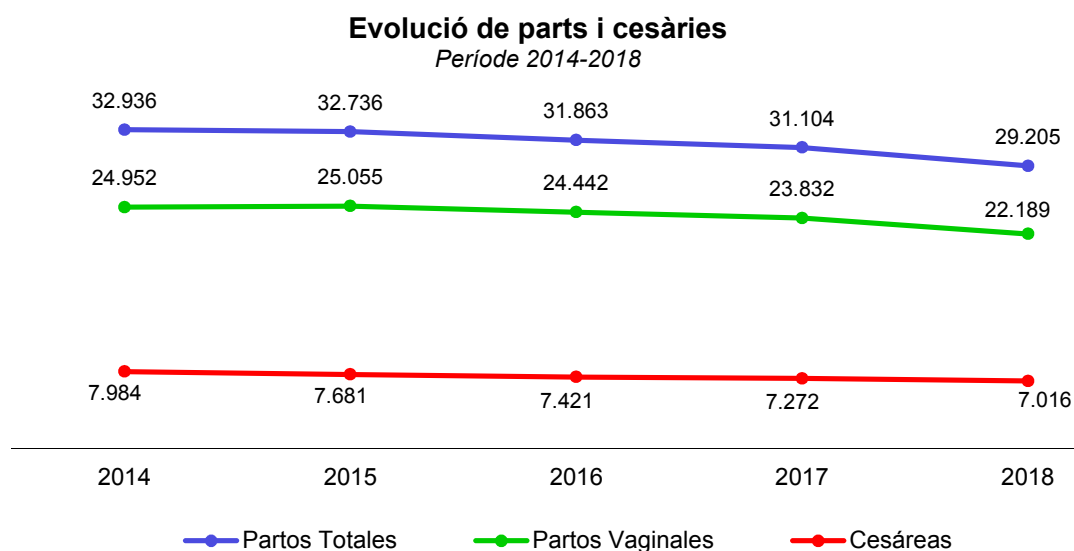
8.3.2.5. Parts totals, cesàries i anestèsia epidural

Parts, cesàries, anestèsia epidural i nounats						
Exercici 2018						
Hospitals	Parts			% de parts vaginals amb epidural	% de cesàries	Nounats vius
	Vaginals	Cesàries	Totals			
Hosp. Comarcal de Vinaròs	440	136	576	57,5	23,61	580
Hosp. General Universitari de Castelló	1.082	434	1.516	84,57	28,63	1.559
Hosp. Universitari de la Plana	1.116	182	1.298	63,98	14,02	1.306
Hosp. de Sagunt	540	123	663	77,41	18,55	658
Hosp. General Universitari de València	945	299	1.244	81,8	24,04	1.284

Parts, cesàries, anestèsia epidural i nounats						
Exercici 2018						
Hospitals	Parts			% de parts vaginals amb epidural	% de cesàries	Nounats vius
	Vaginals	Cesàries	Totals			
Hosp. universitari i polític La Fe	3.274	1.360	4.634	65,33	29,35	4.868
Hosp. General de Requena	215	43	258	86,98	16,67	257
Consorti Hosp. General València	881	349	1.230	82,75	28,37	1.240
Hosp. Universitari Doctor Peset	844	288	1.132	79,62	25,44	1.145
Hosp. Universitari de la Ribera	1.114	332	1.446	75,49	22,96	1.462
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	835	259	1.094	81,32	23,67	1.106
Hosp. de Dénia	724	289	1.013	74,17	28,53	1013
Hosp. General d'Ontinyent	103	73	176	55,34	41,48	172
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	346	103	449	57,23	22,94	977
Hosp. Verge dels Lliris	643	276	919	55,37	30,03	931
Hosp. Marina Baixa de la Vila Joiosa	721	278	999	78,64	27,83	1.008
Hosp. universitari de Sant Joan d'Alacant	739	273	1.012	91,47	26,98	1.038
Hosp. General d'Elda	895	199	1.094	75,64	18,19	1.109
Hosp. General Universitari d'Alacant	1.580	470	2.050	80,06	22,93	2.126
Hosp. General d'Elx	924	278	1.202	87,99	23,13	1.236
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	1022	287	1.309	60,37	21,93	1.319
Hosp. Universitari de Torrevieja	936	240	1.176	55,13	20,41	1.192
Hosp. de Manises	1.057	187	1.244	69,54	15,03	1.259
Hosp. Universitari del Vinalopó	1.213	258	1.471	70,07	17,54	1.494
Total	22.189	7.016	29.205	72,94	24,02	30.339

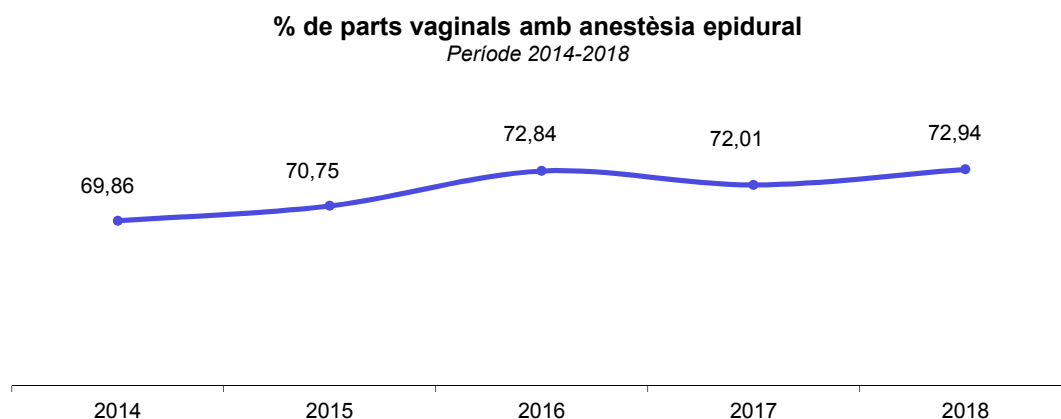
Font: elaboració pròpia (SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

L'evolució dels parts i les cesàries és la següent:

Font: elaboració pròpia (SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

L'evolució dels parts vaginals amb anestèsia epidural és:

Font: elaboració pròpia (SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.3.3. Llista d'espera

8.3.3.1. Llista d'espera quirúrgica

Es consideren en llista d'espera quirúrgica tots els pacients que estan pendents d'un procediment quirúrgic diagnòstic o terapèutic acceptat i per a la realització del qual es té prevista la utilització de quiròfan en algun dels hospitals públics de la Comunitat Valenciana. No s'hi inclouen els pacients la intervenció dels quals es programeja dins de l'episodi d'hospitalització en què s'estableix la indicació quirúrgica.

Al gener de 2016 es va modificar el càlcul de la llista d'espera quirúrgica. Des de llavors:

- es comptabilitzen els dies de demora des de la data d'inclusió;
- a més, només s'exclouen els diagnòstics de tumors.

La demora és el temps de mitjana, expressat en dies, que estan esperant els qui estan pendents d'intervenció, des de la data d'entrada en el registre fins a la data final del període d'estudi.

A 31 de desembre de 2018, el nombre de pacients que esperen una intervenció quirúrgica és de 66.448, amb un temps d'espera mitjà (demora) de 115 dies, un 7,5 % més de pacients que en 2017 i 12 dies més de demora que en el mateix període de l'any anterior.

Cal destacar l'augment significatiu del 27,4 % en el nombre de pacients que esperen més de 180 dies respecte a desembre de 2017.

Com es pot observar en la taula següent, les especialitats quirúrgiques amb més llista d'espera són:

- Traumatologia, amb 21.722 pacients
- Oftalmologia, amb 14.799 pacients
- Cirurgia general, amb 11.026 pacients

Llista d'espera quirúrgica: temps d'espera						
<i>Dades referides a desembre de 2018</i>						
Especialitat	Temps mitjà (dies)	Nre. de pacients en espera			Total de pacients	Taxa per 1.000 hab.
		0 - 90 dies	91 - 180 dies	més de 180 dies		
Cirurgia general	98	7.110	2.043	1.873	11.026	2,36
Ginecologia	85	1.463	406	324	2.193	0,47
Oftalmologia	94	9.659	2.559	2.581	14.799	3,17
Otorrinolaringologia	86	2.677	825	568	4.070	0,87
Traumatologia	144	10.584	3.600	7.538	21.722	4,65
Urologia	90	2.417	734	557	3.708	0,79
Cirurgia cardíaca	37	295	11	5	311	0,07
Cirurgia vascular	149	1.085	213	652	1.950	0,42
Cirurgia maxil·lofacial	127	1.125	435	635	2.195	0,47
Cirurgia pediàtrica	130	629	345	454	1.428	0,31
Cirurgia plàstica	129	702	322	432	1.456	0,31
Cirurgia toràcica	139	102	17	48	167	0,04
Neurocirurgia	158	510	215	422	1.147	0,25
Dermatologia	66	40	7	4	51	0,01
Unes altres	55	187	38	0	225	0,05
Total	115	38.585	11.770	16.093	66.448	14,21

Font: elaboració pròpia (RCLE i ALUMBRA. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.3.3.2. Llista d'espera de consultes externes

Es consideren en llista d'espera de consultes externes tots els que estan pendents de ser atesos en una primera consulta d'atenció especialitzada de manera ambulatoria i programada. Es defineix com a primera consulta l'efectuada a una persona malalta, per primera vegada, en una especialitat concreta i per un problema de salut nou, segons criteri del personal facultatiu prescriptor.

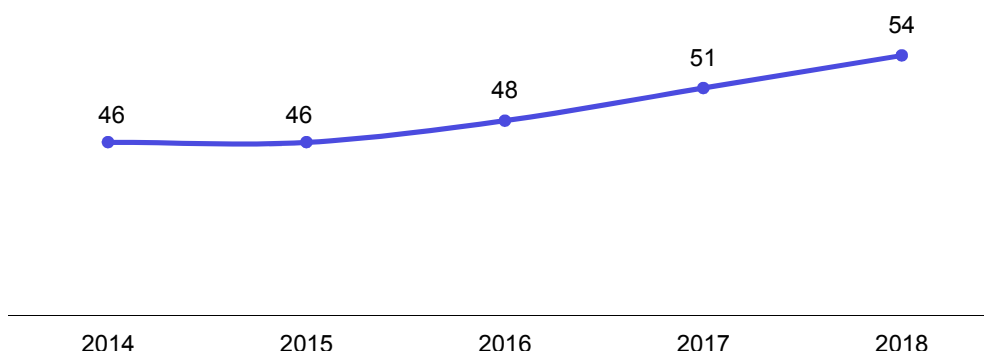
La demora és el temps de mitjana que estan esperant les persones malaltes pendents de ser ateses en consulta des de la data d'indicació de la consulta fins a la data final del període d'estudi.

Llista d'espera en consultes externes			
<i>Dades referides a desembre de 2018</i>			
Especialitat	Consultes pendents	Demora en dies	
Al·lèrgia	8.472	68	
Anestèsia / reanimació	8.182	48	
Cardiologia	6.770	45	
Cirurgia cardiovascular	284	42	
Cirurgia general	8.855	40	
Cirurgia maxil·lofacial	2.721	52	
Cirurgia ortopèdica i traumatològica	31.898	54	
Cirurgia pediàtrica	559	45	
Cirurgia plàstica	834	80	
Cirurgia toràcica	109	25	

Llista d'espera en consultes externes		
<i>Dades referides a desembre de 2018</i>		
Especialitat	Consultes pendents	Demora en dies
Cirurgia vascular	2.598	79
Dermatologia	31.370	53
Endocrinologia	3.559	34
Geriatría	22	16
Ginecologia-obstetrícia	10.508	37
Hematologia	1.262	30
Immunologia	10	70
Genètica	14	213
Medicina esportiva	43	23
Medicina digestiva	10.133	42
Medicina intensiva	60	19
Medicina interna	1.268	24
Medicina nuclear	16	54
Medicina preventiva	478	22
Nefrologia	742	29
Pneumologia	4.915	51
Neurocirurgia	1.560	49
Neurofisiologia	137	46
Neurologia	11.391	59
Nutrició i dietètica	14	25
Odontostomatologia	2.298	17
Oftalmologia	32.866	55
Oncologia	424	20
Otorrinolaringologia	12.154	36
Pediatría	3.846	38
Psicologia clínica	169	40
Psiquiatria	594	72
Cremats	5	55
Radiodiagnòstic	31	68
Radioteràpia	66	26
Rehabilitació	20.818	101
Reumatologia	3.312	38
Unitat Mèdica de Curta Estada (UMCE)	8	21
Unitat de Patologia Mamària	57	20
Unitat del Dolor	1.796	77
Unitat de Malalties Infeccioses	152	23
Urologia	10.829	50
Total	238.209	54

Font: elaboració pròpia (SISAL. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

Evolució de la demora en llista d'espera
Període 2014 - 2018

8.3.3.3. Pla de xoc

El pla de xoc implica derivar operacions a centres privats per a agilitar el ritme de les intervencions quirúrgiques. En 2018 es van derivar un total de 14.574 pacients.

Es considera "assignació" d'un pacient quan, després d'haver acceptat la intervenció d'aquest en una de les clíniques de pla de xoc, se l'assigna a una en concret. Un mateix pacient pot ser assignat a més d'una clínica, si en la inicial no pot ser intervingut per algun motiu. No tots els pacients assignats són intervinguts en les clíniques de pla de xoc, pel fet que poden sorgir complicacions, contraindicacions, renúncies del pacient, etc.

Pla de xoc: assignacions			
<i>Exercici 2018</i>			
Hospitals	Nombre d'assignacions		Total
	1r semestre	2n semestre	
Hosp. Comarcal de Vinaròs	57	58	115
Hosp. General Universitari de Castelló	177	178	355
Hosp. Universitari de la Plana	143	188	331
Hosp. de Sagunt	0	0	0
Hosp. General Universitari de València	476	521	997
Hosp. de la Malva-rosa	171	35	206
Hosp. Arnau de Vilanova	364	544	908
Hosp. universitari i polític La Fe	789	597	1.386
Hosp. General de Requena	0	0	0
Consorci Hosp. General de València	1.356	1.166	2.522
Hosp. universitari Doctor Peset	403	348	751
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	0	0	0
Hosp. General d'Ontinyent	20	41	61
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	212	118	330
Hosp. Verge dels Liris	409	406	815
Hosp. Marina Baixa de la Vila Joiosa	263	411	674
Hosp. de Sant Joan d'Alacant	884	732	1.616
Hosp. General d'Elda	335	386	721
Hosp. General Universitari d'Alacant	597	482	1.079
Hosp. General Universitari d'Elx	310	357	667
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	541	499	1.040
Total	7.507	7.067	14.574

Font: elaboració pròpia (RCLE i ALUMBRA-GLE. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.3.3.4. Programa d'autoconcertació per a la reducció de la llista d'espera quirúrgica

El programa d'autoconcertació de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública està regulat per l'Acord de 27 de gener de 2006 del Consell de la Generalitat, pel qual s'estableix el programa d'autoconcertació per a la reducció de la llista d'espera quirúrgica en el sistema sanitari de la Comunitat Valenciana.

L'última publicació del DOGV sobre això és l'Acord de 18 de gener de 2019, de regulació del programa especial de productivitat per a la reducció, en 2019, de la demora assistencial en el Sistema Valencià de Salut.

Programa d'autoconcertació per a reduir llista d'espera quirúrgica			
<i>Període 2016-2018</i>			
<i>Intervencions per especialitat</i>			
Especialitat	2016	2017	2018
Cirurgia cardiovascular	20	79	127
Cirurgia general	3.251	4.894	4.829
Cirurgia maxil·lofacial	226	694	435
Cirurgia ortopèdica i traumatològica	3.401	4.694	4.017
Cirurgia pediàtrica	575	620	678
Cirurgia plàstica	154	137	157
Cirurgia toràcica	168	143	153
Cirurgia vascular	246	517	488
Dermatologia	52	49	32
Ginecologia-obstetrícia	230	287	382
Neurocirurgia	142	323	288
Odontostomatologia	3	0	0
Oftalmologia	4.231	5.897	5.402
Otorrinolaringologia	538	704	770
Unitat de Patologia Mamària	0	10	43
Urologia	1.638	2.640	2.573
Total	14.875	21.688	20.374

Font: elaboració pròpia (RCLE i ALUMBRA-GLE. Servei d'Anàlisi de Sistemes d'Informació Sanitària)

8.3.4. Alternatives assistencials a l'hospitalització convencional

8.3.4.1. Hospital de dia

L'hospital de dia és una unitat assistencial que presta, a pacients, cures especialitzades ambulatories que requereixen ser fetes en el medi hospitalari, de menys de 12 hores de durada, bàsicament d'infermeria, en col·laboració amb un ampli grup d'especialitats.

Es considera hospitalització de dia l'atenció programada per a pacients que requereixen, en un mateix dia, normalment durant unes hores, l'aplicació de determinats tractaments o la realització de determinades tècniques diagnòstiques, o que necessiten altres serveis de suport que, en un altre cas, necessitarien l'hospitalització convencional.

L'hospital de dia proporciona a les especialitats una estructura d'atenció, un espai físic amb llocs funcionants i personal d'infermeria.

Les diverses formes d'organització de l'hospital de dia poden ser:

- Per especialitats, és a dir, hospitals de dia monogràfics per àrees: oncohematologia, ginecoobstetrícia, pediatria, pneumologia, medicina interna, etc.
- Com a hospital de dia "polivalent", que inclou diverses especialitats.

Activitat dels hospitals de dia								
Exercici 2018								
Centres	Llocs	Hores	Total (nre.)	Visites fetes				Índex de rotació
				A demanda		Programades		
				Nre.	%	Nre.	%	
Hosp. de Vinaròs	11	9.825	4.070	259	6,4 %	3.811	93,6	30,83
Hosp. Gral. de Castelló	27	46.704	14.740	2.131	14,5	12.609	85,5	45,49
Hosp. Universitari de la Plana	20	33.278	8.662	1	0,0 %	8.661	100,0	37,02
Hosp. de Sagunt	15	33.210	9.760	487	5,0 %	9.273	95,0	54,22
Hosp. Clínic de València	41	74.478	32.515	2.808	8,6 %	29.707	91,4	66,9
Hosp. Arnau de Vilanova	26	69.020	14.132	1.062	7,5 %	13.070	92,5	45,29
Hosp. universitari La Fe	79	126.265	71.494	15.501	21,7	55.993	78,3	75,42
Hosp. General de Requena	2	220	1.531	97	6,3 %	1.434	93,7	69,59
Consorci Hosp. General de	60	123.970	40.494	9.472	23,4	31.022	76,6	56,01
Hosp. universitari Doctor Peset	10	32.484	11.678	680	5,8 %	10.998	94,2	94,18
Hosp. Pare Jofré	24	3.458	1.667	0	0,0 %	1.667	100,0	5,79
Hosp. Universitari de la Ribera	15	28.020	10.821	93	0,9 %	10.728	99,1	60,12
Hosp. Francesc de Borja de	18	36.235	11.107	15	0,1 %	11.092	99,9	51,42
Hosp. de Dénia	16	2.112	8.091	2.010	24,8	6.081	75,2	42,14
Hosp. d'Ontinyent	11	4.392	3.027	0	0,0 %	3.027	100,0	23,28
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	11	28.223	12.997	621	4,8 %	12.376	95,2	94,87
Hosp. Verge dels Lliris	21	38.063	18.189	2.698	14,8	15.491	85,2	72,18
Hosp. de la Vila Joiosa	10	14.280	12.937	171	1,3 %	12.766	98,7	108,71
Hosp. Sant Joan d'Alacant	18	30.338	17.828	0	0,0 %	17.828	100,0	82,16
Hosp. General d'Elda	33	56.483	15.573	839	5,4 %	14.734	94,6	39,63
Hosp. General d'Alacant	36	90.885	37.518	1.951	5,2 %	35.567	94,8	86,85
Hosp. Sant Vicent del Raspeig	1	1.920	2.114	35	1,7 %	2.079	98,3	176,17
Hosp. General d'Elx	57	82.612	54.483	15.010	27,6	39.473	72,5	79,89
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	25	44.975	13.901	2.275	16,4	11.626	83,6	46,34
Hosp. de Torrevejeja	38	3.492	18.095	1.437	7,9 %	16.658	92,1	39,68
Hosp. de Manises	31	89.032	18.662	18	0,1 %	18.644	99,9	50,17
Hosp. del Vinalopó	25	2.738	15.290	3.625	23,7	11.665	76,3	50,97
Consorci Hosp. Prov. Castelló	18	101.500	17.395	539	3,1 %	16.856	96,9	80,53
Total	698	1.208.212	498.771	63.835	12,8	434.936	87,2	59,53

Font: SISAL

8.3.4.2. Curta estada

La unitat de curta estada és una unitat de suport del servei d'urgències i una alternativa clara a l'hospitalització convencional de pacients amb requeriment d'atenció urgent i que estan afectats d'algunes malalties cròniques reaguditzades (estacionals o no) o de patologies de gravetat lleu-moderada de curta evolució.

Com ja s'ha indicat en l'apartat 8.3.2.1, s'hi inclouen les dades de l'any 2017, perquè no estan disponibles les de l'any 2018.

Activitat de l'hospitalització de curta estada						
Exercici 2018						
Hospitals	Altes			% d'altres	Estada mitjana	Pes mitjà del GRD
	Home	Dona	Total			
Hosp. General de Castelló	499	649	1.148	6,90 %	2,51	0,70
Hosp. Universitari de la Plana	408	438	846	5,10 %	4,45	0,67
Hosp. Clínic de València	533	1.060	1.593	9,60 %	6,32	0,69
Hosp. de la Malva-rosa	4	18	22	0,10 %	31,45	0,56
Hosp. Arnau de Vilanova	612	893	1.505	9,10 %	3,44	0,64
Hosp. universitari La Fe	737	1.035	1.772	10,70 %	5,45	0,80
Hosp. Universitari Doctor Peset	862	1.120	1.982	12,00 %	3,40	0,64
Hosp. Francesc de Borja - Gandia	481	571	1.052	6,30 %	2,95	0,64
Hosp. de Dénia	137	93	230	1,40 %	1,00	0,54
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	501	511	1.012	6,10 %	3,48	0,69
Hosp. Marina Baixa de la Vila Joiosa	91	88	179	1,10 %	3,21	0,58
Hosp. General d'Elda	701	748	1.449	8,70 %	3,57	0,64
Hosp. General d'Alacant	725	953	1.678	10,10 %	2,88	0,68
Hosp. General d'Elx	364	525	889	5,40 %	2,94	0,56
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	394	377	771	4,70 %	3,30	0,61
Hosp. Universitari de Torrevieja	29	28	57	0,30 %	1,53	0,53
Hosp. Universitari del Vinalopó	214	179	393	2,40 %	2,04	0,62
Total	7.292	9.286	16.578	100 %	3,77	0,67

Font: elaboració pròpia (ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària)

Glossari: GRD – grups relacionats pel diagnòstic

8.3.4.3. Hospitalització a domicili

Consulteu l'activitat d'hospitalització a domicili en l'apartat 8.2.1.1.

8.3.5. Plans i programes sanitaris

8.3.5.1. Malalties cerebrovasculars:

- **Estratègia per a l'atenció al dany cerebral adquirit –DCA– a la Comunitat Valenciana (2017-2020)**

Objectiu general: establir les línies de desenvolupament necessàries per a millorar l'atenció que es presta a les persones amb dany cerebral adquirit (DCA) i a les seues famílies a la Comunitat Valenciana, i aconseguir que aquesta siga una atenció sanitària i sociosanitària integral, integrada i individualitzada; segura, eficient i efectiva; orientada a aconseguir el màxim nivell possible de qualitat de vida, autonomia, integració sociofamiliar i participació social de les persones afectades; sustentada en l'evidència científica i contrastada per l'experiència pràctica de professionals; dirigida a persones amb discapacitat deguda a DCA; amb l'aplicació dels principis d'equitat, sostenibilitat i qualitat assistencial; així com col·laborar en la generació i la difusió de coneixement en el camp de la neurorehabilitació.

Reptes de futur:

- Donar una cobertura assistencial equitativa, sostenible i de qualitat a les persones afectades de DCA en tots els estadis del procés (missió).
- Promoure la identificació de les persones afectades com un col·lectiu amb necessitats de la mateixa tipologia (Codi DCA).
- Homogeneïtzar l'atenció en tots els departaments de salut i els centres d'atenció al DCA.
- Assegurar la coordinació i la continuïtat de l'atenció en totes les fases i entre tots els dispositius i els agents.
- Definir un full de ruta que permeta transitar des del "hui" cap al futur (visió) mantenint una atenció suficient i equitativa al DCA.

Línies estratègiques:

- I. Definició de les polítiques assistencials per al DCA
- II. Definició del model assistencial
- III. Definició d'un mapa estratègic per a l'atenció al DCA a la Comunitat Valenciana
- IV. Normalització de l'assistència
- V. Dotació i homogeneïtzació de recursos
- VI. Control, seguiment i garantia de qualitat
- VII. Gestió del coneixement (formació, recerca i desenvolupament en DCA)
- VIII. Integració del personal implicat en el procés assistencial al DCA

Actuacions en 2018: en l'exercici 2017, l'Oficina Autònoma de Dany Cerebral Adquirit va treballar per a definir i publicar l'*Estratègia per a l'atenció a les persones amb dany cerebral adquirit a la Comunitat Valenciana*.

Aquesta Estratègia es va plasmar en un document que es va presentar públicament el 20 de juny de 2017 i que actualment està accessible per a tots els usuaris en la web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Per a facilitar-ne la implantació es va crear un Comité Tècnic DCA III, conformat per representants de tots els col·lectius implicats en l'atenció

a persones amb DCA, des de professions sanitàries fins a professionals de l'àmbit social, de l'àmbit universitari i representants d'associacions de pacients.

Per a abordar el desenvolupament dels diversos objectius s'han creat diversos grups de treball que estan analitzant i elaborant informes en relació amb alguns aspectes que s'han considerat prioritaris:

- Atenció a les persones amb estats alterats de consciència
- Atenció al dany cerebral infantil
- Desenvolupament d'activitats de formació a professionals implicats en l'atenció a persones amb DCA
- Integració de l'atenció a persones amb DCA (processos integrats)
- Definició del "Codi-DCA"

Aquests grups de treball s'han reunit en diverses ocasions i continuen treballant en l'actualitat per a aconseguir els objectius que s'han marcat.

D'altra banda, s'ha impulsat la creació de xarxes assistencials en els diversos departaments de salut per a facilitar l'acció integrada i coordinada dels diversos tipus d'agents i àmbits assistencials que intervenen al llarg del temps en el procés assistencial de les persones amb DCA.

Actualment, tots els departaments de salut disposen d'una xarxa assistencial per a l'atenció a les persones amb DCA. Això suposa un avanç molt important en la millora de l'atenció a aquest col·lectiu de persones.

A més, s'ha definit una solució per a cada departament de salut per a poder oferir la prestació de neurorehabilitació del DCA, tant en règim d'hospitalització com en ambulatori, de manera que tots els ciutadans que ho necessiten puguen accedir a aquest recurs i s'eviten barreres, tant de tipus temporal com espacial o econòmic. S'ha elaborat i s'ha llançat un concurs públic per a la prestació de la neurorehabilitació ambulatoria del dany cerebral adquirit; no obstant això, de moment es troba paralitzat a causa d'un recurs interposat per part d'una empresa, a l'espera de la resolució del tribunal corresponent.

• **Pla integral d'atenció a l'ictus a la Comunitat Valenciana: "Codi Ictus"**

Aquest Pla s'alinea amb l'Estratègia de l'ictus del Sistema Nacional de Salut (SNS) de 2009, promoguda pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, i aprovada pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 26 de novembre de 2008.

- Objectius:*
- Proporcionar a les persones malaltes, en el menor temps possible, el tractament de fibrinòlisi que permeta la repermeabilització de l'artèria cerebral obstruïda, de manera que disminuïska la mortalitat per aquesta causa i es produïska el mínim dany neurològic possible.
 - Incorporar aquestes persones a les teràpies de rehabilitació precoç i millorar la seua qualitat de vida, en sobreviure a l'ictus, amb el mínim dany cerebral.

Accions: organitzar els recursos sanitaris d'atenció primària, emergències i hospitals perquè, davant d'una alerta de possible ictus, actuen de manera ràpida i coordinada.

- Aspectes fonamentals:**
- Detecció ràpida i atenció urgent dels casos amb ictus.
 - Creació d'unitats d'ictus en hospitals amb serveis de neurologia que són referència per a uns altres.
 - Constitució d'equips d'ictus multidisciplinaris als hospitals referenciats.
 - Utilització de la telemedicina (TELEICTUS) per a l'atenció de les persones malaltes als hospitals amb equip d'ictus, tutoritzada per la unitat d'ictus, amb disminució de costos en desplaçaments, tractaments i possibles seqüeles.
 - Organització de l'atenció a l'ICTUS Complex, com un nivell superior d'atenció, per a les persones malaltes candidates a aquests procediments: neuroradiologia intervencionista i neurocirurgia de l'ictus.
 - Rehabilitació precoç en serveis de rehabilitació i en unitats de dany cerebral sobrevingut.
 - Formació de professionals dels SES i d'AP.
 - Difusió a la població de la importància de l'alerta primerenca als serveis sanitaris davant d'un possible ictus.
 - Difusió del cartell "Ictus o atac cerebral. Telefona al 112. El temps és vida".
 - Extensió a tota la Comunitat del model d'atenció a través dels equips Teleictus.
 - Designació com a unitats de referència del Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana a les unitats d'ictus.

- Actuacions en 2018:**
- Seguiment i avaluació del Pla integral d'atenció a l'ictus a la Comunitat Valenciana: "Codi Ictus"
 - Actualització del Pla d'acord amb les últimes evidències científiques, mitjançant la creació i la coordinació d'un grup d'experts.

- **Estratègia en ictus de l'SNS**

- Objectius:**
- Procurar el compliment dels requeriments de l'Estratègia a la Comunitat Valenciana.
 - Participar en el seguiment, l'avaluació i l'actualització de l'Estratègia en ICTUS de l'SNS.

- **Pla de control del tractament anticoagulant oral (TAO)**

- Objectius:**
- Evitar els desplaçaments als centres hospitalaris de referència per al control del tractament anticoagulant oral.
 - Afavorir el control de les persones malaltes pel personal mèdic de família.

Accions: seguiment de la descentralització del control de l'anticoagulació oral.

- Actuacions en 2018:** seguiment, avaluació i millora del nivell de descentralització del control del TAO en els centres de salut i la modalitat de descentralització

utilitzada en cadascun d'aquests.

8.3.5.2. Malalties cardiovasculars

- **Pla d'actuació per a la reperfusió en l'infart agut de miocardi amb elevació del segment ST: "Codi Infart"**

Aquest Pla s'alinea amb l'Estratègia en cardiopatia isquèmica de l'SNS del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

- Objectius:*
- Proporcionar a la persona amb un possible infart agut de miocardi (IAM) el tractament més adequat en cada cas (angioplàstia primària o fibrinòlisi) i en el mínim temps possible, que permeta la repermeabilització de l'artèria coronària obstruïda, amb el mínim dany cardíac possible.
 - Organitzar l'actuació ràpida dels recursos sanitaris, tant d'atenció primària com d'emergències i hospitalaris, de manera que s'atenga ràpidament la persona amb IAM i es disminuïska la mortalitat per aquesta causa, i que es millore la seua qualitat de vida, en sobreviure a l'infart, amb el mínim dany cardíac.

- Aspectes fonamentals:*
- Detecció i atenció urgent a l'IAM.
 - Atenció pel SAMU de l'infart agut de miocardi (IAM) extrahospitalari. El personal del SAMU decideix la modalitat de tractament a dur a terme, i si és fibrinòlisi, l'administra *in situ*.
 - Organització territorial de l'atenció per a fer l'angioplàstia primària per les unitats d'hemodinàmica, de manera que es garantisca aquesta prestació les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any.
 - Formació específica de professionals dels SES i d'AP.
 - Difusió a la població de la importància de l'alerta primerenca als serveis sanitaris davant d'un possible IAM.
 - Difusió en tota la Comunitat Valenciana del cartell "Dolor en el pit? Telefona al 112. Els segons compten" com a mesura de motivació de la població.
 - Difusió del fullet "Guia de maneig de la síndrome coronària aguda".
 - Designació com a unitats de referència del Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana per a la reperfusió en l'IAM a les unitats d'hemodinàmica.

- **Estratègia de la cardiopatia isquèmica de l'SNS**

- Objectius:*
- Procurar el compliment dels requeriments de l'Estratègia a la Comunitat Valenciana.
 - Participar en el seguiment, l'avaluació i l'actualització de l'Estratègia de la cardiopatia isquèmica de l'SNS.

Accions: Participació en el Comité Institucional de Comunitats Autònomes de l'Estratègia nacional.

- Actuacions en 2018:*
- S'ha participat en les reunions dutes a terme per l'Estratègia des del Ministeri de Sanitat, Serveis socials i Igualtat.
 - S'han recopilat i s'han remés les dades necessàries per a les avaluacions de l'Estratègia.

- S'ha dut a terme el seguiment dels indicadors d'avaluació de l'Estratègia.

8.3.5.3. Malaltia pulmonar obstructiva crònica - MPOC

- **Pla de salut en MPOC de la Comunitat Valenciana**

Aquest Pla s'alinea amb l'Estratègia en MPOC de l'SNS del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

- Objectius:*
- Disminuir el nombre de pacients amb diagnòstic incorrecte d'MPOC.
 - Facilitar el tractament correcte de les persones diagnosticades d'MPOC.
 - Facilitar el seguiment de les persones malaltes d'MPOC que evite reaguditzacions, recaigudes i hospitalitzacions innecessàries.
 - Disminuir els costos directes i indirectes en dies de baixa i les incapacitats per seqüeles d'aquesta malaltia.

Accions: des de l'inici del Pla s'han desenvolupat les línies d'actuació següents per la Direcció del Pla:

- Línia 1: prevenció i diagnòstic precoç.
- Línia 2: atenció a pacient estable.
- Línia 3: atenció a pacient agut.
- Línia 4: atenció al final de la vida.
- Línia 5: formació.
- Línia 6: investigació.
- Línia 7: avaluació i indicadors.

Actuacions en 2018: seguiment i avaluació del **Pla de salut en MPOC de la Comunitat Valenciana** i millorar-ne els aspectes que afavoreixen el bon funcionament d'aquest, especialment els relacionats amb:

- Construcció de l'aplicació informàtica, Gestor de Programes, integrada en el marc de la cronicitat, que permeta el diagnòstic i el seguiment de la persona malalta amb MPOC, tant en la seua situació estable com en les aguditzacions que patisca.
- Implementació de la Guia espanyola de l'MPOC (Ges MPOC) per a l'abordatge terapèutic específic de la malaltia.
- Procés assistencial integrat (PAI) de la persona malalta amb MPOC estable.
- Procés assistencial integrat (PAI) de la persona malalta amb MPOC exacerbada.
- Via clínica del pacient amb MPOC.
- Pla de cures d'infermeria en l'MPOC.

Revisió i actualització del Pla.

- **Estratègia en MPOC de l'SNS**

Aprovada pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 3 de juny de 2000.

- Objectius:*
- Procurar el compliment dels requeriments de l'Estratègia a la Comunitat Valenciana.
 - Participar en el seguiment, l'avaluació i l'actualització de l'Estratègia

en MPOC de l'SNS.

- Actuacions en 2018:*
- S'ha participat en les reunions presencials i per videoconferència dutes a terme per l'Estratègia des del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
 - S'han recopilat i s'han remés les dades necessàries per a l'avaluació de l'Estratègia.
 - S'ha dut a terme el seguiment dels indicadors d'avaluació de l'Estratègia.

• **Procés assistencial integrat (PAI) del pacient amb MPOC exacerbats**

- Objectius:*
- Disposar de processos assistencials encaminats a l'atenció de totes les persones malaltes que pateixen una agudització, que permeta racionalitzar els recursos i assegurar la continuïtat assistencial, la qualitat i l'eficiència d'aquests processos.
 - Proporcionar el tractament adequat i basat en la millor evidència científica a les persones amb MPOC que presenten exacerbacions, en el seu domicili o en el nivell assistencial més apropiat.

8.3.5.4. Malalties estranyes

Les actuacions de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública s'alineen amb l'Estratègia en malalties estranyes del Sistema Nacional de Salut de 2009, aprovada pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 3 de juny de 2009, i que l'11 de juny de 2014 va ser actualitzada per aquest òrgan.

- Objectius:* desenvolupar i coordinar actuacions sobre les set línies estratègiques que s'aborden en l'Estratègia en malalties estranyes del Sistema Nacional de Salut, els objectius i les recomanacions que aquesta marca.

- Accions:*
- Informar sobre les malalties estranyes i els recursos disponibles.
 - Difondre, a través de la pàgina web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, els centres d'experiència per a l'atenció a les malalties estranyes, així com els centres, els serveis i les unitats de referència de l'SNS en aquesta Comunitat.
 - Procurar que els serveis d'atenció al pacient de la Comunitat coneguen els recursos i els circuits d'atenció a les malalties estranyes.
 - Recollir i difondre les bones pràctiques sobre malalties estranyes en el Sistema Nacional de Salut.

- Actuacions en 2018:*
- Seguiment i avaluació de la implementació de l'Estratègia de l'SNS, de manera que es milloren els aspectes de les accions anteriors que n'afavoreixen el bon funcionament.
 - Continuació en l'elaboració del "Pla de millora en l'atenció a persones amb malalties estranyes a la Comunitat Valenciana" mitjançant un grup de treball configurat amb experts.

• **Estratègia en malalties estranyes de l'SNS**

- Objectius:*
- Procurar la implementació de l'Estratègia a la Comunitat Valenciana.
 - Participar en el seguiment, l'avaluació i l'actualització de l'Estratègia

en malalties estranyes de l'SNS.

- Accions:*
- Participació en el Comitè Institucional de Comunitats Autònomes de l'Estratègia nacional.
 - Coordinació dels serveis i les unitats amb responsabilitats en malalties estranyes per a la consecució dels objectius de l'Estratègia a la Comunitat Valenciana.

- Actuacions en 2018:*
- S'ha participat en les reunions dutes a terme per l'Estratègia des del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
 - S'han recopilat i s'han remés les dades necessàries per a l'avaluació de l'Estratègia.
 - S'ha fet el manteniment dels indicadors d'avaluació de l'Estratègia.

8.3.5.5. Programa per a la disminució de la prevalença d'úlceres per pressió - UPP

Objectius: unificar en els centres sanitaris un model d'atenció a persones amb úlceres per pressió (UPP) o en risc de patir-les, basat en l'evidència científica, que disminuïska la prevalença d'aquestes.

Actuacions 2018: seguiment i avaluació del pla d'implementació.

8.3.5.6. Programa d'infermeria escolar

Objectius: facilitar que els menors escolaritzats amb problemes de salut crònica que necessiten atenció sanitària durant l'horari escolar puguen seguir el seu procés escolar amb la màxima normalitat possible.

Accions: dotació de personal d'infermeria als centres d'educació especial a necessitats reals.

- Actuacions 2018:*
- Seguiment de la norma conjunta entre les conselleries responsables d'educació i sanitat que regula l'atenció sanitària en el medi escolar.
 - Dotació de personal d'infermeria referent en els centres d'educació especial.
 - Augment dels recursos destinats als centres d'educació especial.
 - Formació específica de professionals d'infermeria dels centres d'educació especial.
 - Dotació de recursos materials per a les consultes d'infermeria en els centres d'educació especial.

8.3.6. Centres, serveis i unitats de referència del Sistema Nacional de Salut

L'objectiu d'aquestes unitats és garantir l'equitat en l'accés a una atenció sanitària de qualitat, segura i eficient a les persones amb patologies de prevalença molt baixa, que, per les seues característiques, necessiten cures d'un nivell elevat d'especialització que requereixen concentrar, en un nombre reduït de centres, els casos a tractar o les tècniques, les tecnologies o els procediments preventius, diagnòstics o terapèutics, a fi de garantir la qualitat, la seguretat i l'eficiència assistencials.

Centres, serveis i unitats de referència del Sistema Nacional de Salut en 2017

Dades referides a la Comunitat Valenciana

Hosp. universitari i polítècnic La Fe

- Cremats crítics
- Trasplantament renal infantil
- Trasplantament pulmonar (infantil i adult)
- Trasplantament cardiopulmonar d'adults
- Tractament de les infeccions osteoarticulares resistents
- Trasplantament de progenitors hematopoètics al·logènics infantil
- Epilèpsia refractària
- Atàxies i paraplegies hereditàries
- Esclerosi múltiple
- Neurocirurgia pediàtrica complexa
- Atenció de la patologia raquimedul·lar
- Malalties metabòliques congènites (per a infància i edat adulta)
- Malalties estranyes que cursen amb trastorns del moviment (edat adulta)
- Malalties neuromusculars estranyes
- Sarcomes de la infància

Noves adquisicions en 2017

- Tumors renals amb afectació vascular
- Assistència integral de l'adult amb cardiopatia congènita

Consorci Hosp. General de València

- Cirurgia reparadora complexa de vàlvula mitral
- Cardiopaties familiars (inclou miocardiopatia hipertròfica)
- Cirurgia reparadora del ventricle esquerre

Hosp. General Universitari d'Alacant

- Reconstrucció de la superfície ocular complexa. Queratopròtesi
- Cirurgia del plexe braquial

Font: Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Elaboració pròpia

8.3.7. Unitats de referència de la Comunitat Valenciana

Unitats de referència de la Comunitat Valenciana

Unitats i hospitals

Oncologia pediàtrica

- Hosp. General Universitari de València
- Hosp. universitari i polítècnic La Fe
- Hosp. General Universitari d'Alacant

Diagnòstic i/o tractament durant la fase aguda de l'íctus

- Hosp. General Universitari de Castelló
- Hosp. General Universitari de València
- Hosp. universitari i polítècnic La Fe
- Consorci Hosp. General Universitari de València
- Hosp. General Universitari d'Alacant
- Hosp. General Universitari d'Elx

Procediment d'angioplàstia coronària en l'infart agut amb elevació del segment ST

- Hosp. General Universitari de Castelló (24 hores)

Unitats de referència de la Comunitat Valenciana

Unitats i hospitals

- Hosp. Clínic Universitari de València (24 hores)
- Hosp. universitari i politècnic La Fe (24 hores)
- Hosp. de la Ribera
- Consorci Hosp. General Universitari de València (24 hores)
- Hosp. universitari Sant Joan d'Alacant (24 hores)
- Hosp. General Universitari d'Alacant (24 hores)
- Hosp. General Universitari d'Elx

Consell genètic en càncer

- Consorci Hosp. Provincial de Castelló
- Hosp. General Universitari de València
- Hosp. universitari i politècnic La Fe
- Hosp. General Universitari d'Elx

Cirurgia reconstructiva de la mutilació genital femenina

- Hosp. Universitari Doctor Peset

Oncologia mèdica

- Consorci Hosp. Provincial de Castelló
- Hosp. General Universitari de València
- Hosp. universitari i politècnic La Fe
- Consorci Hosp. General Universitari de València
- Hosp. General Universitari d'Alacant
- Hosp. General Universitari d'Elx
- Fundació Institut Valencià d'Oncologia (IVO)

Fibrosi quística infantil

- Hosp. universitari Sant Joan d'Alacant
- Hosp. General Universitari de València
- Hosp. universitari i politècnic La Fe

Identitat de gènere

- Nivell 1: atenció psicoterapèutica. Els centres de salut sexual i reproductiva de:
 - CSSR Vila-real (Castelló)
 - CSSR Font de Sant Lluís (València)
 - CSSR Sant Blas (Alacant)
- Nivell 2: teràpia hormonal i farmacològica:
 - Hospital General Universitari de Castelló (Castelló)
 - Hospital universitari Dr. Peset (València)
 - Hospital General Universitari d'Alacant (Alacant)
- Nivell 3: atenció quirúrgica (no inclou reconstrucció genital):
 - Hospital universitari Dr. Peset (Castelló i València)
 - Hospital General Universitari d'Alacant (Alacant)

Font: Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Elaboració pròpia

8.3.8. Infraestructures sanitàries

- Objectius:*
- Detectar les necessitats d'infraestructura (centres nous, reformes o ampliacions), tant de l'àmbit de l'atenció primària (centres de salut, consultoris auxiliars, unitats de suport...) com de l'atenció especialitzada (hospitals, centres d'especialitats...).
 - Elaborar els plans funcionals dels centres sanitaris sobre els quals es necessita una actuació (centres nous, reformes o ampliacions).
 - Fer el seguiment dels projectes en marxa i dels centres que es posen en funcionament.

- Accions:*
- Elaboració dels plans funcionals de les actuacions necessàries en els centres d'atenció primària i en els hospitals.
 - Seguiment de les actuacions en les infraestructures dels nostres dispositius assistencials.

- Actuacions 2018:*
- *Plans funcionals elaborats:*
 - *En centres d'atenció primària:*
 - *Consultori Auxiliar d'Elda I*
 - *Centre de Salut Alacant PAU II*
 - *Centre de Salut Rafelbunyol (ampliació)*
 - *Centre de Salut Almàssera (ampliació)*
 - *Centre de Salut Montcada (ampliació)*
 - *Centre de Salut de Montserrat (substitució)*
 - *Centre de Salut de València-Malilla (modificació del Pla funcional de 2017 i incorporació de la Unitat de Diagnòstic Precoç del Càncer Mama)*
 - *Centres de salut del c/ Antonio Suárez (subst. del C. Aux. del c/ Xile)*
 - *Consultori Auxiliar de Fortaleny (substitució)*
 - *Centre de Salut de Castalla (substitució)*
 - *Consultori Auxiliar de Miramar (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar de Riola (substitució)*
 - *Consultori Auxiliar de Sella (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar de Platja de Sant Joan (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar d'Alacant-Albufereta (ampliació)*
 - *Centre de Salut Petrer II (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar d'Algorfa (substitució)*
 - *Consultori Auxiliar de Daya Vieja (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar de San Isidro (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar de Redován (ampliació)*
 - *Consultori Auxiliar de Pineda de Campoverde-Pilar de la Horadada (ampliació)*
 - *En hospitals i centres d'especialitats:*
 - *Hospital Vega Baja d'Orihuela-Ampliació amb Unitat Integral d'Atenció Especialitzada Ambulatoria*
 - *Hospital Alcoi-Ampliació de Consultes Externes i nou Hospital de Dia de Salut Mental*
 - *Consorci Hospital Provincial de Castelló Institut Oncològic*
 - *Hospital Clínic de València Consultes Externes i Hospital de Dia Multidisciplinari*

8.3.9. Convenis amb ajuntaments: col·laboració per a la prestació sanitària ambulatoria

L'objectiu d'aquesta mesura és establir la cooperació entre les dues administracions en el manteniment dels consultoris d'atenció primària de titularitat municipal, per a la prestació d'assistència sanitària en règim ambulatori als assegurats i als beneficiaris del Sistema Nacional de Salut, pel personal dependent de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública Salut durant els anys 2017, 2018, 2019 i 2020.

En 2018 s'han signat un total de 552 convenis de col·laboració, distribuïts de la manera següent:

Castelló	109
València	284
Alacant	159
Total	552

8.4. Urgències i emergències extrahospitalàries

8.4.1. Organització general

El Sistema d'Emergències Sanitàries de la Comunitat Valenciana és el conjunt d'unitats i serveis de caràcter públic de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública encarregats de la planificació, la gestió, la coordinació i l'avaluació de l'atenció de les urgències i les emergències extrahospitalàries en tot el nostre àmbit comunitari.

Aquest sistema s'estructura en:

- Servei Central
- Servei d'Atenció Sanitària a les Urgències i les Emergències (SASUE)
- Servei d'Emergències Sanitàries (SES)

8.4.2. Cartera de serveis

La Cartera de serveis del sistema d'emergències sanitàries inclou:

- Consulta mèdica / consell mèdic.
- Coordinació d'urgències i emergències.
- Coordinació de serveis sanitaris. Derivació a altres serveis.
- Visita domiciliària urgent.
- Assistència sanitària *in situ*.
- Transport sanitari primari.
- Transport secundari de pacients crítics: persones adultes i nounats.
- Informació a pacients i familiars.
- Assistència i coordinació en incidents de múltiples víctimes i catàstrofes.
- Disseny, coordinació i atenció sanitària de dispositius de risc previsible.
- Cobertura sanitària d'actes oficials.
- Participació en plans d'emergències de protecció civil i simulacres.
- Suport a l'activitat de trasplantaments.
- Suport a l'hospitalització domiciliària i gestió de la demanda en horari nocturn.
- Formació i investigació en matèria d'urgències i emergències.
- Educació per a la salut en urgències.

8.4.3. Recursos humans

Les diverses categories professionals en el sistema d'emergències sanitàries són les següents:

Categories professionals en el Sistema d'Emergències Sanitàries				
*Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències (CICU)				
Perfil	Castelló	València	Alacant	Total
Metge/essa coordinador/a CICU*	7	12	9	28
<i>Home</i>	5	8	5	18
<i>Dona</i>	2	4	4	10
Locutor/a CICU	6	14	12	32
<i>Home</i>	3	4	1	8
<i>Dona</i>	3	10	11	24

Categories professionals en el Sistema d'Emergències Sanitàries					
<i>*Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències (CICU)</i>					
Perfil		Castelló	València	Alacant	Total
Personal assistencial					
• Metge/essa SAMU		52	94	93	239
	<i>Home</i>	24	53	53	130
	<i>Dona</i>	28	41	40	109
• Infermeria SAMU		52	103	93	248
	<i>Home</i>	20	36	29	85
	<i>Dona</i>	32	67	64	163
• Tècnic/a d'emergències sanitàries SAMU		0	38	22	60
	<i>Home</i>	0	36	22	58
	<i>Dona</i>	0	2	0	2

Font: elaboració pròpia (Dir. Gral. d'Assistència Sanitària)

En una comparativa amb les dades del 2017, l'augment registrat en el personal SAMU de Castelló és degut a l'augment de les hores de la unitat de Vilafranca i de la unitat de Morella.

8.4.4. Recursos d'emergències. Distribució territorial

Els tipus de recursos que componen el Sistema d'Emergències Sanitàries són els següents:

- Centres d'informació i coordinació d'urgències (CICU) Centre on es gestiona i es coordina la demanda sanitària i els recursos d'emergències per a donar resposta a la demanda sanitària rebuda en el servei 112 CV.
- Sala d'Atenció de Trucades del 112-CV Centre d'atenció de la demanda d'emergències a la Comunitat Valenciana. Depèn de la Direcció General de l'Agència de Seguretat i Resposta a les Emergències, adscrita a la Presidència de la Generalitat.
- Unitats del Servei d'Ajuda Mèdica Urgent (SAMU) Ambulàncies medicalitzades que proporcionen suport vital avançat (SVA).
Dotació: metge/essa SAMU, infermeria SAMU i tècnic/a en emergències sanitàries.
- Unitats de suport vital bàsic (SVB) Ambulàncies destinades a proporcionar atenció sanitària inicial i suport vital bàsic.
Dotació: personal tècnic en emergències sanitàries i conductor/a.
- Ambulàncies de transport sanitari no urgent Ambulàncies destinades a transport de pacients en llitera.
Dotació: conductor/a.
- Helicòpters sanitaris Aeronau per al trasllat amb suport vital avançat.
Dotació: metge/essa SAMU, infermeria SAMU i

tripulació composta per personal de pilotatge i mecànic.

L'aeronau i la tripulació tècnica depén de la Direcció General de l'Agència de Seguretat i Resposta a les Emergències, de la Presidència de la Generalitat, i el personal sanitari depén de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

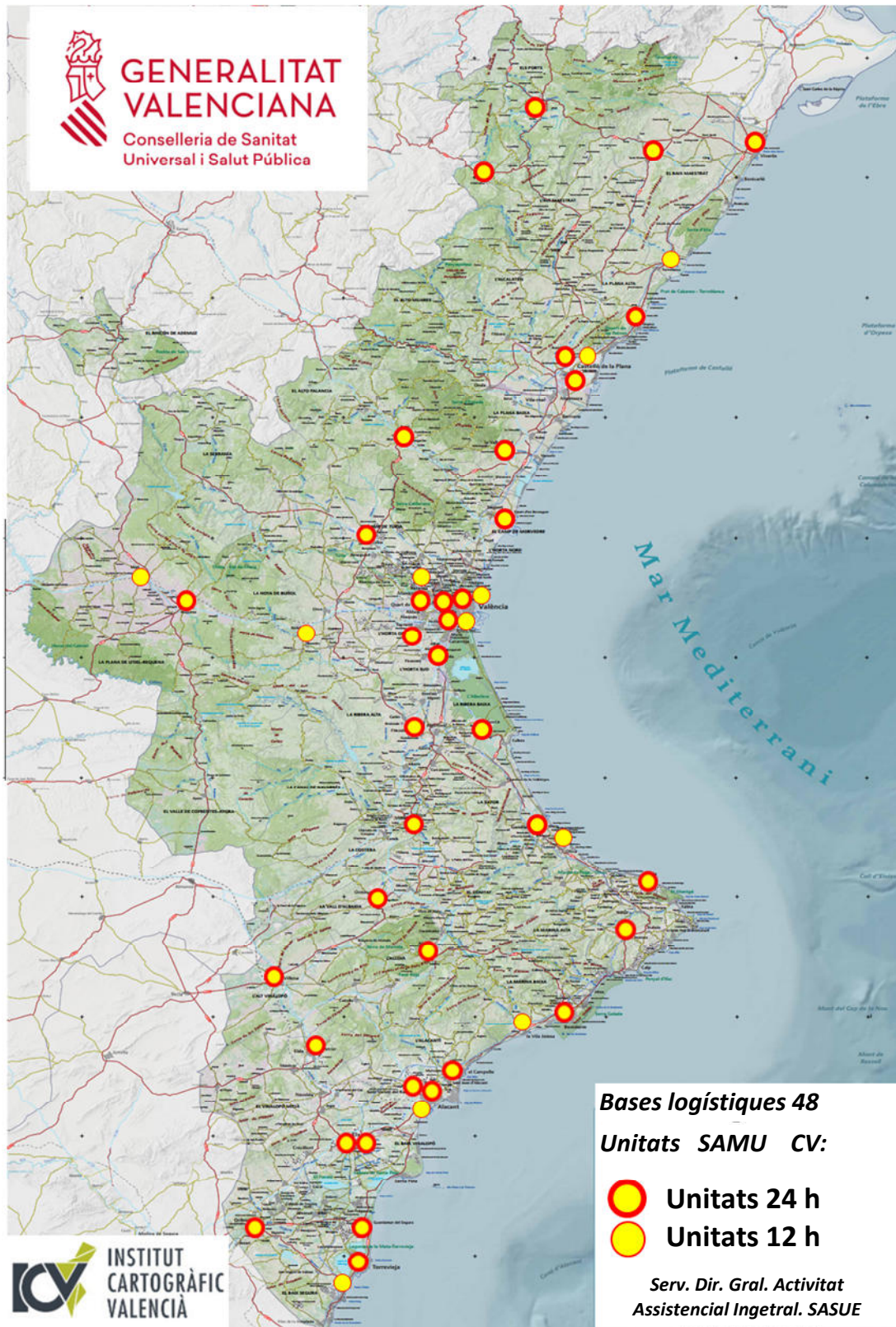
- Vehícles d'intervenció ràpida (VIR) Vehícles per a prestar assistència *in situ*, sense transport de pacients.
 - Vehícles especials de catàstrofes Vehícles de transport d'equipament i material especial per a l'assistència en cas d'incidents no rutinaris amb múltiples víctimes. S'activa amb el personal necessari adequat a les característiques de cada accident.
 - Vehícles d'atenció domiciliària Vehícles per a dur a terme l'assistència urgent domiciliària a les ciutats de Castelló, València, Alacant i Elx, de manera complementària a l'activitat d'atenció primària.
- Dotació: personal facultatiu o d'infermeria d'atenció primària i personal de conducció.

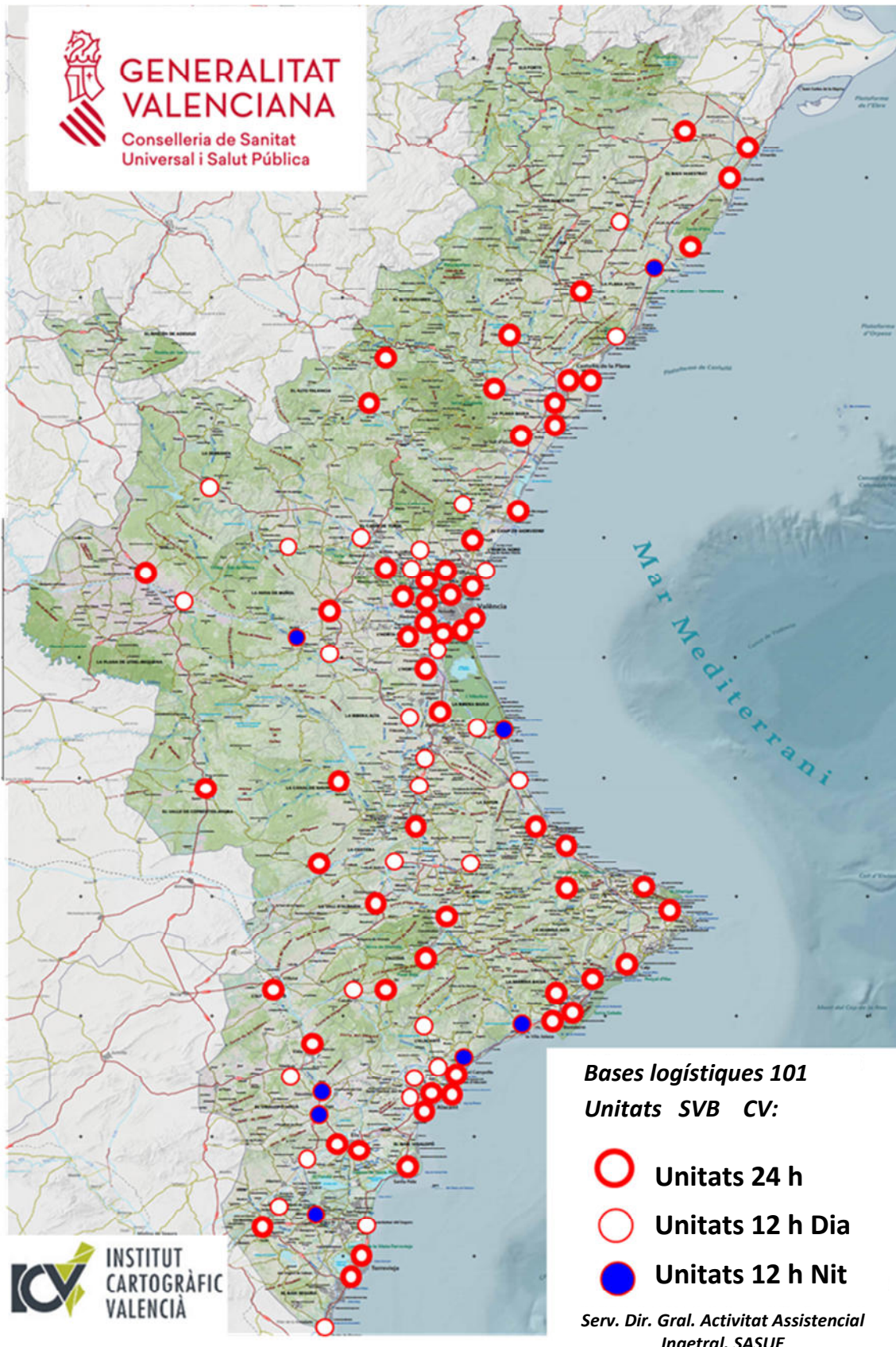
La dotació d'aquest tipus de recurs a la Comunitat Valenciana és la següent:

Recursos d'emergències sanitàries				
<i>Exercici 2018</i>				
Tipus de recursos per a emergències	Castelló	València	Alacant	Total
Centres d'informació i coordinació d'urgències (CICU)	1	1	1	3
Unitats SAMU	11	20	17	48
Unitats SVB	17	46	38	101
Ambulàncies de transport no urgent	40	180	134	354
Helicòpters medicalitzats	1	0	1	2
Vehícles d'intervenció ràpida (VIR)	1	1	1	3
Vehícles especials de catàstrofes	1	1	1	3
Vehícles d'atenció domiciliària	1	26	6	33

Font: elaboració pròpia (Servei d'Atenció Sanitària a les Urgències i les Emergències. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària)

La distribució a la Comunitat Valenciana dels recursos de les unitats SAMU i SVB es mostra en les figures següents, en què es detallen les unitats de 12 hores de funcionament i les de 24 hores.

8.4.5. Activitat dels recursos d'emergències sanitàries

En la taula següent es detalla, per províncies, l'activitat registrada durant l'any 2018 dels diversos tipus de serveis que es gestionen en els centres d'informació i coordinació d'urgències.

Activitat gestionada pels centres d'informació i coordinació d'urgències (CICU) en 2018								
Tipus d'activitat	Castelló		València		Alacant		Total	
	Nre.	Mitjana al dia	Nre.	Mitjana al dia	Nre.	Mitjana al dia	Nre.	Mitjana al dia
Trucades ateses al 112	69.934	192	298.6	818	208.2	571	576.837	1.580
Emergències sanitàries	17.120	47	80.19	220	65.68	180	163.192	447
Urgències mèdiques	6.678	18	54.17	148	30.30	83	91.446	251
Consultes mèdiques	2.623	7	24.83	68	16.72	46	46.283	127
Transports secundaris	2.406	7	6.686	18	4.516	12	13.623	37
Transport urgent no assistit	24.284	67	66.84	183	40.99	112	132.136	362
Alertes	1.656	5	7.301	20	5.193	14	14.150	39
Trucades associades	6.256	17	27.57	76	19.61	54	53.443	146
Informació / multidisciplinàries	4.378	12	19.29	53	13.72	38	37.398	102

Font: Sistema d'Informació Corporativa del Servei 112 CV. Presidència de la Generalitat. Elaboració: Servei d'Atenció Sanitària a les Urgències i les Emergències. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

8.5. Salut mental

8.5.1. Recursos humans

Plantilla de professionals en els dispositius de salut mental en 2018							
Departament de salut	Medicina psiquiàtrica	Psicologia	Infermeria	Treball social	Auxiliar d'infermeria	Teràpia ocupacional	Total
Vinaròs	7	3	1	0	0		11
Castelló	16	13	32	2	39	3	105
La Plana	7	4	3	1	3		18
Sagunt	9	4	8	1	1		23
València – Clínic – la Malva-rosa	21	8	17	1	13		60
València – Arnau – Lliria	22	10	18	6	27		83
València – La Fe	23	11	36	4	32	1	107
Manises	12	6	5	3	3	1	30
Requena	3	2	1	1	0		7
València – Hospital General	21	9	12	4,5	24		70,5
València – Doctor Peset	24	8	13	5	25	1	76
La Ribera	14	8	11	0	5		38
Gandia	10	5	16	1	12	1	35
Dénia	6	4	9	2	6		27
Xàtiva – Ontinyent	11	5	11	1	11		39
Alcoi	8	5	10	1	6		30
Marina Baixa	12	6	10	1	7		36
Alacant – Sant Joan d'Alacant	16	7	12	4	26		65
Elda	12	6	14	2	9	1	44
Alacant – Hospital Gral.	16	11	7	5	18		57
Elx – Hospital Gral.	12	7	12	3	10	1	45
Elx - Crevillent	5	6	3	3	0		17
Orihuela	10	4	9	1	0		24
Torreveija	4	5	6	1	3		19
UME Hospital Pare Jofré	4	3	19	2	22	4	54
	2	1	10	1	15		29
Total	307	161	305	56,5	317	13	1,159,5

Font: dades declaratives dels departaments sanitaris.

8.5.2. Recursos assistencials

Els recursos assistencials en salut mental per departament de salut són els següents:

Recursos assistencials en salut mental en 2018											
Departament de salut	USM	USMIA	UHP	UHP USMIA	UH TCA	UHD/ETAC	HD	UTCA	UME	ULE	CRSP
Vinaròs	1-4*	1**									
Castelló	4	2	1	1	1	1	3-1***	1	1	1	
La Plana	3										
Sagunt	1-3*	1	1			1	1				
València - Clínic - la Malva-rosa	3	1	1			2					
València - Arnau - Lliria	5	1	1			2					1
València - La Fe	2	3	1	1	1	1	2	1			1
Requena	1										
València - Hospital General	2	1	1			1					
València - Doctor Peset	3	1	1								
La Ribera	3	1-1****	1			1					
Gandia	3	1	1			1	1				1
Dénia	2	1*	1								
Xàtiva - Ontinyent	3	1	1								
Alcoi	1	1	1								
Marina Baixa	6	1	1								
Alacant - Sant Joan	4	1-1****	1		1	1	1				
Elda	5	1	1				1				
Alacant - Hospital Gral.	6	1					1				
Elx - Hospital Gral.	3	1	1			1					
Orihuela	2	1	1	1							
Torrevieja	2		1			1					
Manises	4	1				1					
Elx - Crevillent	3										
Total	79	22	18	3	3	14	11	2	2	1	4
HACLE Pare Jofré							1		1		

Font: dades declaratives dels departaments sanitaris.

Nota: * Dispositius de salut mental

** Programa d'atenció

*** Hospital de dia educatiu terapèutic

**** UTCA: consulta de trastorns de conducta alimentària

Glossari: USM - Unitat de Salut Mental; USMIA - Unitat de Salut Mental Infantil; UHP - Unitat d'Hospitalització Breu; UHP USMIA - Unitat d'Hospitalització Breu Infantil; UH TCA - Unitat d'Hospitalització per a Trastorns de la Conducta Alimentària; UHD/ETAC - Unitat d'Hospital a Domicili / Equip de Tractament Asseritiu Comunitari; HD - Hospital de Dia; UTCA - Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària; UME - Unitat de Mitja Estada; ULE - Unitat de Llarga Estada; CRSP - Centre de Rehabilitació Psicosocial

Les Unitats d'Hospitalització Breu, així com els llits disponibles, són els següents:

Unitat d'hospitalització breu							
Departament de salut	UHP	UHP llits	UHP INF	UHP INF- llits	UH TCA	UH TCA/ Pediatria llits	UH Desintoxicació
Castelló	1	40	1	4	1	4	0
Sagunt	1	7					
València – Clínic – Malva-rosa	1	18					1
València – Arnau – Lliria	1	18					1
València – La Fe	1	20	1	5	1	5/3	
València - Hospital General	1	20					
València – Doctor Peset	1	20					
La Ribera	1	10					
Gandia	1	9					
Dénia	1	12					
Xàtiva-Ontinyent	1	16					
Alcoi	1	12					
Marina Baixa	1	14					
Alacant - Sant Joan d'Alacant	1	36			1		1
Elda	1	18					
Elx – Hospital General	1	16					1
Orihuela	1	15	1	8			
Torreveija	1	10					1
Total llits	18	311	3	18	3	12	5
Unitat de Mitja Estada							
HACLE Pare Jofré	1	50					
Alacant, Dr. Esquerdo	1						

Font: dades declaratives dels departaments sanitaris

Glossari: UH – Unitat d'Hospitalització; UHP - Unitat d'Hospitalització Breu; UHP INF - Unitat d'Hospitalització Breu Infantil; UH TCA - Unitat d'Hospitalització de Trastorns de la Conducta Alimentària

8.5.3. Dades d'activitat assistencial

Consultes en salut mental en 2018*	
Departament de salut	Total
Vinaròs	17.857
Castelló	60.325

Consultes en salut mental en 2018*	
Departament de salut	Total
La Plana	58.764
Sagunt	36.008
València – Clínic – Malva-rosa	64.765
València – Arnau de Vilanova – Lliria	77.435
València – La Fe	118.468
Requena	12.633
València – Hospital General	56.556
València – Doctor Peset	80.893
La Ribera	24.206
Gandia	35.580
Dénia	21.321
Xàtiva-Ontinyent	50.207
Alcoi	39.698
Marina Baixa	47.064
Alacant - Sant Joan d'Alacant	48.586
Elda	40.818
Alacant – Hospital General	82.180
Elx – Hospital General	42.182
Orihuela	32.227
Torreveija	9.457
Manises	53.750
Elx - Crevillent	27.062
Consorci H. Provincial de Castelló	16.724
HACLE	2.331
Total	1.157.097

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

HACLE, Hospital de crònics i llarga estada

(*) Canvi en la font de dades.

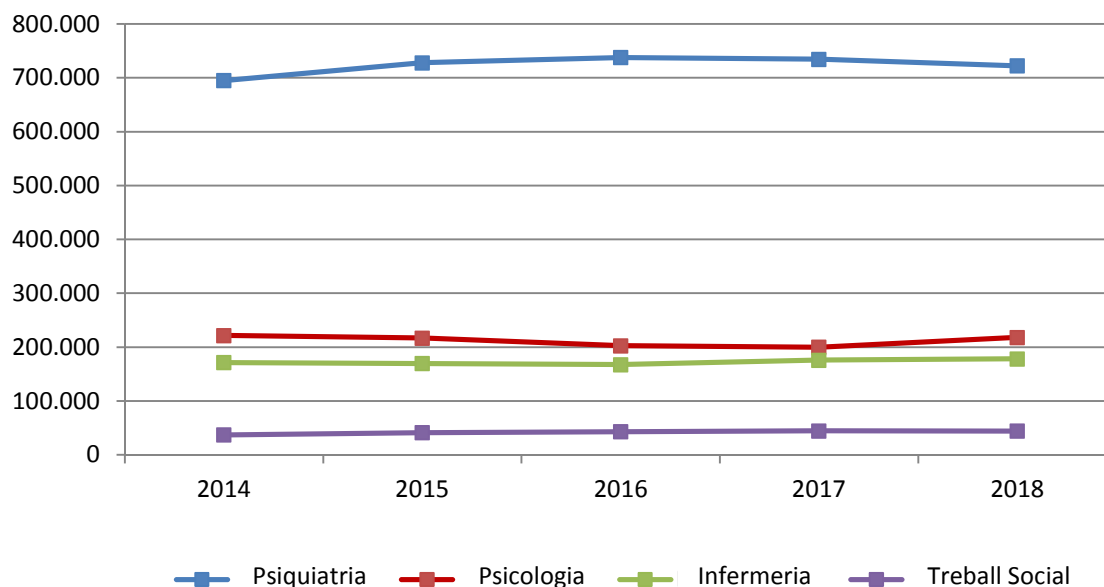
L'evolució de les consultes en salut mental per servei és la següent:

Evolució de les consultes en salut mental*					
Servei	2014	2015	2016	2017	2018
Psiquiatria	694.933	728.010	737.922	734.728	722.329
Psicologia	221.551	217.059	202.556	200.057	217.971
Infermeria	171.555	169.576	167.520	176.016	178.244

Evolució de les consultes en salut mental*					
Servei	2014	2015	2016	2017	2018
Treball social	37.175	41.188	43.178	44.519	44.353

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

(*) Canvi en la font de dades.

Activitat assistencial en psiquiatria i psicologia

Activitat assistencial en psiquiatria i psicologia en 2018 ¹						
Departament de salut	Psiquiatria			Psicologia		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Vinaròs	6071	6254	12.325	506	3.361	3.867
Castelló	6.041	22.869	28.910	1.674	8.253	9.927
La Plana	3.994	35.263	39.257	1.344	6.787	8.131
Sagunt	4.410	16.270	20.680	2.865	8.014	10.879
València – Clínic – La Malvarosa	9.730	33.376	43.106	1.952	9.792	11.744
València – Arnau – Lliria	7.875	32.311	40.186	4.623	11.827	16.450
València – La Fe	11.679	96.345	*108.035	1.311	3.061	4.372
Requena	459	6.504	6.963	271	2.475	2.746
València – Hospital General	3.589	25.982	29.571	6.887	8.743	15.630
València – Doctor Peset	17.065	45.730	**71.203	465	2.745	3.210
La Ribera	2.086	22.078	24.164	0	0	0
Gandia	2.045	16.308	***18.958	1.048	7.300	8.348

Activitat assistencial en psiquiatria i psicologia en 2018 ¹						
Departament de salut	Psiquiatria			Psicologia		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Dénia	1.947	8.677	10.624	1.304	3.975	5.279
Xàtiva – Ontinyent	3.135	23.263	26.398	1306	11.081	12.387
Alcoi	2.752	13.329	16.081	5.578	10.774	16.352
Marina Baixa	6.663	12.067	18.730	4.996	7.015	12.011
Alacant – Sant Joan	11.217	19.569	30.786	4.615	5.426	10.041
Elda	3.670	17.524	21.194	781	6.556	7.337
Alacant – Hospital General	11.681	28.743	40.424	4.600	11.355	15.955
Elx – Hospital General	5.613	16.246	21.859	3.692	7.300	10.992
Orihuela	3.372	13.690	17.062	2.002	4.721	6.723
Torreveija	842	8.614	9.456	1	0	1
Manises	3.766	27.694	31.460	1.208	8.076	9.284
Elx – Crevillent	10.425	15.879	26.304	1	0	1
Hospital Provincial Castelló	871	7.722	8.593	1.344	6.787	8.131
HACLE	0	0	0	3.661	4.512	8.173
Total	140.998	572.307	****722.329	58.035	159.936	217.971

Font: ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària

*El departament de La Fe té 11 consultes no referenciades com a primeres o successives incloses en el total.

**El departament de València-Doctor té 8.408 consultes no referenciades com a primeres o successives incloses en el total.

***El departament de Gandia té 605 consultes no referenciades com a primeres o successives incloses en el total.

****En la suma total de consultes s'inclouen 9.024 consultes no referenciades com a primeres o successives.

Nota: Psiquiatria: Psiquiatria Salut Mental, Psiquiatria Salut Mental Infantil, Psiquiatria, Psiquiatria per a Adolescents, Psiquiatria Infantil, Unitat de Trastorns Alimentaris i Neuropsiquiatria; Psicologia: Psicologia Salut Mental, Psicologia Clínica i Psicologia UHD; HACLE, Hospital de Crònics i Llarga Estada

(¹) Canvi en la font de dades.

L'evolució de les consultes en Psiquiatria (primeres i successives) en Salut Mental, Psiquiatria, Psiquiatria Infantil i Unitat Trastorns Alimentaris, UTA, és la següent:

Psiquiatria*					
(Psiquiatria Salut Mental, Psiquiatria Salut Mental Infantil, Psiquiatria, Psiquiatria Adolescents, Psiquiatria Infantil, Unitats de Trastorns Alimentaris i Neuropsiquiatria)					
Consulta	2014	2015	2016	2017	2018
Primeres	144.212	149.529	143.966	144.156	140.998
Successives	536.151	564.212	579.395	576.047	572.307

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

(*) Canvi en la font de dades.

L'evolució de les consultes en Psicologia (Psicologia Salut Mental i Psicologia Clínica) és la següent:

Psicologia*					
<i>(Psicologia Salut Mental, Psicologia Clínica i Psicologia UHD)</i>					
Consulta	2014	2015	2016	2017	2018
Primeres	58.651	60.873	54.736	54.558	58.676
Successives	162.720	155.992	147.814	145.434	153.448

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

(*) Canvi en la font de dades.

Activitat assistencial en infermeria i treball social de salut mental

Activitat assistencial en infermeria i treball social de salut mental en 2018*						
Departament de salut	Infermeria			Treball social		
	Primera	Successiva	Total	Primera	Successiva	Total
Vinaròs	429	1.236	1.665	0	0	0
Castelló	15.085	6.403	21.488	0	0	0
La Plana	5.120	3.508	8.628	0	0	0
Sagunt	2.108	4.233	6.341	518	296	814
València – Clínic – La Malva-rosa	3.482	5.292	8.774	896	245	1.141
València – Arnau– Lliria	6.803	8.947	15.750	3.512	1.537	5.049
València – La Fe	2.827	1.692	4.519	1.213	329	1.542
Requena	587	1.684	2.271	582	71	653
València – Hospital General	2.768	3.913	6.681	3.624	1050	4.674
València – Doctor Peset	4.553	308	4.861	1.606	13	1.619
La Ribera	22	20	42	0	0	0
Gandia	1.617	5.858	7.475	675	124	799
Dénia	1.732	2.735	4.467	814	137	951
Xàtiva – Ontinyent	2.931	5.920	8.851	2.103	468	2.571
Alcoi	2.599	4.666	7.265	0	0	0
Marina Baixa	12.085	1.009	13.094	3.215	14	3.229
Alacant – Sant Joan	3.186	2.160	5.346	1.796	617	2.413
Elda	3.532	6.141	9.673	2.096	518	2.614
Alacant – Hospital General	8.093	8.368	16.461	5.052	4.288	9.340
Elx – Hospital General	3.395	2.839	6.234	3.029	68	3.097
Orihuela	6.551	1.891	8.442	0	0	0
Torreveja	0	0	0	0	0	0
Manises	5.835	3.788	9.623	2.683	700	3.383
Elx - Crevillent	151	142	293	461	3	464
Hospital Provincial Castelló	0	0	0	0	0	0
Total	95.491	82.753	178.244	33.875	10.478	44.353

Font: ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària

Nota: Infermeria: Infermeria Salut Mental; Treball Social: Treball Social Salut Mental; HACLE, Hospital de Crònics i Llarga Estada

L'evolució de les consultes en infermeria de salut mental és la següent:

Infermeria de Salut Mental					
Consulta	2014	2015	2016	2017	2018
Primeres	100.937	101.155	106.117	118.081	95.491
Successives	70.618	68.421	61.403	57.935	82.753

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

L'evolució de les consultes en treball social de salut mental és la següent:

Treball Social de Salut Mental					
Consulta	2014	2015	2016	2017	2018
Primeres	26.680	30.192	31.733	34.522	33.875
Successives	10.495	10.996	11.445	9.997	10.478

Font: Alumbra. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària. Dir. Gral. d'Assistència Sanitària

Incidència

La incidència és una dada estadística que reflecteix el nombre de casos nous de persones malaltes.

En la taula següent es mostren els casos nous segons diagnòstic per a l'any 2018.

Incidència en 2018 per diagnòstic						
Diagnòstic	Pacients amb diagnòstic activat			Incidència		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Psicosi						
• Demències	4.970	8.577	13.547	0,20	0,34	0,27
• Trastorns mentals induïts per l'alcohol	543	172	715	0,02	0,01	0,01
• Trastorns mentals induïts per les drogues	655	452	1.107	0,03	0,02	0,02
• Trastorns mentals transitoris a causa de malalties classificades en un altre lloc	1.934	2.201	4.135	0,08	0,09	0,08
• Trastorns mentals persistents deguts a malalties classificades en un altre lloc	1.197	1.743	2.940	0,05	0,07	0,06
• Trastorns esquizofrènics	2.217	1.637	3.854	0,09	0,06	0,08
• Trastorns episòdics de l'humor	4.492	7.157	11.649	0,18	0,28	0,23
• Trastorns delirants	315	384	699	0,01	0,02	0,01
• Altres psicosis no orgàniques	1.971	2.029	4.000	0,08	0,08	0,08
• Trastorns generalitzats del desenvolupament	1.564	372	1.936	0,06	0,01	0,04
Trastorns neuròtics, trastorns de la personalitat i altres trastorns mentals no psicòtics						
• Trastorns d'ansietat, dissociatius i somatomorfs	57.963	110.450	168.413	2,35	4,32	3,35

Incidència en 2018 per diagnòstic						
Diagnòstic	Pacients amb diagnòstic activat			Incidència		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
• Trastorns de personalitat	2.841	3.211	6.052	0,11	0,13	0,12
• Trastorns sexuals i d'identitat sexual	13.872	1.095	14.967	0,56	0,04	0,30
• Síndrome de dependència de l'alcohol	3.154	965	4.119	0,13	0,04	0,08
• Abús de drogues sense dependència	32.425	22.951	55.376	1,31	0,90	1,10
• Disfuncions fisiològiques amb origen en factors mentals	2.961	4.751	7.712	0,12	0,19	0,15
• Síntomes o síndromes especials no classif. sota altres conceptes	11.424	15.563	26.987	0,46	0,61	0,54
• Reacció aguda a l'estrés	1.340	2.746	4.086	0,05	0,11	0,08
• Reacció d'adaptació	8.721	16.711	25.432	0,35	0,65	0,51
• Trastorns mentals no psicòtics específics per lesió cerebral	579	544	1.123	0,02	0,02	0,02
• Trastorn depressiu no classificat sota altres conceptes	8.882	19.111	27.993	0,36	0,75	0,56
• Pertorbació del comportament no classificada en altres conceptes	4.284	2.392	6.676	0,17	0,09	0,13
• Pertorbació d'emocions específiques d'infància / adolescència	1.026	1.116	2.142	0,04	0,04	0,04
• Síndrome hiperkinètica de la infància	3.591	1.211	4.802	0,15	0,05	0,10
• Retards específics del desenvolupament	3.702	1.507	5.209	0,15	0,06	0,10
• Factors psíquics associats a malalties classif. altres conceptes	49	93	142	0,00	0,00	0,00
Discapacitats intel·lectuals						
• Discapacitat intel·lectual lleu	279	182	461	0,01	0,01	0,01
• Una altra discapacitat intel·lectual especificada	210	116	326	0,01	0,00	0,01
• Discapacitat intel·lectual de grau no especificat	426	276	702	0,02	0,01	0,01

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària)

Prevalença

La prevalença és una dada estadística que determina el nombre total i estàtic de casos existents de persones malaltes per a un tipus específic de malaltia.

Prevalença en 2018 per diagnòstic						
Diagnòstic	Pacients amb diagnòstic actiu			Prevalença		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Psicosi						
• Demències	12.949	26.348	39.297	0,524	1,030	0,78

Diagnòstic	Prevalença en 2018 per diagnòstic					
	Pacients amb diagnòstic actiu			Prevalença		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
• Trastorns mentals induïts per l'alcohol	3.773	1.113	4.886	0,153	0,044	0,10
• Trastorns mentals induïts per les drogues	5.483	3.729	9.212	0,222	0,146	0,18
• Trastorns mentals transitoris a causa de malalties classificades en un altre lloc	7.000	9.252	16.252	0,283	0,362	0,32
• Trastorns mentals persistents deguts a malalties classificades en un altre lloc	4.116	7.044	11.160	0,167	0,275	0,22
• Trastorns esquizofrènics	16.092	11.402	27.494	0,651	0,446	0,55
• Trastorns episòdics de l'humor	29.375	50.884	80.259	1,189	1,990	1,60
• Trastorns delirants	2.720	2.908	5.628	0,110	0,114	0,11
• Altres psicosis no orgàniques	11.296	11.036	22.332	0,457	0,432	0,44
• Trastorns generalitzats del desenvolupament	7.587	1.748	9.335	0,307	0,068	0,19
Trastorns neuròtics, trastorns de la personalitat i altres trastorns mentals no psicòtics						
• Trastorns d'ansietat, dissociatius i somatomorfs	453.344	867.618	1.320.962	18,349	33,932	26,27
• Trastorns de personalitat	20.255	22.062	42.317	0,820	0,863	0,84
• Trastorns sexuals i d'identitat sexual	110.660	11.190	121.850	4,479	0,438	2,42
• Síndrome de dependència de l'alcohol	28.221	7.375	35.596	1,142	0,288	0,71
• Abús de drogues sense dependència	296.758	220.366	517.124	12,011	8,618	10,29
• Disfuncions fisiològiques amb origen en factors mentals	23.608	37.170	60.778	0,956	1,454	1,21
• Síntomes o síndromes especials no classif. sota altres conceptes	72.898	107.594	180.492	2,951	4,208	3,59
• Reacció aguda a l'estrés	10.857	20.596	31.453	0,439	0,805	0,63
• Reacció d'adaptació	72.754	141.514	214.268	2,945	5,534	4,26
• Trastorns mentals no psicòtics específics per lesió cerebral	3.943	4.740	8.683	0,160	0,185	0,17
• Trastorn depressiu no classificat sota altres conceptes	74.099	182.148	256.247	2,999	7,124	5,10
• Pertorbació del comportament no classificada en altres conceptes	30.429	15.853	46.282	1,232	0,620	0,92
• Pertorbació d'emocions específiques d'infància / adolescència	8.503	9.140	17.643	0,344	0,357	0,35
• Síndrome hiperkinètica de la infància	36.260	11.856	48.116	1,468	0,464	0,96
• Retards específics del desenvolupament	22.422	9.780	32.202	0,908	0,382	0,64
• Factors psíquics associats a malalties class. altres conceptes	559	922	1.481	0,023	0,036	0,03

Prevalença en 2018 per diagnòstic						
Diagnòstic	Pacients amb diagnòstic actiu			Prevalença		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Discapacitats intel·lectuals						
• Discapacitat intel·lectual lleu	3.673	2.564	6.237	0,149	0,100	0,12
• Una altra discapacitat intel·lectual especificada	2.941	2.154	5.095	0,119	0,084	0,10
• Discapacitat intel·lectual de grau no especificat	4.810	3.518	8.328	0,195	0,138	0,17

Font: elaboració pròpia. (ALUMBRA. Servei d'anàlisi de sistemes d'informació sanitària)

8.6. Donació i trasplantament d'òrgans, cèl·lules i teixits

8.6.1 Donació i trasplantament d'òrgans

Durant l'any 2018, els hospitals valencians van fer un total de 558 trasplantaments d'òrgans, en contrast amb els 590 fets en 2017 i els 491 registrats l'any 2016.

La Comunitat Valenciana es troba per damunt de la mitjana espanyola pel que fa a l'activitat de donació i trasplantament. En el període 2017-2018, l'activitat trasplantadora s'ha incrementat un 30 % en relació al període 2014-2015, i supera, així, l'objectiu marcat en el Pla estratègic proposat en 2016, que era del 20 %.

Dels 558 trasplantaments duts a terme a la Comunitat Valenciana, 323 van ser trasplantaments renals; 136, hepàtics; 34, cardíacs; 55, de pulmó, i 10, de pàncrees. La taxa se situa en 112,5 trasplantaments per milió de població, d'acord a la mitjana nacional.

Evolució de l'activitat de trasplantament a la Comunitat Valenciana 2012-2018							
Per tipus d'òrgan trasplantat							
Tipus trasplantament	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Renals	230	235	246	281	270	335	323
Hepàtics	117	126	107	143	135	143	136
Pulmonars	29	28	30	35	49	65	55
Cardíacs	26	21	23	27	29	36	34
Pàncrees	1	0	7	5	8	11	10
Total	403	410	413	491	491	590	558

Font: elaboració pròpia. Coordinació de Trasplantaments de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Per hospitals, dels 558 trasplantaments d'òrgans, l'Hospital General Universitari d'Alacant va fer, l'any passat, 89 trasplantaments de renyó i 43 trasplantaments hepàtics; l'Hospital General Universitari d'Elx va dur a terme 21 trasplantaments renals; l'Hospital Universitari Doctor Peset va fer 90 trasplantaments de renyó, i l'hospital universitari i polític La Fe, 123 trasplantaments renals, 93 trasplantaments hepàtics, 34 trasplantaments cardíacs, 55 trasplantaments de pulmó i 10 trasplantaments de pàncrees.

D'altra banda, l'hospital La Fe de València bat rècord en l'àmbit nacional, ja que és el segon hospital de l'Estat que més trasplantaments ha dut a terme. En concret, és líder nacional en trasplantaments hepàtics (93 trasplantaments) i cardíacs (34 trasplantaments).

Així mateix, l'hospital universitari Doctor Peset ha incrementat l'activitat en trasplantament renal, amb la realització de dotze trasplantaments més que l'any anterior, i passa d'un total de 78 trasplantaments renals, en 2017, a 90. L'Hospital General Universitari d'Alacant també ha incrementat el nombre de trasplantaments renals, d'un total de 80 trasplantaments, en 2017, als 89 que va dur a terme l'any passat.

Activitat trasplantadora a la Comunitat Valenciana en 2018						
<i>Per hospitals acreditats</i>						
Hospitals	Renal	Hepàtic	Pulmonar	Cardíac	Pancreàtic	Total
Hosp. U.P. La Fe de València	123	93	55	34	10	315
Hosp. U. Doctor Peset de València	90					90
Hosp. General Universitari d'Alacant	89	43				132
Hosp. General d'Elx	21					21
Total	323	136	55	34	10	558

Font: elaboració pròpia. Coordinació de Trasplantaments de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

La donació d'òrgans s'està incrementant cada vegada més i es manté en nivells molt satisfactoris. L'objectiu del Pla estratègic de 2016 era incrementar-la en un 10 %, i en l'actualitat s'ha incrementat un 20 % respecte al període anterior al Pla estratègic. La taxa de donació es va situar en 48,2 donants per milió de població, superior a la mitjana nacional, que es va situar en 48.

Durant l'any passat es van produir 252 donacions d'òrgans, 13 de les quals procedien de donant viu. Així mateix, 46 corresponen a donació en assistència i 193, a mort encefàlica. Clarament, es consolida la donació en assistència controlada a la nostra comunitat després de la implantació de l'equip d'ECMO mòbil de la Comunitat Valenciana, que permet que es duga a terme aquest tipus de donació en tots els centres de la nostra comunitat. En 2018 es van fer 9 eixides i es van obtenir 18 renyons, 9 fetges i 4 pulmons per a poder ser trasplantats.

L'hospital que més nombre de donacions va registrar l'any passat va ser l'Hospital General Universitari d'Alacant, amb un total de 42 donants, tres més que l'any anterior. L'Hospital Clínic Universitari de València va registrar 30 donacions, i a l'Hospital General Universitari de Castelló es van produir 34 donacions, cosa que va fer que esdevinguera, amb una taxa de 64 donants per milió de població, una de les províncies amb més índex de donació del territori de l'Estat, tot i que és un centre hospitalari en el qual no es fan trasplantaments.

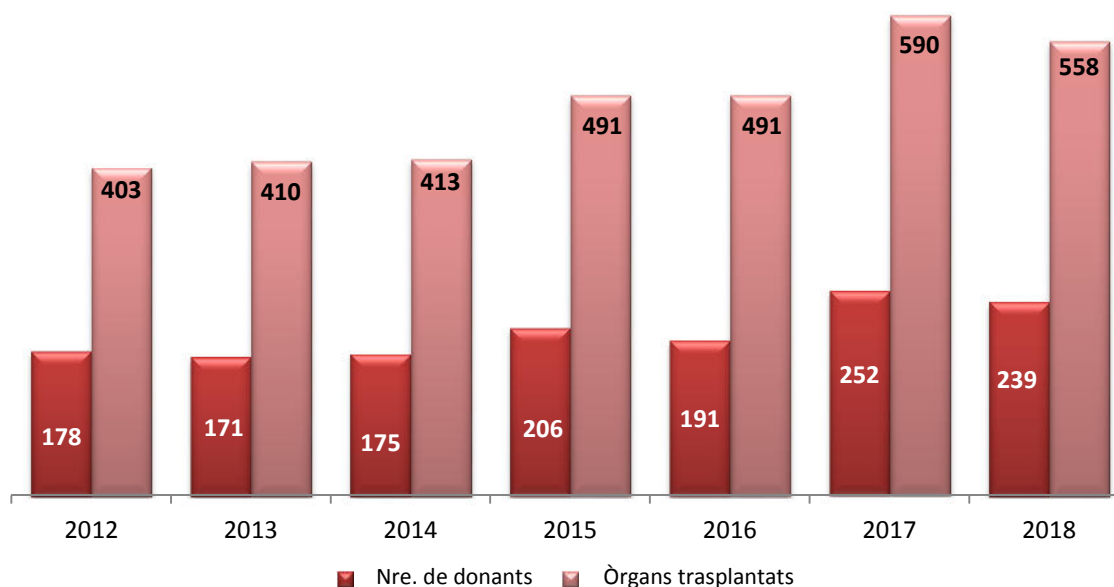
Evolució de l'activitat de donació i trasplantament a la Comunitat Valenciana 2012-2018								
Activitat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Variació
Nre. de donants	178	171	175	206	191	252	239	-5,16 %
Donants per milió de població (p.m.p.)	34,7	33,4	35	41,4	38,5	51	48,2	-5,49 p.m.p.
Òrgans trasplantats	403	410	413	491	491	590	558	-5,42 %

Font: elaboració pròpia. Coordinació de Trasplantaments de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Nota: p.m.p. = donants per milió de població.

Activitat de donació i trasplantament

Nre. de donants i trasplantats

Aquesta important activitat ha suposat tancar l'any 2018 amb una reducció de les llistes d'espera per a trasplantament a la Comunitat Valenciana. Actualment, esperen un trasplantament hepàtic 28 persones (41 en 2016); un trasplantament renal, 475 persones (582 en 2016); un trasplantament pulmonar, 29 persones (30 en 2016); un trasplantament cardíac, 3 persones (12 en 2016), i un trasplantament pancreàtic, una persona (9 en 2016).

8.6.2. Donació i trasplantament de teixits

El detall de les donacions efectives de teixits es descriu en la taula següent:

OBTENCIÓ 2018																
Centre	Donants morts	TIPUS DE TEIXIT (nombre de peces)														
		Os esponjós		Os estructural	Tendó	Menisc	Vàlvula cardíaca	Vas Sanguini	Membrana Amniòtica		Còrnia	Pell (cm ²)	Autotrasplantament (nre. de pacients)			Altres
		Donant viu	Donant mort						Pegat	Làmina			Calota	Escorça ovàrica	Paratiroide	
Hosp. d'Elda		11														
Hosp. General d'Alacant	1	3	2	2	12	4				9		32				
Hosp. General d'Elx	5		4	6	28							4				
Hosp. Marina Baixa		1														
Hosp. Marina Salud		5														
Hosp. Sant Joan	38		22	6	61					80						
Hosp. Vega Baja	3	11	6							4						

OBTENCIÓ 2018																
Centre	Donants morts	TIPUS DE TEIXIT (nombre de peces)														
		Os esponjós		Os estructural	Tendó	Menisc	Vàlvula cardíaca	Vas Sanguini	Membrana Amniòtica		Còrnia	Pell (cm ²)	Autotrasplantament (nre. de pacients)			
		Donant viu	Donant mort						Pegat	Làmina			Calota	Escorça ovariàica	Paratiroide	PRFC*
														Nre. pac.	Nre. proc.	
Hosp. Vinalopó		44														
Hosp. Verge dels Liris	1	9	7		6											
C. Vistahermosa		33														
Hosp. Torrevieja	1		7													
Hosp. General de Castelló	11	70	10	14	2	1	17			12					1	
Hosp. de Vinaròs		3														
Hosp. Provincial										14						
Hosp. Clínic Universitari	13		68	1	18	2					12.971	4				
Hosp. Dr. Peset	4	28								6						
Hosp. General de València	15	57	65	4	32	6	3		55	16			17			
Hosp. U.P. La Fe	26	1	75	6	43	8	5	19			42	15.919	21	34	1	
Hosp. de la Ribera		28											3			
Hosp. Lluís Alcanyís	1		6		2											
Hosp. de Manises	4	2	30	2	8	4		9								
Hosp. de Requena		23														
Hosp. Virgen de la Arrixaca	1		2	2	4								23			
CTCV (seu Alacant)															394 465	
CTCV (seu València)															338 384	
CTCV (seu Castelló)															118 121	

La taula següent mostra les còrnies extretes i implantades per centre hospitalari d'obtenció en 2018:

Còrnies extretes i implantades per centres d'obtenció en 2018		
Hospitals	Còrnies extretes	Parts còrnies implantades
Hosp. Comarcal de Vinaròs	4	3
Hosp. General U. de Castelló	64	54
Hosp. U. de la Plana	2	2
C. Hosp. Provincial de Castelló	26	25
Hosp. de Sagunt	6	6
Hosp. Arnau de Vilanova	2	2
Hosp. Clínic U. de València	35	15

Còrnies extretes i implantades per centres d'obtenció en 2018		
Hospitals	Còrnies extretes	Parts còrnies implantades
Hosp. U.P. La Fe	47	35
C. Hosp. General U. de València	34	23
Hosp. U. Dr. Peset	16	11
Hosp. U. de la Ribera	23	20
Hosp. General de Requena	6	5
Hosp. Lluís Alcanyís de Xàtiva	2	2
Hosp. Francesc de Borja de Gandia	6	4
Hosp. de Manises	20	17
Hosp. de Dénia	2	0
Hosp. Verge dels Lliris	8	0
Hosp. Marina Baixa de la Vila Joiosa	2	0
Hosp. U. St. Joan d'Alacant	84	36
Hosp. General U. d'Elda	14	1
Hosp. General U. d'Alacant	70	58
Hosp. General U. d'Elx	11	46
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	6	6
Hosp. U. de Torrevieja	2	0
Total	492	371

Font: elaboració pròpia.

En 2018 s'han fet 374 trasplantaments de còrnies. La distribució per hospitals es reflecteix en la taula següent:

Trasplantament de còrnies en 2018	
Hospitals	Trasplantaments
Hosp. General U. de Castelló	1
C. Hosp. Provincial de Castelló	36
Hosp. Clínic U. de València	9
Hosp. U.P. La Fe	35
C. Hosp. General U. de València	23
Hosp. U. Dr. Peset	10
FOM	120
Hosp. U. de la Ribera	6
Hosp. U. St. Joan d'Alacant	24
Hosp. General U d'Alacant	58
Hosp. General U d'Elx	46
Hosp. Vega Baja d'Orihuela	6
Total	374

Font: elaboració pròpia.

8.6.3. Donació i trasplantament hematopoètic

En 2018 s'han fet 5.026 donacions de progenitors hematopoètics a la Comunitat Valenciana.

L'activitat de trasplantament hematopoètic es descriu en la taula següent:

Trasplantament hematopoètic en 2018							
ADULTS							
Hospitals	AL·LOGÈNICS					AUTÒLEGS	
	Emparentats		No emparentats			MO	SP
	MO	SP	MO	SP	SCU		
Hosp. Arnau de Vilanova							8
Hosp. Clínic U. de València		20		13			29
Hosp. General U. d'Alacant							41
Hosp. General U. de Castelló							13
IVO							1
Hosp. Quirón Torrevieja							1
Hosp. U.P. La Fe	2	45	5	29	3		48
Hosp. U. Dr. Peset							19
TOTAL	2	65	5	42	3	0	160

INFANTIL							
Hospitals	AL·LOGÈNICS					AUTÒLEGS	
	Emparentats		No emparentats			MO	SP
	MO	SP	MO	SP	SCU		
Hosp. U.P. La Fe	3	6	1	2		1	4
TOTAL	3	6	1	2	0	1	4

Nota:

Trasplantament al·logènic: el donant i el receptor no són la mateixa persona. Pot ser de donant emparentat o no emparentat, en funció que hi haja relació familiar entre el donant i el receptor.

Trasplantament autòleg: el donant i el receptor són la mateixa persona (s'extrauen cèl·lules d'un pacient per a poder utilitzar-les en aquest mateix pacient posteriorment).

Glossari: MO – medul·la òssia; SP – sang perifèrica; SCU – sang de cordó umbilical

8.6.4. Donació de sang i transfusió

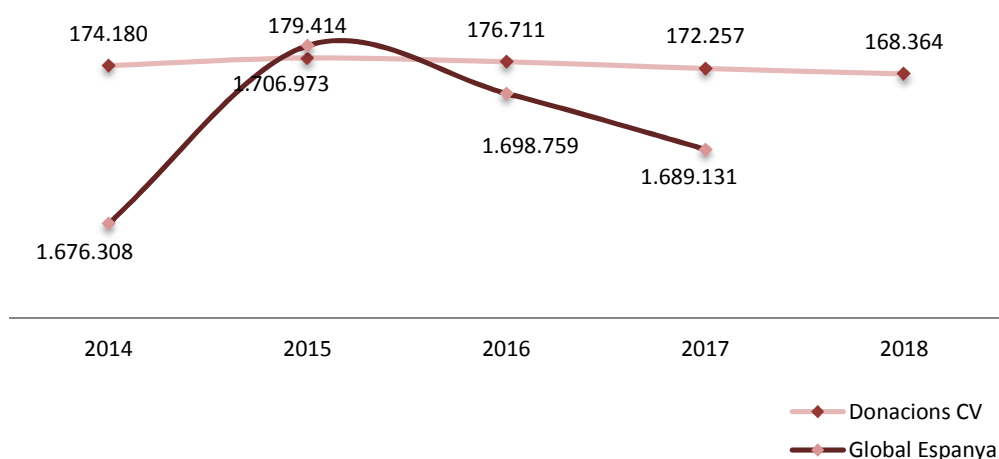
Donació de sang

Per tercer any consecutiu, a la Comunitat Valenciana, i com a conseqüència de la disminució de les necessitats de sang als hospitals, ha sigut necessari adequar el nombre de donacions. Per això, en 2018 s'han fet 168.364 donacions de sang, fet que suposa un descens del 2,2 % respecte a l'any 2017. Aquest descens s'ha produït a les tres províncies de manera similar.

L'índex global de donació ha sigut de 33,9 donacions per 1.000 habitants, i s'ha distribuït de manera desigual a les tres províncies: 36,53 a València, 31,08 a Castelló i 30,9 a Alacant; i ens situem una mica més de dos punts per davall de la mitjana espanyola, que va ser de 36,3 l'any 2017.

En la gràfica següent es mostra l'evolució de la donació a la Comunitat Valenciana i a Espanya. L'any 2015 s'observa un increment en la donació en el global de la població espanyola, que va trencar la tendència a la baixa observada en anys anteriors i que estava en sintonia amb la resta d'Europa i en relació amb el descens de l'activitat transfusional.

No obstant això, a la nostra comunitat aquesta tendència a la baixa s'ha mantingut i continua en relació amb el descens de la taxa transfusional. Des de l'any 2012, aquest descens de la taxa de transfusió ha generat menys necessitat de donació de sang total. Amb això podem afirmar que l'índex de donació a la nostra comunitat s'ha adequat a les necessitats de transfusió de components sanguinis dels hospitals, ha mantingut l'autosuficiència en hematies, plasma i plaquetes per a ús transfusional i s'han modulats les donacions per a evitar caducitats innecessàries. El nostre esforç futur continua encaminat a l'increment de la donació específica d'afèresi de plasma, per a incrementar la suficiència en derivats plàsmics.

Font: elaboració pròpia i Informe anual d'activitat de centres i serveis de transfusió de l'any 2017. Sistema Nacional per a la Seguretat Transfusional. MSSSI.

Nota: última dada disponible, 2017.

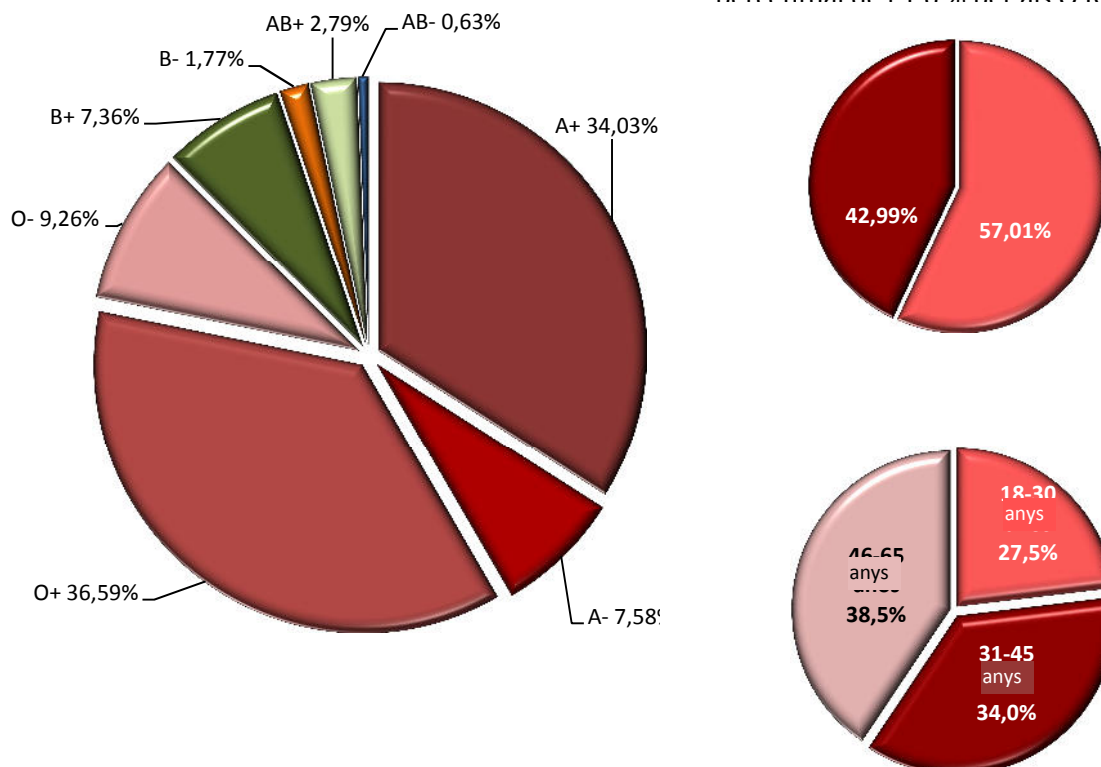
A la Comunitat Valenciana, per a assolir aquestes dades de donació, s'han fet un total de 5.082 col·lectes en les unitats mòbils que recorren tots els pobles de la Comunitat, als quals cal afegir els punts fixos de donació (centres de transfusió d'Alacant, Castelló i València, i hospitals La Fe i Clínic, a València, i General d'Alacant).

Cal destacar que s'han incorporat 18.925 donants nous i que s'ha mantingut l'índex de donants nous en un 16,50 %, respecte al nombre total de donants, cosa que ha contribuït de manera significativa a augmentar el *pool* de donants de la Comunitat. L'índex de repetició de la donació en 2018 va ser d'1,47, similar a la mitjana espanyola.

El 98,7 % de les donacions va ser de sang total i l'1,3 %, mitjançant afèresi de components (plasma, plaquetes o plasma i plaquetes).

En relació al perfil del donant al nostre territori, el 57,01 % són homes i el 42,99 %, dones. El 27,5 % són joves (18-30 anys), el 34,0 % es troben entre els 31 i 45 anys i el 38,5 % estan en el grup de més edat (entre 46 i 65 anys).

La distribució dels donants per grups sanguinis es correspon amb la mostrada en la nostra població, excepte una desviació percentual de l'1,6% per als O Rh-

Producció i distribució de components sanguinis i hemoderivats

Els components sanguinis per a transfondre que s'han obtingut d'aquestes donacions després del procés de separació han sigut:

Components sanguinis per a transfondre obtinguts d'aquestes donacions	
Component	Total
Concentrat d'hematies (unitats)	163.998 (-2,3 %)
Plasma fresc inactivat (unitats)	16.273 (7,6 %)
Concentrat de plaquetes (4 unitats)	21.381 (-2,0 %)
Afèresi de plaquetes	1.490 (10 %)
Afèresi de plasma	1.974 (15 %)

Font: elaboració pròpia.

Glossari: CTCV – Centre de Transfusió de la Comunitat Valenciana.

S'han enviat a la indústria farmacèutica, per al fraccionament, 146.220 unitats (plasma recuperat de sang total i plasma d'afèresi) i s'han obtingut els hemoderivats següents:

Evolució del fraccionament de plasma					
	2014	2015	2016	2017	2018
Litres de plasma enviats a la indústria					
	40.001,66	42.380,87	41.589,82	38.963	38.182
Producció: vials obtinguts pel Centre de Transfusió de la Comunitat Valenciana					
• Albúmina 20 %	111.435	116.861	107.486	106.696	109.345
• Immunoglobulines 10 g	18.500	16.210	19.616	19.485	15.731
• Alfa1 antriptisina 1 g	0	2.855	3.436	4.034	570
• Factor VIII 1000 UI	5.032	4.135	5.000	5.214	5.638
• Factor IX 1000 UI	0	0	105	100	240

Fuente: elaboració pròpia.

Enguany ha disminuït un 2 % l'enviament de plasma per a fraccionar, com a conseqüència de la disminució de les donacions de sang total i, encara que el rendiment en producció és alt, estem encara lluny d'assolir l'autosuficiència en derivats plasmàtics. Com ja s'ha comentat, s'ha posat en marxa un pla per a incrementar les donacions de plasma d'afèresi amb la finalitat de compensar aquesta diferència, però els resultats d'aquest, malgrat que s'ha incrementat l'obtenció de plasma d'afèresi un 15 %, encara s'allunyen de repercutir en la producció d'hemoderivats.

La taula següent detalla la distribució dels components sanguinis als hospitals de la Comunitat Valenciana. La variació interanual en la distribució reafirma la tendència global cap al descens de les necessitats d'hematies als hospitals, que s'ha de correspondre amb un descens en la transfusió. Pràcticament, la distribució de plasma i plaquetes ha romàs estable respecte a l'any 2017.

Distribució de components des del Centre de Transfusió de la Comunitat Valenciana als hospitals en 2018					
Components	2015	2016	2017	2018	Variació interanual
CH	166.272*	163.149*	158.078*	151.711*	-4,02 %
Alacant	55.028	54.407	53.777	52.312	-2,72 %
Castelló	16.796	16.085	15.003	14.221	-5,21 %
València	94.437	92.644	89.287	85.177	-4,60 %
PFI/c	16.748	17.486*	15.375*	15.389*	0,09 %
Alacant	5.724	4.468	4.332	4.657	7,50 %
Castelló	1.059	2.301	1.809	1.795	-0,77 %
València	9.965	10.662	9.175	8.850	-3,54 %
Plaquetes	21.920	21.339*	22.333	22.145	-0,84 %
Alacant	6.466	6.643	6.046	6.147	1,67 %
Castelló	1.410	1.594	1.949	1.802	-7,54 %
València	14.044	13.096	14.338	14.196	-0,99 %

Font: elaboració pròpia.

Glossari: CH - concentrat d'hematies; PFI/c - plasma fresc inactivat o quarantenat;

Nota: plaquetes: inclou concentrat de plaquetes (x4 unitats) i plaquetes d'afèresi; hospitals públics i privats amb distribució de components sanguinis: Alacant, 21 hospitals; Castelló, 6 hospitals, i València, 23 hospitals.

*Per al global s'inclou la distribució de components a altres comunitats autònomes i a l'estranger.

En conclusió, la tendència a la nostra comunitat és mantindre l'equilibri entre la donació de sang total i les necessitats de components sanguinis dels hospitals: s'ha assolit l'autoproveïment per als components sanguinis que es transfonen (hematies, plasma fresc i plaquetes) i s'ha d'evitar un excés d'emmagatzematge que conduísca a la caducitat dels components.

No obstant això, la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública està treballant per a modificar l'estratègia de donació amb la finalitat d'assolir un increment en la donació de plasma mitjançant afèresi. La finalitat és la cerca de l'autosuficiència d'hemoderivats del plasma (albúmina, immunoglobulines i d'altres), de la qual encara s'està lluny.

8.7. Drogodependències i altres trastorns addictius

8.7.1. Recursos assistencials de caràcter ambulatori i hospitalari

El Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública té una xarxa socioassistencial integrada en un circuit continuat de diagnòstic, desintoxicació, deshabitació i integració social.

Recursos d'atenció a les drogodependències de la xarxa socioassistencial de la Conselleria Exercici 2018

Tractament integral en la xarxa pública

- Desintoxicació:
 - 33 unitats de conductes addictives (UCA)
 - 5 unitats de desintoxicació hospitalària UDH
- Deshabitació:
 - 6 unitats d'alcoholologia
 - 8 comunitats terapèutiques / 2 específiques per a dones
- Integració:
 - 21 centres de dia
 - 2 habitatges de suport al tractament / 1 específic per a dones
 - 2 habitatges d'incorporació social / 1 específic per a dones

Atencions especials

- Refractària a tractament: 5 centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE)
- Amb problemes jurídics penals: 4 unitats de valoració i suport en drogodependències (UVSD)

Entitats destinades a l'atenció del joc patològic

- Ludopatia: 15 entitats

Associacions de persones alcohòliques rehabilitades

- Autoajuda: 16 entitats

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.1. Unitats de conductes addictives (UCA) i unitats d'alcoholologia (UA)

Són unitats de suport als equips d'atenció primària, integrades en el sistema sanitari públic valencià, i que assisteixen, en règim ambulatori, les persones malaltes amb drogodependències o amb altres trastorns addictius.

Actualment constitueixen aquesta xarxa 39 recursos:

- 33 unitats de conductes addictives 33 UCA i
- 6 unitats d'alcoholologia especialitzades en el tractament dels malalts alcohòlics.

Aquestes unitats es troben distribuïdes territorialment en els diferents departaments de salut que componen el mapa sanitari de la Comunitat Valenciana, tal com es pot observar en la taula següent:

Relació de les 39 UCA i UA distribuïdes per província i departament de salut		
Exercici 2018		
Província	Nom recurs	Departament de Salut
Castelló	UCA Vinaròs	Vinaròs
	UCA Castelló (Consorti H. Provincial)	Castelló
	UCA Castelló (Centre Salut Sant Agustí)	Castelló
	UCA Vall d'Uixó	La Plana
València	UCA Sagunt (C. Salut Sagunt)	Sagunt
	UCA Massamagrell	València – Clínic - la Malva-rosa
	UCA València Grau (C. Especialitats Pare Porta-Grau)	València – Clínic - la Malva-rosa
	UCA Paterna (C. Salut Paterna)	València – Arnau - Lliria
	UCA Moncada	València – Arnau - Lliria
	UCA València (C. Salut Nou Campanar)	València - La Fe
	UA València (C. Salut Trinitat)	València - La Fe
	UCA Catarroja (C. Salut Catarroja)	València - La Fe
	UCA de Requena	Requena
	UCA Torrent	València – Hospital General
	UCA València (C. Salut Guillem de Castro)	València – Hospital General
	UCA València (San Isidro)	València – Hospital General
	UCA València (C. Salut San Marcelino)	València – Doctor Peset
	UCA Alzira	La Ribera
	UCA Gandia (Centre Salut Corea)	Gandia
	UA Gandia	Gandia
	UCA Xàtiva (C. Salut Antic Hospital)	Xàtiva-Ontinyent
	UCA Manises (C. Salut Manises)	Manises
	Alacant	UCA Dénia (C. Salut Dénia)
UCA Alcoi (C. Salut Alcoi)		Alcoi
UA Alcoi		Alcoi
UCA la Vila-Joiosa		Marina Baixa
UCA Benidorm		Marina Baixa
UCA Alacant (C. Salut Santa Faç)		Alacant – Sant Joan d'Alacant
UA Alacant (Hospital Sant Joan)		Alacant – Sant Joan d'Alacant
UCA Sant Vicent del Raspeig		Alacant – Hospital General
UCA Alacant (C. Espec. C/ Girona)		Alacant – Hospital General
UA Alacant Hospital General		Alacant – Hospital General
UCA Villena		Elda
UCA Elda		Elda
UCA Elx (Sant Fermí)		Elx – Hospital Gral.
UA Elx (C. Salut Altabix)		Elx – Hospital Gral.
UCA Orihuela (C. Salut Orihuela)		Orihuela
UCA Torreveija		Torreveija
UCA Elx (C. Salut El Toscar)		Elx - Crevillent

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.2. Unitats de desintoxicació hospitalària (UDH)

Les UDH són unitats d'atenció especialitzada que, en règim d'internament hospitalari, tenen com a funció el diagnòstic físic i psíquic del pacient per a procedir-ne a la desintoxicació total o parcial, amb la finalitat de contindre o estabilitzar els símptomes per a prosseguir el tractament de deshabitació després de l'alta hospitalària.

En l'actualitat, hi ha 5 d'aquestes unitats, distribuïdes per les 3 províncies, i que estan dotades amb un total de 28 llits.

Distribució de les 5 UDH als hospitals públics valencians				
<i>Exercici 2018</i>				
Recurs		Entitat	Localitat	Nre. llits
Consorci H. Provincial de Castelló		C. H. Provincial Castelló	Castelló	2
Hospital Clínic de València		CSUSP	València	8
Hospital Arnau de Vilanova		CSUSP	València	12
Hospital Sant Joan d'Alacant		CSUSP	St. Joan Alacant	4
Hospital Universitari de Torrevieja		CSUSP	Torrevieja	2
Total				28

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Nota: CSUSP: Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

8.7.1.3. Recursos complementaris a la xarxa pública

8.7.1.3.1. Centres de caràcter residencial

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública està dotada amb tres tipus de centres de caràcter residencial:

- Comunitats terapèutiques (CT)
- Habitatges de suport al tractament (HST)
- Habitatges de suport a la incorporació sociolaboral (HSIS)

Les comunitats terapèutiques (CT) són centres, en règim residencial, que tenen com a funció la deshabitació i la rehabilitació de les persones drogodependents o amb altres trastorns addictius, així com l'aprenentatge d'habilitats, actituds i valors per a la seua incorporació social.

En l'actualitat, hi ha 8 CT amb 190 places contractades. 2 són específiques per a dones, amb un total de 28 places per a usuàries i 4 places per a fills o filles menors de 3 anys.

L'any 2018 el pressupost destinat a aquests centres és de 3.232.421,75 €, la qual cosa suposa un 3 % més respecte al període 2015-2016.

Comunitats terapèutiques (CT)		
<i>Exercici 2018</i>		
Localitat	Centres	Places
Alacant	2	50
València	5*	110 **
Castelló	1	30
Total	8	190

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

() 2 específiques per a dones.*

(**) 28 específiques per a dones i 4 per a xiquets/es.

Per part seua, els habitatges de suport al tractament (HST) són recursos supervisats per personal tècnic i en aquests es du a terme una intervenció psicosocial i educativa dirigida a donar suport al tractament durant tot el procés evolutiu.

D'altra banda, els habitatges de suport a la incorporació sociolaboral (HSIS) són recursos residencials de supervisió mitjana, realitzada per personal tècnic, on es realitza una intervenció socioeducativa en la fase de reintegració social i laboral.

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública va posar en marxa, per primera vegada, l'1 de juny de 2017, un HSIS i un HST específic de dones amb 6 places cada un.

Habitatges de suport al tractament (HST) i habitatges a la incorporació sociolaboral (HSIS) <i>Exercici 2018</i>		
Recurs/entitat	Localitat	Nre.
HST PATIM	Castelló	6
HST Amigó	Castelló	6
HSIS AEPA	Alcoi	6
HSIS PATIM	Castelló	6

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.3.1. Centres de caràcter ambulatori: centres de dia

Els centres de dia (CD) són recursos que desenvolupen programes de suport al tractament i/o programes de reinserció sociolaboral per a persones drogodependents o amb altres trastorns addictius, d'acord amb les necessitats pròpies de l'evolució del seu procés.

L'any 2018, la Conselleria ha augmentat un 20 % la cobertura de places dels centres de dia en la nostra Comunitat, fins a arribar a les 660 places i un pressupost total de 3.608.2220 euros.

Xarxa autonòmica de centres de dia <i>Exercici 2018</i>	
Entitat	Places
València	340
▪ ADSIS-Hedra València	30
▪ ADSIS-Hedra Sagunt	30
▪ F. A. Miguel Roca-València I	30
▪ F. A. Miguel Roca-València II	30
▪ F. A. Miguel Roca-Gandia	40
▪ F. A. Miguel Roca-Ontinyent	30
▪ F. AEPA	30
▪ ASSOC. AHNAR	30
▪ ARTIC	30
▪ ASSOC. AVANT	30
▪ APROVAT	30
Castelló	90
▪ F. AMIGÓ	30

Xarxa autonòmica de centres de dia	
<i>Exercici 2018</i>	
Entitat	Places
▪ ARACA	30
▪ F. AMIGÓ	30
Alacant	230
▪ F. AEPA Alacant	30
▪ F. AEPA Dénia	40
▪ F. AEPA Alcoi	30
▪ ACAD-Renacer	30
▪ Esperança i vida	30
▪ P. H. Alacant	30
▪ AFAD-Villena	40
Total	660

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.4 Recursos complementaris finançats per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

8.7.1.4.1. Centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE)

Els centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE) es defineixen com a centres que, en règim ambulatori, realitzen intervencions sanitàries i socials amb la finalitat de disminuir els danys i els riscos associats al consum de drogues.

El pressupost destinat a aquest tipus de recurs va arribar, en 2018, a 799.000,00 €.

Distribució dels centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE)		
<i>Exercici 2018</i>		
Recurs	Entitat	Localitat
CIBE Castelló	Fundació Salut i Comunitat	Castelló
CIBE València	Fundació Salut i Comunitat	València
CIBE Marítim	Comité Ciutadà Antisida de la C. V.	València
CIBE Cereda	Associació Metges del Món - C. V.	València
CIBE Creu Roja Alacant	Assemblea Provincial de Creu Roja. Alacant	Alacant

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.4.2. Unitats de valoració i suport en drogodependències (UVSD)

Aquests serveis donen suport i assessorament en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius als òrgans jurisdiccionals, a les forces d'ordre públic i a persones que han comés delictes associats al consum de drogues o com a conseqüència de la seua addicció, o que es troben detingudes amb motiu d'aquests.

El pressupost destinat a aquest tipus de recurs és de 90.000 € anuals.

Les entitats subvencionades es mostren en el quadre següent:

UVSD subvencionades		
<i>Exercici 2018</i>		
Recurs	Entitat	Localitat
UVSD	Associació APRALAD	Alacant
UVSD	Fundació ADSIS	València
UVSD	Associació AVANT	València
UVSD	Associació PATIM	Castelló

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.1.4.3. Recursos destinats al joc patològic

A través de subvencions, el Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius finança 15 entitats associatives que implementen programes destinats a persones amb addicció al joc en totes les seues variables, des de la ludopatia fins a l'addicció a les noves tecnologies.

Les 15 entitats subvencionades són les següents:

- Fundació Amigó
- Fundació ADSIS
- Fundació Noray, Projecte Home Alacant de la C. V.
- Fundació PATIM
- Fundació AEPA
- Fundació APROVAT de la C. V.
- Associació PATIM
- Associació AVANT
- Associació jugadors rehabilitats Nova Vida
- Associació Alcohòlics Rehabilitats l'Horta Nord
- Associació Vida Lliure
- ARTIC Associació Alcohòlics Rehabilitats Torrent i Comarca
- AFAD Villena
- ACAD-RENACER
- Sant Joan de Déu-Serveis Socials València

8.7.1.4.4. Grups d'autoajuda a exalcohòlics

Són agrupacions de pacients exalcohòlics que fan programes d'ajuda mútua per a millorar la seua adaptació psicosocial.

Vinculat a les accions de suport social, els grups d'autoajuda ofereixen una primera resposta immediata a les necessitats d'orientació i informació que persones malaltes i/o familiars puguen tindre enfront d'aquesta problemàtica.

Les entitats d'autoajuda per a exalcohòlics subvencionades són les següents:

- ARACA Associació Alcohòlics Rehabilitats Albereda
- ARME Associació Alcohòlics Rehabilitats del Mediterrani
- RIU SEC
- APAEX Torrevieja
- ARTIC Associació Alcohòlics Rehabilitats Torrent i Comarca
- GARA Grup d'Alcohòlics Rehabilitats d'Alcoi
- Associació Alcohòlics Rehabilitats Sant Jordi

- AARU Associació Alcohòlics Rehabilitats d'Utiel
- Associació Alcohòlics Rehabilitats l'Horta Nord
- AAREP Associació Alcohòlics Rehabilitats Elda, Petrer i Comarca
- APAEX Villena
- Associació AREAV
- APAEX ELX Associació de Protecció i Ajuda a l'Exalcohòlic
- AVIAR Associació Vila-realença d'Alcohòlics Rehabilitats
- APAEX BENIDORM Associació Provincial Alacantina d'Exalcohòlics
- AVEX Associació Valenciana d'Exalcohòlics

8.7.2. Recursos de prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius

8.7.2.1. Unitats de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA)

Les UPCCA són serveis especialitzats de titularitat local que desenvolupen programes de prevenció a fi de reduir o evitar l'ús i/o l'abús de drogues i altres conductes addictives, així com promoure hàbits de vida saludables.

L'activitat, en matèria de prevenció en l'àmbit de les drogodependències i altres addiccions, es du a terme, entre altres, mitjançant les accions desenvolupades per les 84 unitats de prevenció comunitària de conductes addictives (UPCCA).

Durant l'exercici 2018, el pressupost destinat a aquests recursos és de 2.421.660 €, la qual cosa suposa un increment del 7,72 % respecte al 2017.

El finançament de les UPCCA es realitza a través de la convocatòria anual corresponent a subvencions en matèria d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

Els ajuntaments i les mancomunitats que tenen UPCCA autoritzades són els següents:

- Ajuntaments: Alaquàs, Alboraià, Alcoi, Aldaia, Alfafar, Algemesí, Alacant, Almassora, Almoradí, Altea, Alzira, Aspe, Benicarló, Benidorm, Benissa, Burjassot, Borriana, Carcaixent, Castelló de la Plana, Catarroja, Cheste, Chiva, Crevillent, Cullera, Dénia, el Campello, Elx, Guardamar del Segura, Ibi, la Vila Joiosa, Manises, Meliana, Mislata, Moncada, Mutxamel, Novelda, Onda, Orihuela, Paiporta, Paterna, Pilar de la Horadada, Quart de Poblet, Requena, Rojales, Sagunt, Sant Joan d'Alacant, Santa Pola, Sedaví, Segorbe, Silla, Sueca, Teulada, Torrent, Torreveja, València, Vila-real, Villena, Vinaròs, Xàbia, Xàtiva, Xeresa, Xirivella, Sant Vicent del Raspeig i la Vall d'Uixó.
- Mancomunitats: l'Alcoià-Comtat; Baix Segura; Camp de Túria; Municipis de la Safor; Municipis de la Vall d'Albaida; Ribera Baixa; de Serveis Socials i Turisme de Pego, l'Atzúvia i les Valls; de l'Interior-Terra del Vi; Espadà-Millars; l'Horta Nord; la Canal de Navarrés; la Costera-Canal; la Marina Alta; la Ribera Alta; la Serrania, i La Vega.

8.7.3. Activitat en la xarxa pública de les drogodependències i altres addiccions

8.7.3.1. Unitats de conductes addictives (UCA) i unitats d'alcoholologia (UA)

Assistencialment, el tractament de les drogodependències i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana s'integra en el sistema sanitari públic, com qualsevol altra patologia, a través de les unitats de conductes addictives (UCA) i les unitats d'alcoholologia (UA).

Aquestes unitats constitueixen la "porta d'entrada" al sistema i una xarxa complementària d'atenció socio sanitària que garanteix un circuit continuat de diagnòstic, desintoxicació, deshabitació i integració social i, per tant, una atenció integral a les necessitats o les problemàtiques específiques de cada pacient.

L'atenció dispensada en aquestes unitats als pacients amb trastorns addictius suma un total de 448.868 consultes. Aquesta xifra suposa un augment en l'activitat, respecte a l'any anterior d'un $\pm 5\%$ i una mitjana de 47,2 consultes diàries (indicador de càrrega de treball). Una xifra similar a la registrada en 2017, any en què van aconseguir 46,1 consultes diàries.

Quant a l'indicador d'admissió al tractament (IAT), que informa anualment sobre el nombre i les característiques de les persones que sol·liciten tractament per consum de substàncies psicoactives, l'any 2018 en la xarxa 33 UCA i 6 UA es van registrar 12.961 admissions a tractament quantitat que suposa un creixement de l'11,61 % respecte al 2017, any en què es van registrar 11.613 admissions.

Quant a l'anàlisi de les substàncies psicoactives consumides en 2018, a penes hi ha variacions respecte a l'any anterior: prevalença de l'alcohol (33 %), seguit de la cocaïna (22 %), el tabac i el cànnabis en un percentatge similar ($\pm 14\%$).

No obstant això, l'evolució de l'IAT entre 2017 i 2018 mostra un augment de pràcticament totes les substàncies psicoactives: cocaïna (+17 %), ludopatia (+16 %), alcohol (+15 %), benzodiazepines (+14 %), tabac (+9 %) i cànnabis (5 %). No obstant això, l'heroïna (-15,68 %) i, en menor mesura, Internet, mòbil i videojocs (-7,46 %) descendeixen.

La taula següent reflecteix les admissions a tractament dels pacients que acudeixen a aquests recursos segons la substància psicoactiva.

Com s'hi observa, es consolida la tendència d'anys anteriors: l'alcohol (33 %), seguit de la cocaïna (22 %), el tabac i el cànnabis en un percentatge similar ($\pm 14\%$).

Evolució de l'indicador d'admissió a tractament										
Període 2014-2018										
Període	2014	2015	2016	2017	%	2018	%	Var. 17-18	% Var. 17-18	% Var. 14-18
Alcohol	4.132	4.359	3.835	3.723	32,1	4.388	33,9	665	17,86	6,20
Cànnabis	1.937	1.731	1.656	1.698	14,6	1.798	13,9	100	5,89	-7,18
Cocaïna	2.782	2.162	2.760	2.359	20,3	2.854	22,0	495	20,98	2,59
Tabac	1.656	1.586	1.718	1.738	15,0	1.912	14,8	174	10,01	15,46
Heroïna	1.296	1.416	1.461	1.333	11,5	1.124	8,7	-209	-15,68	-13,27
Ludopatia	439	419	482	491	4,2	588	4,5	97	19,76	33,94

Evolució de l'indicador d'admissió a tractament										
Període 2014-2018										
Període	2014	2015	2016	2017	%	2018	%	Var. 17-18	% Var. 17-18	% Var. 14-18
BDC	115	126	106	100	0,9	117	0,9	17	17,00	1,74
Tecnologia		38	45	67	0,6	62	0,5	-5	-7,46	
Altres estimulants	61	11	90	60	0,5	76	0,6	16	26,67	24,59
Altres drogues	31	43	40	44	0,4	42	0,3	-2	-4,55	35,48
Total	12.449	11.891	12.193	11.613	100	12.961	100	1.348	11,61	4,11

Glossari: BDC: Benzodiazepines; Tecnologies: Internet, mòbil, jocs.

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

La categoria d'“Altres” es refereix a substàncies addictives minoritàries (pocs casos registrats) com ara drogues de síntesi, inhalants, GHB... La categoria “Altres estimulants” al·ludeix a una categoria específica de drogues (com ara amfetamina, metametamina) que augmenten o milloren l'activitat de les monoamines (com la dopamina i la norepinefrina) en el cervell.

Respecte al gènere de les persones ateses, les dones representen el 25,8 % dels casos enfront del 74,2 % dels homes, xifres similars a les obtingudes en anys anteriors. Aquesta anàlisi per substància i gènere posa de manifest que, mentre que alcohol, cocaïna i cànnabis es mantenen com les substàncies que motiven l'inici a tractament en homes, les benzodiazepines i el tabac són les dues drogues més feminitzades pel que fa a l'admissió a tractament.

Indicador d'admissió a tractament per substància i sexe				
Exercici 2018				
Substància	Home		Dona	
	2017	2018	2017	2018
Heroïna	1.053	1.092	280	865
Alcohol	2.788	3.558	935	2.677
Cocaïna	1.917	2.409	442	1.977
Cànnabis	1.354	1.757	344	1.370
Ludopatia	437	491	54	451
Tabac	837	1.912	901	877
Crac	132	183	47	154
Alcohol més cocaïna	534	83	93	64
Benzodiazepines	45	636	55	544
Altres estimulants	39	112	21	54
Internet, mòbil, jocs, xarxes	60	73	7	60
Altres drogues	18	39	26	31
Total	9.214	12.345	3.205	9.124

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

D'altra banda, les unitats de conductes addictives (UCA) realitzen la prescripció del tractament amb agonistes opiàcics.

Per a l'elaboració, la dispensació i l'administració d'aquests, la Comunitat Valenciana té una xarxa específica d'unitats i centres.

Tractament amb antagonistes opiàcics		
Pacients atesos per província		
<i>Exercici 2018</i>		
Província	2017	2018
Castelló	419	399
València	2.136	1.826
Alacant	1.393	1.301
Total	3.948	3.526

Font: elaboració pròpia.

En 2018 s'observa un descens en el nombre de pacients totals, que passa de 3.948 en 2017 a 3.526 en 2018 (un 11 % menys).

Aquest descens del nombre d'usuaris que reben tractament de substitució, concretament amb metadona, es produeix principalment perquè s'introdueixen aquests pacients en el tractament amb buprenorfina i naloxona, com a substitut de l'heroïna normalitzada.

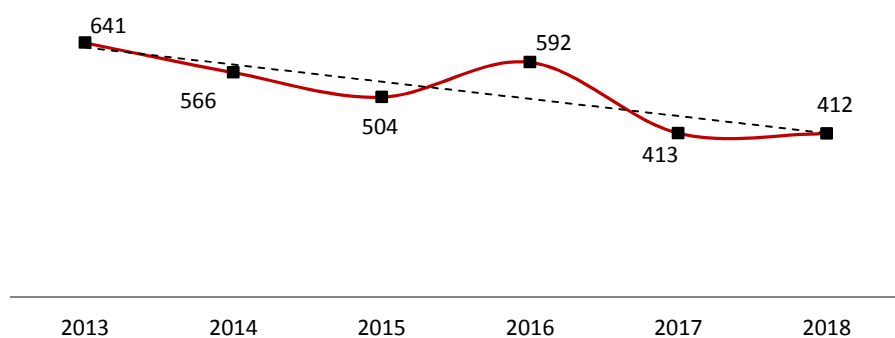
En 2017, 1.686 pacients van ser tractats amb aquests dos medicaments, mentre que en 2018 van ascendir a 1.766.

8.7.3.2. Unitat de desintoxicació hospitalària (UDH)

La gràfica següent mostra l'evolució del nombre de pacients atesos en les unitats de desintoxicació hospitalària des de 2013.

L'any 2018 s'han ingressat un total de 412 persones en les 5 unitats de desintoxicació hospitalàries UDH. La xifra és similar a la del 2017 (al voltant de 400 ingressos anuals) i, d'aquesta manera, es confirma el descens en el nombre de persones que es produeix des de 2016.

Evolució del nombre de pacients atesos en UDH

Font: elaboració pròpia amb dades facilitades per les UDH.

Del total de pacients atesos per a la desintoxicació de substàncies en hospitals de referència de la nostra Comunitat, el 50 % van ser per alcohol, seguits de la cocaïna (15 %) i dels opiàcics (11 %).

Pacients atesos en les UDH <i>Segons substància principal d'ingrés</i> <i>Exercici 2018</i>	
Substància	%
Alcohol	50,00
Cocaïna	15,00
Opiacis	11,00
Combinació drogues	9,00
Cànnabis	8,00
Psicofàrmacs	5,00
Amfetamines	2,00

Font: elaboració pròpia amb dades facilitades per les UDH.

8.7.3.3. Derivacions al circuit terapèutic de la xarxa assistencial pública

La xarxa assistencial es complementa amb places públiques en diferents recursos, tant de caràcter residencial com ambulatori.

Entre aquests recursos en destaquen quatre:

- Comunitats terapèutiques (CT)
- Centres de dia (CD)
- Habitatges de suport al tractament (HST)
- Habitatges de suport a la incorporació social (HSIS).

Comunitats terapèutiques (CT)

En el quadre següent s'observa un lleuger augment, tant en el nombre de sol·licituds com en el d'ingressos en les comunitats terapèutiques.

Comparativa sol·licituds-ingressos en les CT <i>Exercici 2018</i>			
2017		2018	
Sol·licituds	Ingressos	Sol·licituds	Ingressos
1.055	560	1.191	768

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

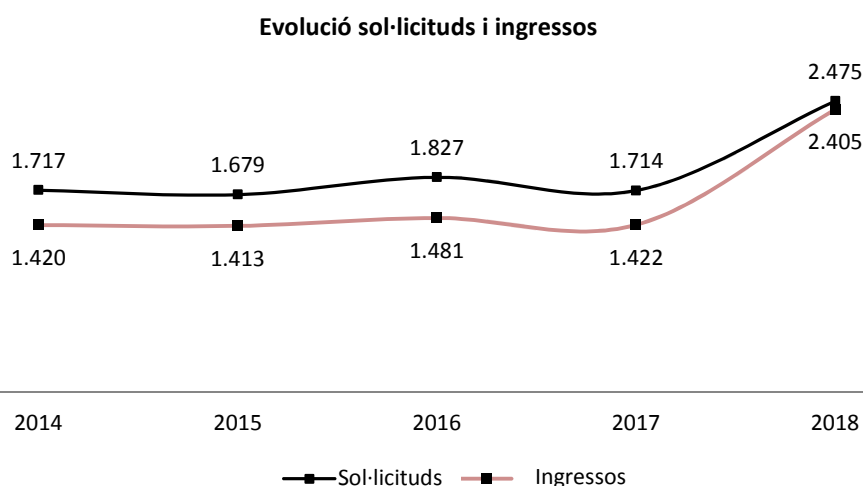
Respecte al gènere, es manté com en anys anteriors la prevalença d'homes (84 %) enfront de les dones (16 %).

Centres de dia (CD)

En 2018 s'incrementen tant el nombre de centres (21), que es reparteixen per tota la Comunitat Valenciana, com de les places, que arriben a 660. Vegeu-ne la llista en el punt 8.7.1.3.1.

Aquest increment ha suposat un augment de la cobertura de la demanda que ha crescut del 83 % al 97%.

Evolució de sol·licituds i ingressos en centres de dia					
	2014	2015	2016	2017	2018
Sol·licituds	1.717	1.679	1.827	1.714	2.475
Ingressos	1.420	1.413	1.481	1.422	2.405

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Sobre el total de persones usuàries en 2018, la distribució per gènere mostra una presència d’homes més elevada.

Habitatges de suport al tractament (HST)

El quadre mostra l’increment, tant de sol·licituds com d’ingressos, en aquest recurs. Aquest increment es deu a la creació d’1 HST específic de dones.

Comparativa sol·licituds-ingressos en els HST			
2017		2018	
Sol·licituds	Ingressos	Sol·licituds	Ingressos
45	32	68	54

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Habitatges de suport a la incorporació social (HSIS)

La taula següent mostra el creixement registrat tant de sol·licituds com d’ingressos.

Com ocorre en els HST, l’increment es deu a la creació d’1 HSIS específic de dones.

Comparativa sol·licituds-ingressos en els HSIS			
2017		2018	
Sol·licituds	Ingressos	Sol·licituds	Ingressos
39	28	45	37

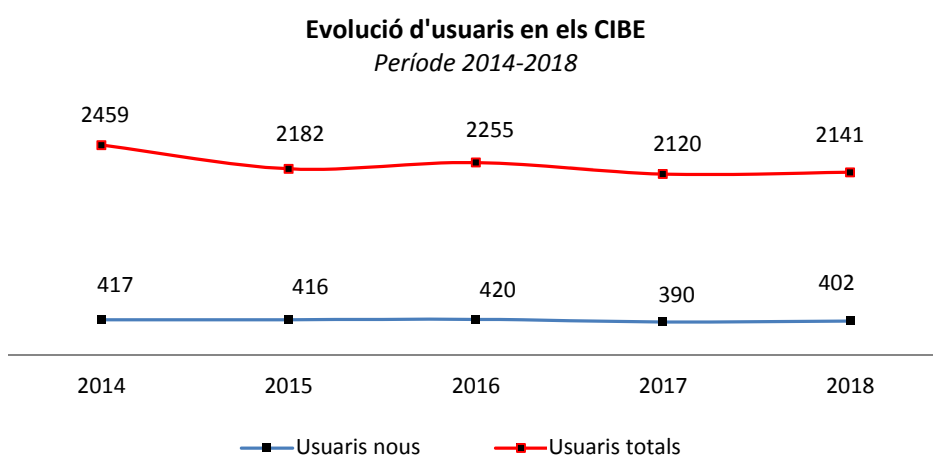
Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

8.7.4. Activitat dels recursos complementaris finançats per la Conselleria de Sanitat

8.7.4.1. Centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE)

Els CIBE són centres de reducció de danys que es dirigeixen a persones consumidores en actiu, que atenen fonamentalment els seus problemes addictius i patologies associades, inclosa la problemàtica sanitària, sociofamiliar i/o sociolaboral, així com afavorir-ne l'acostament a la xarxa sanitària pública de deshabitació i tractament.

La gràfica següent mostra l'evolució d'usuaris en les dues categories previstes: noves atencions i usuaris totals. No s'hi aprecien canvis importants de tendència i hi destaca tan sols un lleu augment en els dos indicadors.

Font: elaboració pròpia amb dades proporcionades pels CIBE.

Des dels cinc CIBE subvencionats s'ha realitzat un total de 38.041 intervencions sanitàries, socials i/o psicològiques.

Igual que en anys anteriors, les substàncies amb més prevalença de consum entre aquests grups de població han sigut el crack (25 %), l'heroïna (25 %), la cocaïna (16 %) i l'alcohol (13 %).

La distribució per sexe és del 77 % d'homes i del 23 % de dones, un percentatge similar al registrat en 2017.

8.7.4.2. Unitats de valoració i suport en drogodependències (UVSD)

El quadre següent mostra l'increment tant d'informes com de nous ingressos en aquest recurs.

Comparativa informes-usuaris en UVSD			
2017		2018	
Informes	Nous usuaris	Informes	Nous usuaris
450	174	512	195

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Respecte del gènere de les persones que van acudir a les UVSD, el 84 % van ser homes i la resta, dones (16 %).

8.7.4.3 Associacions d'autoajuda

Durant l'any 2018, 818 persones han assistit a les sessions i les activitats que es realitzen en les 16 entitats subvencionades, una xifra superior a la de 2017 (487).

L'anàlisi sociodemogràfica mostra, com en 2017, una majoria d'homes (77 %) enfront de les dones (23 %).

Comparativa usuaris d'entitats d'exalcohòlics			
2017		2018	
Usuaris totals	Usuaris nous	Usuaris totals	Usuaris nous
1.091	487	1.325	818

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Hi predomina el grup de persones adultes de 40-59 anys, ja que aquestes suposen el 60 % del total de les ateses, seguit de les que tenen edats compreses entre els 30-39 anys (23 %).

Les principals fonts de derivació a aquest recurs són les persones pròximes, entre familiars i amistats (35 %), també per iniciativa pròpia (28 %) i les UCA (24 %).

Respecte a les activitats realitzades destaquen els tallers o les sessions informatives i formatives (77 %), les lúdiques (14 %), culturals (6 %) i esportives (3 %). A més, han participat 163 familiars en 723 sessions.

8.7.4.4 Recursos destinats a l'atenció del joc patològic

Durant l'exercici 2018 les 15 entitats subvencionades per a l'atenció al joc patològic van atendre 1.353 persones usuàries i, d'aquestes, 520 eren noves, és a dir, era la primera vegada que acudien a alguna de les entitats.

Comparativa usuaris d'entitats de joc patològic			
2017		2018	
Usuaris totals	Usuaris nous	Usuaris totals	Usuaris nous
1.074	979	1.353	520

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Respecte al total de persones usuàries ateses, l'anàlisi sociodemogràfica mostra una majoria d'homes (87 %) enfront de les dones (13 %) i una prevalença del grup de persones adultes de 30 a 59 anys (66 %) i de joves de 18 a 29 (25 %).

Provenen principalment de les recomanacions de les UCA i UA (27 %), l'entorn familiar i amistats (21 %), així com la iniciativa pròpia (11 %). Segons la conducta que sustenta el trastorn, un 56 % està directament relacionada amb jocs d'atzar; un 30 %, amb un tractament addictiu sense substància i alcohol, i un 14 %, amb problemes amb les TIC.

Respecte a les activitats realitzades, destaquen els tallers o les sessions informatives i formatives (38 %), les activitats lúdiques (30 %), esportives (18 %) i culturals (14 %). A més dels pacients, han participat 93 familiars en 532 sessions.

8.7.4.5 Unitats de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA)

Les accions desenvolupades durant 2018 per les 84 unitats de prevenció comunitària de conductes addictives UPCCA es dirigeix a les àrees següents:

- *Àrea de prevenció escolar:* Implementació d'accions de caràcter preventiu en 551 centres escolars de la Comunitat Valenciana i sobre un total de 171.234 escolars.

Alumnat receptor d'accions de prevenció escolar i % segons l'etapa educativa <i>Curs escolar 2017- 2018</i>		
Etapa educativa	Nre. d'alumnes participants	%
Infantil	3.082	1,8
Primària	60.887	35,6
Secundària	89.292	52,1
Altres cicles	17.973	10,5
Total	171.234	100 %

Elaboració pròpia a partir de notificació des de les UPCCA.

- *Àrea de prevenció familiar*
 - 11.806 participants en les 43 escoles per a pares/mares disposades en 161 municipis valencians; que implica, respecte a l'any anterior, un augment de la participació entorn del 60 %.

De la mateixa manera augmenta la presència de fills/es en les sessions realitzades amb progenitors, amb una participació de 537 menors.

Amb una mitjana d'actuació de 15 sessions per escola, des d'aquestes estructures formatives es potencia l'enfortiment de les persones progenitores i adultes de referència com a agents educatius, a través del foment d'habilitats parentals vinculades a la comunicació, la intel·ligència emocional, l'establiment de límits i les normes o la resolució de conflictes (71,7 %), la formació sobre prevenció del mal ús de les noves tecnologies (23 %), i els continguts específics sobre les diferents substàncies addictives, factors associats al consum d'aquestes o estratègies per a la detecció de consum (11,9 %).

- 2.710 progenitors que participen en activitats informatives, formatives i ludicopreventives, amb una presència majoritària de mares que aconsegueix el 79,1 % de les persones assistents, un 20,9 %, pares. En aquest tipus

d'accions també es notifica la presència de 611 menors. Aquestes accions realitzades des de 37 UPCCA se centren majoritàriament en habilitats parentals (49 % sobre l'activitat total).

- *Àrea de prevenció laboral*
 - 30 accions preventives en l'àmbit laboral i 619 persones receptores.
 - 7 sessions informatives i 20 tallers formatius amb una acció directa sobre 469 treballadors/es. El demandant principal d'aquest tipus d'acció és el mateix ajuntament, des del qual se sol·licita el treball preventiu amb empleats del sector públic local (àrea d'ocupació, administració...) en matèria de drogues d'abús, estratègies preventives o conformació de serveis responsables de venda i/o dispensació de begudes alcohòliques.
 - 2 accions d'assessorament amb empreses del tercer sector i desenvolupament d'1 pla de prevenció amb la mútua d'accidents laborals (UMIVALE) amb una participació de 150 treballadors/es.

- *Àrea de prevenció comunitària*
 - S'han desenvolupat 204 campanyes de sensibilització social en què es combina la prevenció del consum d'alcohol (82 %), tabac (32,7 %), cànnabis (30 %) o les noves tecnologies (16 %).

Amb una població diana estimada en 3.025.523 de receptors i una població directa participant en aquestes de 557.241 receptors, en el 83,1 % dels casos es tracta de campanyes dissenyades i dirigides directament per professionals de les UPCCA en els seus respectius municipis (201 entitats locals, 45 UPCCA), amb una durada mitjana entorn dels 32 dies i en què majoritàriament es desenvolupen a través d'accions presencials de professionals (79,1 %) i l'ús de plataformes en línia (55,7 %).

- 99 accions vinculades a la prevenció comunitària a través de: formació d'agents o mediadors per a la prevenció del consum de drogues (2 accions amb 37 participants), activitats de temps lliure (17 UPCCA, 63 accions, 10.839 participants), accions d'oci alternatiu al consum de drogues (13 UPCCA, 27 accions, 15.005 receptors) i accions reducció de riscos (6 UPCCA, 7 accions amb 1064 receptors) en festes patronals o esdeveniments d'oci.

- *Prevenció selectiva*
 - Detecció de 23 casos d'escolars amb consum/sovinteig de drogues en l'àmbit escolar amb intervenció de caràcter psicoeducatiu.

La distribució, en funció de l'etapa escolar que es troba

curant l'alumne, mostra que: en el 78,3 % dels casos (18 alumnes) són escolars de Secundària; 2 alumnes, de Batxillerat (8,7 %) i 3 escolars, de Formació Professional Bàsica FPB (13 %).

Quant a la distribució per gènere, en el 73,9 % dels casos es tracta d'alumnes que són homes i en el 26,1 % restant d'alumnes que són dones.

- Atenció a 4 grups de pares i/o mares amb 31 persones usuàries (54,8 % de mares i 45,2 % de pares) objecte d'intervenció des d'estratègies de prevenció selectiva per problemàtiques relacionades, majoritàriament, pel consum de cànnabis (74,2 %), i altres problemàtiques (25,8 %) com ara desestructuració familiar, problemes econòmics, absentisme escolar, problemes de conducta, dèficit d'habilitats de resolució de conflictes, etc.).
- Aquestes intervencions es materialitzen en 14 sessions de treball grupal on l'objecte de treball és: habilitats parentals bàsiques (comunicació, autoritat, empatia, assertivitat...), relacions paternofilials, resolució de problemes, presa de decisions, alternatives de conducta, i habilitats sociopersonals i foment de pràctiques d'oci i temps lliure saludables.
- Atenció a 79 grups dins d'accions de prevenció selectiva amb un total 690 adolescents i/o joves atesos (30,5 % de joves majors de 18 anys i 69,5 % de menors de 18 anys), per problemes relacionats amb el consum de cànnabis (37,3 %), alcohol (24,4 %) o policonsum (30,4 %).

Aquestes intervencions se centren majoritàriament en un primer treball informatiu i sensibilitzador sobre les diferents substàncies d'abús i les fases d'instauració del procés addictiu, tècniques d'autocontrol, habilitats per a la resistència a la pressió de grup i resolució de problemes, presa de decisions i alternatives de conducta.

Les intervencions es desenvolupen sobre un total de 378 sessions amb els grups d'adolescents i joves conformats en les 26 UPCCA implementadores.

- *Prevenció indicada*
 - 54 UPCCA amb intervencions de caràcter indicat sobre un total de 1.294 persones usuàries + 584 acompanyants, i el perfil sociodemogràfic d'atesos és el següent: l'home (56,4 %) major d'edat (52,7 %) i, principalment, consumidor de cànnabis (55,6 %) o d'alcohol (15 %).

8.7.5. Sancions per publicitat, venda i consum d'alcohol i tabac

El Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius és l'òrgan dependent de la Direcció General d'Assistència Sanitària que regula i tramita les sancions per la publicitat, la venda i el consum d'alcohol i tabac a la Comunitat Valenciana.

En 2018, va tramitar 170 sancions per publicitat, venda i consum d'alcohol, un 25 % més respecte a l'exercici 2017.

Sancions per publicitat, venda i consum d'alcohol					
Exercici 2018					
Infracció	2017	%	2018	%	% Var. 17-18
Consum en la via pública	96	70,59	158	92,94	64,58
Venda a menors	9	6,62	2	1,18	-77,78
Venda a majors fora de l'horari permés	31	22,79	10	5,88	-67,74
Total	136		170	100	25,00

Font: elaboració pròpia. Servei de Gestió de les Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Aquestes xifres revelen únicament una part de les sancions, per consum, venda i publicitat d'alcohol, en tota la Comunitat Valenciana, ja que en legislació actual els alcaldes, en el cas de les infraccions lleus referides, són competents per a tramitar el procediment sancionador, i poden optar per fer-lo directament o remetre l'acta de la denúncia al Servei de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

Aquest increment està relacionat amb els cursos que ha impartit la Conselleria des de 2016 a Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat en matèria de drogodependències en 270 municipis i a més de 700 agents.

Com en anys anteriors, la causa principal per la qual s'imposen sancions és la vinculada al consum d'alcohol en la via pública, que acumula el 93 % del total d'expedients tramitats durant 2018, enfront del 77 % del 2017.

La segona causa ha sigut la venda d'alcohol fora de l'horari permés, que ha suposat un 6 % del total de les sancions i que ha disminuït 11 punts percentuals respecte al 2017. Al mateix temps, hi destaca el descens de les infraccions per la venda d'alcohol a menors en 5 punts percentuals en aquests dos últims anys, i s'ha aconseguit en 2018 tan sols l'1 % dels expedients.

Respecte a la naturalesa de l'infractor, les xifres són similars a les obtingudes en anys anteriors. El nombre d'infraccions més elevat les cometen persones físiques (el 92 %) enfront de persones jurídiques (8 %). Del total de persones físiques, el 80 % són homes i el 20 %, dones.

En relació al rang d'edat, els i les joves entre 18 i 34 anys acumulen més de la meitat dels expedients tramitats en 2018, concretament un 52 %. Al mateix temps, la segona franja d'edat correspon a menors d'edat amb un 36 %. En últim lloc, els adults entre 35 i 64 anys representen l'11 % de les sancions imposades.

Cal destacar que el 27 % dels menors sancionats per consum d'alcohol en la via pública opten per substituir la sanció administrativa imposada per la realització d'un curs formatiu de conscienciació sobre el consum d'alcohol i altres drogues.

Aquesta mesura està regulada en l'article 111.2 de la Llei 10/2014, de salut de la Comunitat Valenciana, amb la finalitat de compensar la multa imposada per una intervenció formativa, i tot això està imbricat dins de la política de prevenció del consum drogues.

Quant a les sancions relatives al tabac, es van tramitar 390 expedients, dels quals 172 en van ser de la província de València; 32, de Castelló, i 186, d'Alacant.